

Informe anual elaborat pel departament
de feminismes i LGTBI sobre els diferents serveis
i programes que conformen l'agència per a l'abordatge
integral del treball sexual (ABITS)

BCN

Informe ABITS 2015

SUMARI

INTRODUCCIÓ	5
1. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ A LA VIA PÚBLICA	6
1.1 DESCRIPCIÓ DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS).....	6
1.1.1 Principals actuacions i indicadors del SAS 2015.....	7
1.2 DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS EIXOS DE TREBALL.....	8
1.2.1 Atenció de proximitat a la via pública del SAS.....	8
1.2.2 Atenció a l'oficina i plans de treball individualitzats. Demandes principals.....	12
1.2.3 Atenció psicològica.....	17
1.2.4 Servei d'atenció jurídica SAS.....	18
1.2.5 Ajuts econòmics oferts pel SAS.....	20
1.2.6 Treball en xarxa.....	21
1.3. ALTRES SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL A DONES EN CONVENI AMB ENTITATS.....	22
1.3.1 Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgències intermèdies i inclusió social.....	23
1.3.2. Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública.....	25
2. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ EN ESPAIS TANCATS (LOCALS, CLUBS I PISOS)	27
2.1. DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS PROGRAMES D'ENTRADA A ESPAIS TANCATS.....	28
2.1.1 Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de l'eixample per oferir atenció social integral (<i>CREU ROJA</i>).....	28
2.1.2. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats dels districtes de les Corts i Sants-Montjuïc per oferir atenció social integral (<i>LLOC DE LA DONA</i>).....	34
2.1.3. Atenció a dones que exerceixen a espais tancats de la ciutat per incidir en les situacions des del marc dels drets humans (<i>GENERA</i>).....	39
3. SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL	43
3.1 DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I FOMENT DE L'OCUPABILITAT.....	46
3.1.1 DIR: dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució.....	46
Pràctiques a empreses.....	50

3.1.2 ITI: Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de dones que han exercit la prostitució	51
3.1.3. ACCIÓ: Programa d'intervenció integral amb persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona	55
3.1.4. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de dones que exerceixen prostitució i busquen alternatives laborals.....	58
3.1.5 Projecte de formació sociolaboral	61
3.1.6 Projecte d'emprenedoria social DONA KOLORS	63
3.1.7 Projecte de formació en costura ROSAS CRAFTS	65
3.1.8 Projecte del mobiliari urbà mòbil de plaça de les Glòries	66
3.1.9 Projecte d'Inserció Sociolaboral Dona Impuls	67
4. SERVEIS ADREÇATS A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	70
4.1 ABORDATGE DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS) EN ELS CASOS DE DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	70
Detecció de possibles menors d'edat VTEH-FES.....	72
4.2 ATENCIÓ INTEGRAL A DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	73
4.2.1 Definició del projecte.....	73
4.2.2 Etapa d'emergència	74
4.2.3 Etapa d'autonomia	75
4.3. RAI: RECUPERACIÓ, APODERAMENT I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE DONES QUE HAN ESTAT VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	77
4.4. SERVEI DE REPRESENTACIÓ JURÍDICA PER VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	81
4.5. ALTRES RECURSOS D'ACOLLIDA PER A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL	82

5. TREBALL EN XARXA I COL·LABORACIÓ D'ABITS.....	82
Taula tècnica Agència ABITS.....	82
Treball en xarxa amb les entitats que intervenen a espais tancats.....	83
Coordinació amb els cossos policials.....	84
Coordinació territorial	84
Col·laboració amb els serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva	85
Coordinació amb altres institucions i serveis municipals	85
Taula interinstitucional contra el tràfic d'éssers humans	86
Sensibilització i difusió	86
6. PRESSUPOST 2015.....	87

INTRODUCCIÓ

L'informe que teniu entre mans incorpora la informació i les dades dels diferents projectes de l'Agència ABITS de l'1 de gener del 2015 al 31 de desembre del 2015. L'Agència ABITS és un servei municipal adscrit a la Direcció de Feminismes i LGTBI de l'Àrea de Drets de Ciutadania, Participació i Transparència de la Regidoria de Feminismes i LGTBI.

L'Agència ABITS ha estat desenvolupant un treball específic d'anàlisi i diagnòstic, d'intervenció directa i coordinació des de l'any 2006 que suposa una experiència acumulada de quasi 10 anys en l'abordatge del treball sexual a la ciutat de Barcelona.

L'Agència realitza atenció directa a treballadores sexuals, dissenya i implementa nous projectes i programes, incideix en l'elaboració de polítiques públiques i realitza estudis i recerques sobre diversos aspectes rellevants, a més de coordinar i mantenir contacte amb agents d'arreu del món, motiu pel qual disposa d'una visió integral.

Els seus **dos objectius primordials són:**

1. Atendre les dones i les dones transsexuals que exerceixen la prostitució a la ciutat de Barcelona, i prioritàriament aquelles que es troben en una situació d'especial vulnerabilitat, d'una manera integral, global i coordinada.
2. Lluitar contra el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.

L'Agència ABITS actua a través de **sis línies estratègiques d'intervenció:**

1. Coneixement de la situació
2. Atenció a les dones que exerceixen treball sexual a la via pública
3. Atenció a les dones que exerceixen treball sexual a espais tancats (locals, clubs i pisos)
4. Disseny i implementació de programes per a la formació i recol·locació sociolaboral
5. Detecció i assistència integral a les víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual
6. Coordinació d'actuacions en l'àmbit institucional i comunitari

1. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ A LA VIA PÚBLICA

1.1 DESCRIPCIÓ DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS)

El SAS¹ és el servei específic que l'Ajuntament posa a disposició de les dones que exerceixen treball sexual, o són víctimes d'explotació sexual, a la ciutat de Barcelona, especialment per a aquelles que ofereixen i negocien els serveis a la via pública. És un **servei interdisciplinari** integrat per diferents professionals: atenció social (38,5 h/setmanals), educació social (184 h/setmanals), atenció psicològica (38,5 h/setmanals), atenció de la salut (30 h/setmanals), atenció jurídica (42 hores/setmanals)², direcció (38,5 hores/setmanals) i suport administratiu (25 hores setmanals). L'**accés al SAS** pot ser directe (dona contactada al carrer, per via telefònica o sense cita programada) o per derivació d'altres entitats o serveis.

Les educadores socials i l'agent de salut treballen sortint al carrer en torns de dues persones per contactar amb les dones, així es garanteix un mínim de 40 hores de permanència a la via pública (de dilluns a divendres en la franja horària entre les 9 h del matí i les 3 h de la matinada). A més, es disposa d'una **línia telefònica gratuïta (900 722 200)** per a les persones ateses així com unes **hores d'atenció al servei sense cita prèvia** (dijous d'11 h a 15 h). L'horari d'**atenció a l'oficina** és de dilluns a divendres de 9 h a 19 h. El servei es troba situat al **c. València, 344, entresòl**.

Les zones de la ciutat on l'equip contacta amb les dones de manera proactiva són: Ciutat Vella, Sant Martí / Eixample, les Corts, Sants-Montjuïc i a qualsevol altre districte en el qual se'n demani la participació.

De dilluns a divendres l'equip realitza atenció de proximitat a la via pública, realitzant intervencions educatives (informar, assessorar, etc.), adreçant-se a les dones no contactades anteriorment per donar a conèixer el servei i els recursos de l'Agència ABITS i interessant-se per la situació de les treballadores sexuals. També ofereixen material profilàctic (preservatius i lubricants) aportat pel Departament de Salut de la Generalitat i el Departament de Feminismes i LGTBI. Puntualment la psicòloga, les juristes i/o la treballadora social poden fer sortides al carrer per detectar necessitats o per demanda de les educadores.

¹ L'entitat prestatària d'aquest servei durant el 2015 és l'Associació Benestar i Desenvolupament (ABD).

² A partir del setembre del 2015 es disposa de 42 hores setmanals d'atenció jurídica que desenvolupen dues professionals.

El servei és **flexible** i fa prospecció en horaris i dies diferents en els territoris habituals, així com en d'altres com la Zona Franca, per continuar i ampliar, quan és necessari, l'observació i el contacte amb les dones. La intervenció al carrer de les educadores i l'agent de salut queda distribuïda en el quadre següent:

ATENCIÓ I MEDIACIÓ DIRECTA 2015		
Ciutat Vella	De dilluns a divendres	3 hores entre les 11 h i les 19 h
	Dimarts i dijous	22 h a 2 h
Ciutat Vella + Sant Martí / Eixample	Divendres	22 h a 3 h
Sant Martí / Eixample	Dimecres	22 h a 1 h
Les Corts	Dilluns i dijous	22 h a 2 h
Sants-Montjuïc (Zona Franca)	En funció de l'estacionalitat i la presència de dones, en coordinació amb el Districte de Sants-Montjuïc.	En la franja diürna.

1.1.1 Principals actuacions i indicadors del SAS 2015

Les dones ateses el 2015 van ser 413 i es van realitzar 9.552 intervencions educatives i 977 acompanyaments. Es va mantenir així l'atenció donada el 2014 (amb lleugers augments: un 6,17 % més de dones ateses, un 6,36 % més d'intervencions educatives i un 2,20 % més d'acompanyaments). El nombre d'expedients nous oberts el 2015 va ser de 166, que representen un augment del 58,10 % respecte a l'any anterior, mentre que el nombre d'expedients reoberts (dones que havien estat ateses anteriorment pel SAS i que el seu expedient s'havia tancat per inactivitat, ja sigui perquè van assolir els objectius marcats en el passat o per abandonament) va ser de 41, xifra que representa un augment del 20,59 % respecte a l'any anterior. El nombre de dones que van rebre tractament terapèutic també es va mantenir estable (61 el 2014 i 63 el 2015). Les dones que van rebre assessorament jurídic van ser 205, una xifra que no es pot comparar amb les dades de l'any anterior ja que aquest servei es va iniciar a l'agost del 2014, any en què es van atendre un total de 39 dones.

El nombre de contactes realitzats a la via pública va ser de 22.403, dada que suposa una disminució del 23,25 %. La davallada més significativa de contactes va ser al Districte de Ciutat Vella, motivada per la reducció del nombre de dones que treballen en alguns carrers d'aquest districte, sobretot durant els últims mesos de l'any, i perquè el servei intervé al Districte de Ciutat Vella des del 2006 i, per tant, per a moltes dones el recurs és molt conegut i no cal fer tants contactes.

Les demandes recollides al carrer (12.612) van disminuir un 11,89 % respecte a l'any 2014, tot i que si hi sumem les demandes rebudes a l'oficina (7.286) s'arriba a un total de 19.898 demandes, per tant, el nombre de demandes recollides es va mantenir estable, amb una disminució del 0,6 %. Les demandes més recollides són, per ordre: atenció sanitària, formació i recol·locació laboral, atenció jurídica, atenció a fills/es, etc.

El SAS va atendre **413 dones diferents** a l'oficina, de les quals un 65,85 % (272) treballava a Ciutat Vella; un 15,25 % (63), a Sant Martí / Eixample, i un 10,89 % (45), a les Corts. El 7,99 % (33) restant treballava en espais tancats.

Durant el 2015 es van tancar 214 expedients, i en finalitzar l'any 318 dones seguien tenint expedient actiu.

Respecte a les dones amb expedient actiu, quan es va acabar l'any 2015:

- Un 89,94 % eren immigrades, provinents sobretot de Nigèria (48,74 %, un augment significatiu respecte al 2014, any en què ja hi havia hagut un increment) i Romania (11,95 %, una disminució respecte a l'any anterior, com ja havia passat el 2014). El tercer lloc el van ocupar les dones autòctones, un 10,06 %, xifra que disminueix respecte al 2014.
- La franja d'edat més representada és la de 26 a 35 anys, amb quasi un 40 %. La mitjana d'edat es va establir en 34 anys.
- Un 5,3 % eren dones transsexuals.
- El 56,9 % eren mares amb fills/es a càrrec, ja fos aquí i/o al país d'origen.
- El nombre de dones ateses en situació irregular (44,34 %) va augmentar respecte a l'any anterior, que representava el 36,4 %.

Aquest any 2015 destaca l'ampliació del servei jurídic, que va permetre passar de les 8 hores d'atenció jurídica a la setmana que prestava el servei des de l'1 d'agost del 2014 a les 42 hores setmanals a partir del setembre del 2015. Aquest canvi va suposar una millora de la qualitat del servei. Les principals demandes del servei jurídic van ser per dret d'estrangeria, penal, administratiu, família, etc.

El servei també va atorgar ajuts econòmics puntuals per poder sostenir processos i assolir objectius establerts, ja sigui amb caràcter d'urgència o vinculats al pla de treball.

1.2 DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS EIXOS DE TREBALL

1.2.1 Atenció de proximitat a la via pública del SAS

L'evolució de les dades d'atenció a la via pública i el nombre de contactes s'exposen en la taula següent:

Taula 1. Dades d'atenció a la via pública del SAS

ATENCIÓ A LA VIA PÚBLICA	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% variació 2014-15
Contactes	1.920	6.880	10.439	13.113	15.417	18.603	20.721	25.950	29.190	22.403	-23,25 %
Intervencions	82	1.504	3.269	3.162	5.612	6.206	7.592	8.149	8.981	9.552	6,36 %

Els **contactes al carrer** (una professional de l'equip s'apropa a una dona que ofereix els serveis sexuals a la via pública) que es van realitzar a la via pública l'any 2015 van ser 22.403 (29.190 el 2014), dada que suposa una disminució del 23,25 %, sobretot al districte de Ciutat Vella durant la franja diürna. Les dones coincideixen a manifestar que hi ha hagut una disminució de la demanda i, per tant, això ocasiona menys presència de dones en determinades zones i períodes de l'any. A banda, el SAS actualment contacta gairebé amb la totalitat de les dones que ofereixen serveis sexuals a la via pública, per la qual cosa la majoria d'elles ja coneixen el servei i, per tant, no es comptabilitzen com a contactes nous.

S'han realitzat 9.552 **intervencions socials i sanitàries** (8.981 el 2014), xifra que representa un augment del 6,36 %. Per tant, tot i que s'ha reduït el nombre de dones contactades, ha augmentat el nombre d'intervencions (atès que l'equip surt diàriament, una mateixa dona pot haver estat contactada moltes vegades al llarg de l'any).

Pel que fa al perfil de les 318 usuàries del SAS amb expedient actiu al servei el 31 de desembre del 2015³, el 5,3 % sobre el total de dones ateses van ser dones transsexuals (7,3 % el 2014) i el 56,9 % de les dones eren mares amb fills i filles al seu càrrec, ja fos aquí i/o al país d'origen. Aquestes xifres no representen canvis significatius respecte al 2014.

Pel que fa a l'edat, la mitjana d'edat de les 318 va ser de 34 anys (la més jove tenia 18 anys i la més gran, 66 anys). Durant el 2015 la franja d'edat de les dones ateses més comuna va ser la de 26 a 35 anys (39,62 %), seguida de la de 36 a 45 (25,16 %) i de la de 18 a 25 anys (20,44 %), i 12 dones (3,77 %) tenien més de 56 anys. Aquestes dades són semblants a les de l'any anterior. Fent un anàlisi de les edats segons nacionalitats, destaca que la mitjana d'edat de les dones nigerianes ateses es va establir en 30 anys, en comparació als 41 anys de les dones espanyoles.

Taula 2. Nombre de dones per franges d'edat

NOMBRE DE DONES PER FRANGES D'EDAT (expedients actius a 31.12.15)	2015 Núm.	2015 %
18-25 anys	65	20,4
26-35 anys	126	39,6
36-45 anys	80	25,1
46-55 anys	33	10,3
+ 56 anys	12	3,77
Es desconeix	2	0,62
TOTAL	318	100 %

Seguint amb el perfil, majoritàriament van ser dones immigrades, en un 89,94 %. Un 48,74 % van ser dones provinents de Nigèria; un 11,95 %, de Romania, i el tercer lloc el van ocupar les dones autòctones, un 10,06 %. El nombre de dones ateses d'origen nigerià es va incrementar en un 25,2 % respecte a l'any anterior. S'ha detectat un important augment en els últims anys (el 2014 va ser del 41 % respecte del 2013), fet que indica que la seva presència al carrer i l'accés al servei són cada cop més significatius. També es va observar, com ja va passar el 2014, un descens en les dones ateses provinents de Romania, en aproximadament el 24,2 % respecte a l'any anterior (el 2014 el descens va ser del 32,66 % respecte al 2013). La resta de nacionalitats de les dones ateses s'han mantingut bastant estables. Cal destacar també l'aparició de nous països d'origen, tot i que de moment amb poca representativitat entre les dones ateses, com ara la República Txeca, l'Argentina, Ucraïna, Ghana i Guatemala.

³ Les dones que tenen expedient actiu al SAS a 31 de desembre del 2015 són les que han rebut atenció en els últims sis mesos de l'any 2015.

Taula 3. Procedència de les dones ateses pel SAS

PROCEDÈNCIA % ⁴	2007 (274)	2008 (307)	2009 (372)	2010 (386)	2011 (363)	2012 (371)	2013 (333)	2014 (298)	2015 (318)
Àfrica subsahariana	-	-	15,3	21	19	21,8	30,03	40,28	50,94 %
Nigèria	-	-				18,8	27,6	38,92	48,74 %
Països de l'Est	-	-	37	34	38	31	29,73	22,14	16,98 %
Romania	45,2	37,4				-	26	23,42	15,77
Amèrica Llatina	17,5	21,7	22,9	26	24	26,5	24,33	20,13	16,35 %
Equador						9,16	7,5	6,71	5,66 %
Estat espanyol	21,1	19,8	17,4	15	13	14,5	12,9	12,08	10,06 %
Nord d'Àfrica	6,9	7,1	4,8	3	3	2,7	2,1	4,36	4,40 %
Marroc	-	-	-			2,15	1,5	4,02	4,40 %
Altres	-	14	0,8	1	3	3,5	0,91	1,01	1,26 %
Àsia						2,9	0,6	0,67	0,94 %
Itàlia								0,33	0,31 %
Desconeguda		0	1,6	0	0	0	0	0	0,00 %
TOTAL	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Les dones ateses en **situació administrativa irregular** han seguit augmentant, i representava el 44,34 % dels expedients oberts a finals del 2015 (respecte al 36,4 % del 2014), a causa principalment de més atenció a dones d'origen nigerià, que acostumen a tenir la situació administrativa sense regularitzar al nostre país.

Taula 4. Situació legal de les dones ateses pel SAS

SITUACIÓ LEGAL % ⁵	2007 (274)	2008 (307)	2009 (372)	2010 (386)	2011 (363)	2012 (371)	2013 (333)	2014 (298)	2015 (318)
Regular	41,6	45,2	72	76,6	75,7	75,2	72,6	63,1	55,66 %
Irregular	57,6	54	20,7	22,2	23,4	23,7	26,4	36,4	44,34 %
NS	0,7	0,6	7,2	1	0,8	1,08	1	0,3	0,00 %

Garantir que les usuàries disposin de targeta sanitària i sàpiguen com accedir als serveis de salut és sempre una prioritat del servei. És per aquest motiu que el percentatge de dones ateses que disposen de targeta sanitària ha anat incrementant al llarg dels anys d'intervenció de l'equip; i es manté estable en els últims anys. El 94,65 % de les dones ateses van disposar de targeta sanitària. En general, si les dones no disposen de la targeta és perquè els manca algun document per tramitar-la, perquè tenen targetes sanitàries d'altres comunitats autònomes, perquè són nouvingudes o perquè es tracta de dones comunitàries que tenen assegurances privades.

⁴ Aquesta taula fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any. El nombre entre parèntesis indica el nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any.

⁵ Aquesta taula fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any. El nombre entre parèntesis indica el nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any.

Taula 5. Dones amb targeta sanitària d'entre les dones ateses pel SAS

TARGETA SANITÀRIA % ⁶	2007 (274)	2008 (307)	2009 (372)	2010 (386)	2011 (363)	2012 (371)	2013 (333)	2014 (298)	2015 (318)
SÍ	72,2	78,5	68,8	83,6	85,9	90	92	92,6	94,65 %
NO	28,8	19,2	18,8	15	12,9	8,2	7	5,7	4,72 %
NS	0,7	2,2	12,3	2,8	0,5	1,8	1	1,7	0,63 %

Amb relació als tràmits necessaris per a l'accés a la salut es va continuar fent un esforç a fi d'informar les dones de la necessitat d'estar empadronades. Durant el 2015 el 78,9 % de dones van disposar d'empadronament, una dada molt similar al 2014. Els motius pels quals no disposen d'empadronament són: viure fora del municipi de Barcelona (a municipis on no es tramita el padró sense domicili fix), compartir habitatge amb altres persones (pisos o habitacions compartides) que no volen que constin més persones empadronades o cobren una quantitat econòmica per permetre-ho o no disposar de cap document acreditatiu que les identifiqui per fer el tràmit.

Taula 6. Dones ateses al SAS amb empadronament

EMPADRONAMENT % ⁷	2007 (274)	2008 (307)	2009 (372)	2010 (386)	2011 (363)	2012 (371)	2013 (333)	2014 (298)	2015 (318)
SÍ	60,5	60,2	53,2	73,5	71,6	76,5	79,3	79,8	78,9 %
NO	38,6	38,1	32,5	24,1	27,8	21,8	19,5	18,4	19,9 %
NS	0,7	1,6	14,2	2	0,5	1,6	1,2	1,6	1,2 %

⁶ Aquesta taula fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any. El nombre entre parèntesis indica el nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any.

⁷ Aquesta taula fa referència al percentatge amb relació al nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any. El nombre entre parèntesis indica el nombre d'expedients actius a 31 de desembre de cada any.

1.2.2 Atenció a l'oficina i plans de treball individualitzats. Demandes principals

L'evolució dels expedients oberts ha anat en augment com podem observar en la taula següent:

Taula 7. Dades d'expedients del SAS

EXPEDIENTS DE DONES	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% variació 2014-15
Expedients oberts des del 2006 ⁸	-	368	546	725	850	960	1.069	1.195	1.249	1.412	-
Dones diferents ateses	-	-	-	406	449	441	396	409	389	413	6,17 %
Expedients actius a 31 de desembre ⁹		274	307	386	363	363	371	333	298	318	6,71 %
Nombre d'altres	220	148	179	180	125	111	108	126	105	166	58,10 %
Nombre de baixes	79	94	163	152	125	183	162	169	192	214	11,46 %
Nombre de reobertures	-	-	39	32	16	48	62	32	34	41	20,59 %

De les **413 dones ateses** el 2015, 206 segueixen amb els plans individuals de treball iniciats en anys anteriors i 207 inicien un pla de treball el 2015 (**166 van ser dones noves al servei i 41 van ser casos oberts novament**). L'augment més significatiu d'expedients nous respecte al 2014 són els de les dones que treballen a Ciutat Vella en horari nocturn, que han passat de 40 el 2014 a 81 el 2015. A més, representen quasi el 50 % dels nous expedients d'aquest any. Aquesta dada coincideix amb l'augment de dones nigerianes ateses al SAS, ja que tant la zona com la franja horària, són els espais on trobem més dones d'aquesta nacionalitat, moltes de les quals han arribat fa poc a Barcelona.

Cal destacar que a pesar que els contactes a la via pública han disminuït (tal com es veia en l'apartat anterior) el nombre d'altres i de reobertures d'expedients ha augmentat substancialment (un 58,10 % i un 20,59 % respectivament), ja que una de les causes de la disminució dels contactes a la via pública és perquè les dones ja coneixen el servei i, per tant, no es comptabilitzen com a contactades.

A 31 de desembre del 2015 el SAS tenia **318 expedients actius**. Durant aquest any, 267 dones diferents van sol·licitar una entrevista d'acollida al servei, dada que suposa un augment del 22 % respecte al 2014 (219 dones). De les 267 dones que van sol·licitar una entrevista d'acollida, 157 van acudir-hi, això indica un absentisme del 41 % (el 2014 era del 53 %).

⁸ Es consideren expedients oberts el nombre total de dones diferents ateses des de l'inici del pla, l'any 2006.

⁹ Es consideren expedients actius els corresponents a dones a les quals s'ha portat a terme una intervenció en els darrers sis mesos.

El nombre d'altres al servei va ser de 166, xifra que representa un increment del 58,10 % respecte a l'any anterior, en què n'hi va haver 105. De les 166 altres al servei, 157 dones van fer entrevista d'acollida i van iniciar un pla de treball individual amb el SAS, i 9 dones van ser derivades a altres programes de l'Agència ABITS que es consideraven més adequats per a elles. Finalment, és important destacar que un 44 % de les dones que han accedit al SAS per primera vegada ho han fet després d'haver tingut contacte amb una educadora i/o agent de salut al carrer; un 33 %, a través de la recomanació d'una altra persona que havia estat atesa al SAS; un 22 %, per derivació d'una altra entitat o servei, i un 1 % per la difusió que es realitza del servei a d'altres professionals en el marc de jornades, presentacions, etc.

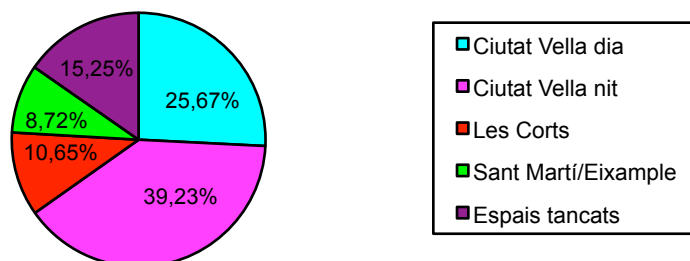
El nombre de **dones diferents** que van realitzar un **pla de treball socioeducatiu** amb el SAS es va mantenir estable (413 dones diferents ateses el 2015 i 389, el 2014). A més, **41 expedients inactius es van reobrir** de forma immediata a partir d'una nova demanda de les usuàries.

El nombre de **baixes al servei**, de 214 expedients el 2015, va ser ocasionat per:

- L'acompliment dels objectius marcats en el pla de treball (resposta a la demanda de salut, cobertura de necessitats bàsiques, realització d'activitats formatives i/o laborals, etc.).
- L'absència durant més de 6 mesos de la dona al servei (per diversos motius: retorn al país d'origen, mobilitat geogràfica, canvis en la seva situació social o familiar, etc.)
- La derivació a un altre recurs especialitzat que doni cobertura a les seves demandes i necessitats (SSB, CAS, etc.).

Si mirem, també, la **distribució dels expedients actius per zones** d'exercici de la prostitució, l'any 2015 el 64,90 % dels expedients corresponen a dones principalment del districte de Ciutat Vella (el 39,23 % de les dones ateses treballaven en la franja horària nocturna i el 25,67 %, en la franja horària diürna); el 10,65 %, al districte de les Corts, i el 8,72 %, al districte de Sant Martí / Eixample (inclou la Vila Olímpica). El 15,25 % restant eren dones que exercien la prostitució en espais tancats i que van accedir al servei derivades d'altres entitats o per accés directe després d'haver tingut coneixement del servei. No es detecta cap canvi significatiu respecte a l'any 2014.

Gràfic 2. Distribució dels expedients actius per zones d'exercici de la prostitució a Barcelona

Pel que fa a les demandes recollides a la via pública, en la taula següent n'exposem el nombre i la tipologia:

Taula 8. Demandes recollides a la via pública

DEMANDES	2012	2012	2013	2013	2014	2014	2015	2015	% variació 2014- 2015
Nombre de demandes	9.069		11.122		14.314		12.612		-11,89 %
Demandes principals en %		%		%		%		%	%
Atenció sanitària	2.196	24,21 %	2.516	22,63 %	3.230	22,56 %	2.753	21,83 %	-14,77 %
Formació i recol·locació laboral	1.676	18,48 %	2.075	18,67 %	3.018	21,08 %	2.286	18,13 %	-24,25 %
Atenció jurídica	1.329	14,65 %	1.437	12,92 %	1.422	9,93 %	1.256	9,96 %	-11,67 %
Fills i filles	573	6,32 %	931	8,38 %	1.066	7,45 %	895	7,10 %	-16,04 %
Tràmits de targeta sanitària	748	8,25 %	822	7,39 %	938	6,55 %	1072	8,50 %	14,29 %
Tràmits de documentació	378	4,17 %	654	8,80 %	726	5,07 %	685	5,43 %	-5,65 %
Serveis socials	387	4,27 %	619	5,58 %	631	4,41 %	623	4,94 %	-1,27 %
Necessitats bàsiques	710	7,83 %	614	5,52 %	599	4,18 %	436	3,46 %	-27,21 %
Allotjament	192	2,12 %	405	3,65 %	596	4,16 %	534	4,23 %	-10,40 %
Cita SAS					548	3,83 %	679	5,38 %	23,91 %
Atenció psicològica / contenció	496	5,47 %	448	4,04 %	366	2,56 %	398	3,16 %	8,74 %
Empadronament	267	2,94 %	311	2,80 %	328	2,30 %	274	2,17 %	-16,46 %
Situació de violència					29	0,20 %	109	0,86 %	275,86 %
Altres	117	1,29 %	290	2,62 %	817	5,71 %	612	4,85 %	-25,09 %
TOTAL	9.069		11.122		14.314		12.612		-11,89 %

El 2015 va disminuir el nombre de demandes que les dones van realitzar a les educadores i l'agent de salut a la via pública en un 11,89 % (12.612 el 2015 en contraposició de les 14.314 el 2014), tot i que també es tenen en compte les demandes rebudes a l'oficina (7.286 el 2015 davant les 5.718 el 2014) la disminució del nombre total de demandes només ha estat del 0,6 %. Aquesta disminució s'atribueix a diferents factors: a l'arribada de dones noves a la ciutat que no coneixen el servei i que, fins que no s'estableix un vincle de confiança, no comencen a realitzar demandes; a un nombre més elevat de dones que coneixen el servei i que ja han realitzat algun tipus de pla de treball o estan sent ateses pels Serveis Socials Bàsics; a la davallada de la presència de dones en alguns carrers de la ciutat en determinades èpoques de l'any, principalment al districte de Ciutat Vella i les Corts.

Es va mantenir com a més rellevants el **mateix tipus de demandes** respecte del 2014: 2.753 demandes d'atenció sanitària (atenció a la salut sexual i reproductiva, embarassos no desitjats, situacions de risc de contagi de malalties de transmissió sexual, etc.); 2.286 demandes de formació i recol·locació laboral¹⁰ i 1.256 demandes relacionades amb temes jurídics. La quarta demanda més sol·licitada, 1.072, va ser la de realitzar tràmits per aconseguir la targeta sanitària. Aquesta demanda era la cinquena més sol·licitada el 2014, i passa a ser la quarta el 2015, fet que es relaciona amb l'increment de dones nigerianes ateses al servei per primera vegada. Destaca que de les 318 dones que tenien expedient obert a 31 de desembre del 2015, 301 tenien targeta sanitària. La cinquena demanda més sol·licitada (el 2014 era la quarta) fa referència a la cura i l'atenció dels fills i filles, concretament 895 demandes.

Si comparem les dades del 2014 i del 2015, les demandes que han augmentat, ja que a partir del 2015 s'han començat a registrar de manera sistemàtica tant en els diaris de camp com en la base de dades, són les relacionades amb **situacions de violència masclista, en especial en la parella** (s'ha passat de 29 el 2014 a 109 el 2015, és a dir, un increment del 275,86 %); les **cites al SAS** (de 548 a 679, dada que suposa un 23,91 % d'augment); **els tràmits per l'obtenció de la targeta sanitària** (de 938 a 1072, un increment del 14,29 %), i **l'atenció psicològica** (de 366 a 398, un creixement del 8,7 %).

La sol·licitud de la resta de demanes ha disminuït en tots els casos. Les que més han minvat són les **demandes laborals i formatives** (-25,9 % i -23,2 % respectivament), la qual cosa s'explica per l'increment de dones nigerianes novingudes que expressen altres tipus de demandes. Una altra demanda que baixa (-7,2 %) és la relacionada amb la cobertura de necessitats bàsiques, fet que està relacionat amb el creixent vincle que les dones van establir amb els centres de serveis socials.

¹⁰ El 2015 es van recollir 1.452 demandes formatives i 834 laborals, en canvi el 2014 van ser 1.891 formatives i 1.127 laborals

Taula 9. Dades d'atenció a l'oficina pel SAS

ATENCIÓ OFICINA SAS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	% variació 2014-15
Entrevistes a l'oficina ¹ (no inclou les d'atenció psicològica ni assessorament jurídic)	21	69	193	283	396	371	313	789	775	862	11,23 %
Acompanyaments	52	207	347	334	624	758	677	647	956	977	2,20 %
Coordinacions	193	613	1.096	1.458	2.183	2.360	2.726	3.461	4.547	8.008	76,12 %
Derivacions al SAS (rebudes) ¹	-	-	92	73	85	65	61	60	37	79	113,51 %
Derivacions fetes pel SAS a altres serveis i entitats	83	278	329	321	436	493	453	577	453	474	4,64 %

El SAS ha **augmentat el nombre d'atencions a l'oficina** que s'han realitzat amb les dones que van iniciar i/o mantenir un **pla de treball al servei** i el nombre d'entrevistes socioeducatives realitzades a l'oficina respecte de l'any anterior (862 el 2015 en oposició a les 775 del 2014).

Des del SAS també es realitzen acompanyaments presencials de les dones als diferents serveis que les poden ajudar a cobrir algunes de les seves necessitats. El perfil majoritari de les dones ateses pel servei (immigrades, joves, que desconeixen l'idioma d'acollida i el funcionament dels recursos), fa necessari l'acompanyament professional als serveis de salut (vinculació al CAP de referència, atenció al programa Apropa't, per tramitar la targeta sanitària, etc.), a serveis socials (de primer i segon nivell), a centres formatius (matriculació i inscripcions a cursos de formació), a centres escolars (per l'atenció i cura dels fills i filles a càrrec) i en gran mesura a la Ciutat de la Justícia (per citacions a processos judicials, petició d'informació o sol·licitud de justícia gratuïta), entre d'altres. L'acompanyament és una eina que no només permet garantir l'arribada i l'atenció de la dona al servei, sinó establir una relació de proximitat amb l'educadora, la psicòloga, la jurista, la treballadora social o l'agent de salut, i s'usa com a eina educativa per parlar amb les dones en un altre context fora de carrer, amb garanties de confidencialitat, per aprofundir-hi en el vincle i detectar altres aspectes de la seva realitat, com són les possibles situacions com a víctimes del tràfic d'éssers humans i/o de l'explotació sexual. El 2015 es van **mantenir el nombre d'acompanyaments** respecte al 2014 (956 el 2014 i 977 el 2015).

El 2015 el SAS, d'una banda, ha realitzat **derivacions a altres recursos** i serveis que es consideren més adients per poder donar resposta a les necessitats que manifesten les dones. Respecte el 2014 el nombre de derivacions s'ha mantingut estable, amb un total de 474 derivacions el 2015 (453 el 2014). D'altra banda, hi ha hagut **un augment de derivacions rebudes al SAS** per part d'altres serveis/entitats, s'ha passat de les 37 del 2014 a les 79 del 2015, un augment del 113,51 %. Aquest fet es deu principalment a què el servei és més conegut per les professionals de la ciutat i es va consolidant com a servei de referència municipal per persones que exerceixen el treball sexual.

Així mateix, es van seguir establint **estratègies d'intervenció grupals**, la derivació a tallers que realitzen entitats sobre habilitats parentals, aspectes sanitaris, i la realització d'altres activitats lúdiques i d'oci.

Finalment, s'ha de destacar que es va continuar treballant amb **l'avaluació i la redefinició de la metodologia d'intervenció** de les professionals a l'oficina, i es va realitzar una important tasca per part de tot l'equip de revisar i dissenyar protocols d'actuació: s'han creat dos nous protocols, el d'avaluació de la satisfacció de les usuàries i el de participació comunitària i voluntariat; i s'ha fet una tasca de revisió de protocols existents, ja que es requereix una actualització constant segons les dones ateses i les seves necessitats, la detecció de possibilitats de millora segons l'experiència, etc. Durant el 2015 s'han revisat els següents protocols: atenció a les demandes sanitàries, atenció a les demandes formatives, atenció a les demandes laborals, demanda d'acompanyaments i intervenció en casos de TEH-FES (indicadors).

1.2.3 Atenció psicològica

Els eixos temàtics prioritaris de la intervenció psicològica se centren en: la vivència de l'estigma de la prostitució; la salut sexual i reproductiva (ansietat, depressió, problemes psicossomàtics, etc.); les violències (masclista, abús infantil, explotació sexual, agressions de clients i processos legals); la incorporació al mercat laboral formal; i la maternitat. Per tal de poder donar una atenció integral, s'ha coordinat amb recursos laborals, de salut física i psicològica equips d'atenció a les violències i serveis socials.

Taula 10. Dades d'atenció psicològica del SAS

ATENCIÓ PSICOLÒGICA	2011	2012	2013	2014	2015	% variació 2014- 2015
Dones ateses	33	57	63	61	63	3,28 %
Dones noves ateses	----	38	29	25	26	4,00 %
Entrevistes	230	349	448	374	336	-10,16 %

Com podem observar en la taula prèvia, el nombre de casos en **tractament terapèutic es va mantenir el 2015** (63 casos el 2015 enfront dels 61 del 2014), tot i que el nombre d'entrevistes realitzades va ser inferior (336 respecte a les 374 del 2014), i es va detectar un augment de contencions emocionals o demandes puntuals de suport que, en alguns casos, no arriben a consolidar-se en processos de llarga durada.

Es van atendre per primer cop **26 dones** el 2015 (una més que el 2014), **18 dones** van continuar el procés iniciat anteriorment, **11 dones** van iniciar novament l'atenció psicològica després d'una interrupció i **8 dones** es van derivar a altres recursos. 21 expedients d'atenció psicològica es van tancar durant l'any, per raó d'assoliment d'objectius, per derivació a altres serveis d'atenció psicològica (ja que el focus de la intervenció no era el treball sexual) o per abandonament de les dones; 27 expedients segueixen oberts i en 15 casos la intervenció que s'ha fet ha estat de contenció emocional o demanda puntual de suport psicològic.

Cal destacar que el 14 % de persones ateses eren dones transsexuals (13 % el 2014), amb la demanda prioritària de viure de forma acompanyada el procés de trànsit de gènere per aprofundir en els sentiments de solitud i manca d'acceptació social que presentaven. Així mateix, detectem una baixa presència de dones originàries de països africans, que s'explica per dos motius principals: les dificultats idiomàtiques i els factors culturals que fa que associïn el concepte de psicologia a la bogeria, i que en general té més pes el significat religiós de les vivències que les construccions socials o personals que es poden modificar. Finalment, és important destacar que 25 de les dones que han rebut suport

psicològic treballen en espais tancats (40 %), ja que el SAS ofereix atenció psicològica específica a treballadores sexuals independentment de l'àmbit d'exercici.

L'atenció telefònica, estratègia d'atenció utilitzada de forma permanent en els casos de major risc de patir violència i en casos d'extrema vulnerabilitat i escassa xarxa social, aquest any ha augmentat i ha passat de 224 el 2014 a 385 el 2015. La intervenció telefònica també s'utilitza quan les dones no assisteixen a alguna visita programada, ja que es mostra interès per les persones i per conèixer si l'absència respon a un agreujament de la situació personal o és solament un fet puntual. El nombre d'absències a les entrevistes concertades ha disminuït, i ha passat del 28 % sobre les entrevistes concertades el 2014 al 25 % el 2015. Els motius de la falta d'assistència són, segons les mateixes dones, la dificultat que tenen algunes d'elles per defensar espais propis d'autocura, ja que prioritzen temes com la família i/o el treball; salut i vida quotidiana; tenir excessives càrregues econòmiques; etc.

El 2015 es va posar en marxa el **Grup Terapèutic de Dones**, una modalitat d'intervenció centrada en la recuperació i la creació de vincles personals i socials i d'habilitats de relació per promoure l'empoderament, la disminució de l'aïllament social i la reconfiguració dels processos vitals, la promoció de l'autonomia i la capacitat d'acció.

El grup es va iniciar el febrer del 2015, es va reunir amb una freqüència quinzenal i amb una durada aproximada de dues hores i mitja per a cada sessió, amb una assistència regular de 12 dones. Durant l'últim trimestre del 2015 es va engegar de nou una segona edició del grup terapèutic amb algunes novetats aportades després de l'avaluació de la primera edició, i amb una durada prevista de 10 mesos (d'octubre a juliol). El grup va passar a anomenar-se **Espai de Dones, Grup Socioterapèutic** i va adquirir una **perspectiva d'intervenció més àmplia**, ja que es van ampliar els perfils professionals implicats en l'organització i la gestió del grup, i van passar a formar l'equip una psicòloga experta en atenció en contextos de treball sexual i una treballadora social experta en gènere i teràpia expressiva basada en el gestaltisme.

1.2.4 Servei d'atenció jurídica SAS

El servei d'atenció jurídica del SAS ofereix **atenció, informació, assessorament i acompanyament jurídic** i presencial a les usuàries del SAS, en **les especialitats de dret penal, família, laboral, estrangeria, administratiu i també en qüestions d'habitatge**. Per tal de donar una resposta de qualitat que s'estengui a tots els àmbits que afecten les dones, es fomenten sinergies entre professionals de les diferents disciplines que treballen amb les dones, com per exemple, les advocades i advocats d'ofici que ho faciliten, l'administració de justícia, els cossos policials i els recursos públics.

El Servei d'Atenció Jurídica va entrar en funcionament l'1 d'agost del 2014, i fins a l'agost del 2015 es disposava de 8 hores a la setmana de servei¹¹. Per tal de poder donar una atenció jurídica més integral, a partir del setembre del 2015 es va decidir augmentar el servei jurídic a 42 hores setmanals¹², i així es podia augmentar l'atenció directa setmanal a les dones de 4 a 12 hores. La resta del temps està destinat a acompanyar sociojurídicament les dones a organismes públics i privats (per fer tràmits administratius, a la Ciutat de la Justícia, etc.), a gestionar tràmits i expedients administratius o altres assumptes jurídics que no requereixin perceptivament l'assistència d'un/a advocat/da, a intervenir amb altres agents, etc.

¹¹ Aquest servei el van prestar tres juristes, dues d'Alter BCN i una de Dones Juristes.

¹² Aquest servei el van prestar dues juristes de l'Associació Benestar i Desenvolupament.

Com a conseqüència d'aquest canvi en els horaris d'atenció hi ha hagut un augment de dones ateses i d'entrevistes realitzades. Les dades s'exposen en la taula següent:

Taula 11. Dades del Servei d'Atenció Jurídica

SERVEI JURÍDIC	2014	2015
Dones diferents ateses	39	205
Entrevistes	57	492
Acompanyaments	6	76

Les demandes al Servei d'Atenció Jurídica estan relacionades, principalment, amb estrangeria (les més habituals són relatives a expedients d'expulsions administratives, regularitzacions per circumstàncies excepcionals d'arrelament social, sol·licitud de permís de residència i treball i les relacionades amb el tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual) i amb dret penal. Pel que fa als procediments sobre decisions d'expulsió administrativa, una de les tasques més importants és vetllar perquè la dona conegui constantment l'estat del procediment i mantingui el vincle amb el/la seu/va advocat/da d'ofici. La mediació entre el servei jurídic i l'advocat/da es fa essencial per assegurar l'obtenció de la documentació necessària per garantir l'èxit del procés administratiu.

De les 298 demandes recollides fins a 31 de desembre del 2015, cal destacar que les tres demandes principals van ser: el 51,40 % (153 demandes) per dret d'estrangeria (o per aspectes que hi estan relacionats), el 25,20 % (75 demandes) van ser per temes penals i el 6,70 % (20 demandes) van estar relacionades amb el dret administratiu.

Durant el 2015 s'ha atès 205 dones, s'han realitzat 492 entrevistes d'assessorament jurídic, s'han fet 76 acompanyaments jurídics a organismes públics i privats (principalment a la Ciutat de la Justícia, comissaries de policia i a l'Oficina d'Estrangeria de la Subdelegació del Govern) i a finals d'any s'ha realitzat una sortida a la via pública per tal d'oferir també un servei jurídic de proximitat, que serveixi per presentar el servei a les dones que el desconeixen, atendre demandes jurídiques puntuals i reforçar/crear vincles amb les dones.

Taula 12. Tipus de demandes

TIPUS DE DEMANDES ¹³	2014	%	2015	%
Estrangeria	30	41,1 %	153	51,40 %
Penal	15	20,5 %	75	25,20 %
Administratiu	10	13,7 %	20	6,70 %
Família	9	12,3 %	18	6 %
Ordenança convivència	6	8,3 %	6	2 %
Civil	2	2,7 %	16	5,40 %
Laboral	1	1,4 %	10	3,30 %
TOTAL	73	100 %	298	100 %

¹³ Una dona pot realitzar més d'una demanda/consulta.

Pel que fa al perfil de les 205 dones diferents ateses al servei d'atenció jurídica el 2015:

- el 49,75 % eren dones d'origen nigerià (102 dones), el 1,95 % provenien de Guinea Equatorial (4 dones) i el 0,97 %, d'Uganda (2 dones);
- el 26,34 % eren dones provinents d'Amèrica Llatina (13 dones de l'Equador, 9 dones del Perú, 7 dones del Brasil, 7 dones de Colòmbia, 4 dones de la República Dominicana, 4 dones de Veneçuela, 3 dones del Salvador, 2 dones de Bolívia, 2 dones d'Hondures, 1 dona d'Uruguai, 1 dona de Xile i 1 dona de Panamà);
- el 7,8 % eren dones dels països de l'Est (7 dones de Romania, 4 d'Albània, 3 de Bulgària, 1 de la República Txeca i 1 de Rússia);
- el 7,8 % de dones eren d'Espanya (16 dones);
- el 3,9 % eren dones del Marroc (8 dones),
- i el 0,48 %, dones de l'Índia; el 0,48 %, dones de la Xina, i el 0,48 %, dones d'Itàlia.

La franja d'edat principal de les dones ateses va ser dels 26 als 35 anys (79 dones), seguida dels 36 als 45 anys (52 dones), dels 18 als 25 anys (39 dones), dels 46 als 55 anys (22 dones) i finalment es van atendre 7 dones de més de 55 anys.

El servei d'atenció jurídica ha permès millorar substancialment l'atenció oferta pel servei i l'increment de les actuacions realitzades ha ajudat a tenir més coneixement de la realitat en l'àmbit jurídic de les dones ateses, amb plans de treball més holítics i integrals.

1.2.5 Ajuts econòmics oferts pel SAS

Si bé la major part de recursos del SAS són humans, també es treballa amb **ajuts econòmics puntuals** que permeten a la dona sostenir processos i assolir objectius establerts en els plans de treball. Les ajudes poden ser de caràcter peremptori (urgents i puntuals) o de caràcter nominal, vinculades directament a un pla de treball.

Els ajuts d'urgència van anar destinats principalment al transport (per acompanyaments i trasllats a centres mèdics o relacionats amb processos de denúncia de víctimes del tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual: comissaria, jutjat, recurs de protecció, etc.) i en menor mesura a la compra de medicaments, sense que s'observi cap canvi significatiu respecte als altres anys.

Si analitzem les dades des del 2013, veiem que s'ha produït un augment important del nombre de demandes que requereixen suport econòmic per resoldre-les, i que es consolida la tendència de creixement en els ajuts vinculats al procés que la persona fa en el servei, més enllà dels relacionats a l'atenció puntual i d'urgència.

El 2015 s'han aprovat 121 ajuts d'aquest tipus, una disminució significativa respecte a l'any 2014, que se'n van aprovar 213. En canvi, l'import total atorgat mitjançant ajuts econòmics d'urgència ha estat superior: 3.508,91 € el 2015 (3.132,96 € el 2014). Aquesta variació té relació amb l'atenció de víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual i la complexitat de la situació en què es troben; la immediatesa de l'atenció que requereixen, algunes no tenen cap document identificatiu (passaport, etc.), o la manca d'ajuts públics que puguin cobrir les seves necessitats, que fa que el SAS les hagi de sostenir durant llargs períodes de temps la cobertura de l'habitatge o la manutenció bàsica.

Taula 13. Dades d'ajuts econòmics vinculats als plans de treball

AJUTS ECONÒMICS	2013	2014	2015	%
				variació 2014-15
Ajuts nominals	39	61	105	72,13 %
IMPORT TOTAL	8.403,93 €	9.575,94 €	18.563,02 €	93,85 %

Dels 105 ajuts econòmics atribuïts el 2015, el 40 % han estat per al transport, fet que suposa el doble que l'any passat i segueixen estant associats majoritàriament a processos d'ocupabilitat laboral i formatius; el 23 %, pel lloguer (un 7 % menys que l'any anterior, encara que representa l'import més gran dels ajuts amb un 42,75 %); l'11 %, per a aliments; el 7 %, per a documentació o tràmits burocràtics, i el 16 % restant, a formació, necessitats bàsiques, fills/es, tractaments odontològics, medicació i vestuari laboral. La tendència observada en l'any anterior de la disminució de la petició d'ajuda econòmica en els conceptes sanitari i de necessitats bàsiques ha continuat l'any 2015.

1.2.6 Treball en xarxa

El treball d'atenció directa a l'oficina i en xarxa cada vegada requereix un nivell d'intervenció socioeducativa més complex, amb més coordinació i seguiment, ja que cada vegada són més les dones que decideixen començar plans de treball enfocats a la millora de la seva situació socioeconòmica, fet que implica una intervenció a més llarg termini, a causa principalment de les dificultats a exercir el treball sexual a l'espai públic i el context de crisi econòmica actual. Per garantir una atenció integral i de qualitat, el SAS realitza coordinacions amb altres serveis, ja sigui perquè puguin donar atenció puntual a les dones o per derivar-les a recursos més adients a la seva situació. El 2015 es **van incrementar de forma molt significativa les** coordinacions amb altres serveis (8.008 el 2015, en contraposició a les 4.547 del 2014, any en què ja hi havia hagut un increment del 31,37 % respecte al 2013). Se'n van fer 7.406 amb entitats i serveis de Barcelona i 385 amb entitats i serveis d'altres municipis (8 %). Es va detectar una dificultat de coordinació amb serveis dels municipis on viuen les dones quan no és Barcelona. De les 8.008 coordinacions¹⁴, 4.038 han estat amb entitats (50,42 %); 2.054, amb serveis públics; 1.309, amb centres d'atenció sanitària, i 607, amb centres de Serveis Socials. També es van realitzar diverses reunions de coordinació de casos, principalment amb entitats del tercer sector, i per presentar el servei, establir circuits de coordinació, planificació d'activitats conjuntes amb entitats i serveis municipals: cossos policials, serveis especialitzats, comissió de salut de Tot Raval, etc.

El SAS va proporcionar **assessorament a professionals** dels serveis municipals en relació amb les persones que exerceixen el treball sexual o poden ser víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual. El 2015 es van fer **48 assessoraments** a serveis de Barcelona (87,5 %) i d'altres municipis: centres d'atenció sanitària, a entitats, a centres de serveis socials, etc. També es van atendre **23 estudiants** de diferents àmbits acadèmics. **A més, es van realitzar dues sortides conjuntes amb el Servei de Gestió de Conflictes de l'Ajuntament de Barcelona** per tal de presentar a les treballadores sexuals l'equip de professionals que va realitzar un diagnòstic per la millora de la convivència a la zona del c/ d'en Robador, situat a Ciutat Vella.

¹⁴ S'hi inclouen les coordinacions realitzades per les juristes del servei.

El servei també va participar en el Circuit Barcelona contra la Violència envers les Dones, participant regularment en quatre dels circuits territorials dels districtes on s'ofereixen serveis sexuals a la via pública (districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample i les Corts).

L'any 2015, l'equip del SAS va impartir diverses formacions a la ciutat de Barcelona, de les quals destaquem:

- Formació en tràfic d'essers humans amb finalitats d'explotació sexual: Destinada a les i als professionals del *Circuit contra la violència vers les dones* de l'Ajuntament de Barcelona, amb la participació de 40 persones. Es van abordar els conceptes més rellevants en relació amb el tràfic d'essers humans, els circuits i els recursos existents a la ciutat per atendre les persones que en són víctimes i es van donar eines per identificar els indicadors d'explotació sexual, a més de donar també informació per a la posterior atenció i derivació.
- Formació a la Guàrdia Urbana de Barcelona: En el marc de la formació sobre violències del Departament de Feminismes i LGTBI i en l'àmbit de la formació continua dels agents de la Guàrdia Urbana, es van fer dues presentacions del SAS i es va posar especial èmfasi en l'estigma i els estereotips de la prostitució, el tràfic d'essers humans, els recursos per atendre les víctimes de tràfic d'essers humans i les diferents realitats dins de la conceptualització del tràfic d'essers humans.

Així mateix, el SAS també va presentar el recurs a d'altres serveis per tal de poder establir un treball en xarxa: CSMA Ciutat Vella, Hospitalet Acull, Programa Municipal de Dona de l'Hospitalet, Centre Exil; i va formar part de diversos grups de treball i espais de coordinació: Prostitució i Sida del Departament de Salut de la Generalitat, Grup de salut comunitària del Raval i Taula Tècnica de l'Agència ABITS, i les seves subcomissions.

El SAS va quatre incorporar 4 alumnes en pràctiques el 2015, provinents d'Educació Social, del Màster en Teràpia Cognitiva Social, del Postgrau en Violència Familiar, i d'Animació Social, i 3 voluntàries que han participat d'activitats d'oci i d'immersió lingüística i de coneixement del territori amb algunes de les dones ateses pel servei.

1.3. ALTRES SERVEIS D'ATENCIÓ SOCIAL A DONES EN CONVENI AMB ENTITATS

Paral·lelament al treball realitzat pel SAS, des de l'Agència ABITS s'ha apostat per fer un conveni amb l'entitat **Àmbit Prevenció** per a un projecte basat a donar suport a dones que, per una necessitat específica, requerien una atenció puntual i immediata, a fi de minimitzar riscos i pal·liar la situació de vulnerabilitat. Es van atorgar un total de 276 ajuts econòmics a 78 usuàries i es va oferir habitatge compartit a 2 dones i 1 nena. També en el marc d'aquest projecte, es van realitzar cinc tallers per a mares en què van participar 28 dones i es van beneficiar de forma indirecte 37 infants.

En l'àmbit sanitari, s'ha continuat amb el conveni i el projecte de Metges del Món, sota el qual es van realitzar 534 intervencions socials i sanitàries (388 a la via pública i 146 a espais tancats), atenent un total de 236 treballadores sexuals. Es van fer 32 sortides a la via pública (en què es van atendre 107 treballadores sexuals transsexuals), 16 a espais tancats (105 treballadores sexuals ateses) i es van dur a terme 19 tallers a entitats, en què van participar 24 usuàries diferents.

1.3.1 Intervenció i atenció a dones en situacions d'urgències intermèdies i inclusió social

A partir del 2006 l'Ajuntament de Barcelona dona suport al projecte de l'Entitat Àmbit Prevenció per atendre **necessitats d'urgències intermèdies** a dones en situacions específiques, donant atenció puntual i immediata per minimitzar els riscos de la problemàtica i la vulnerabilitat de la persona afectada. El 2010 es va afegir el suport a l'**habitatge compartit i a tallers** adreçats a famílies nigerianes monomarentals.

En total, el 2015 es van beneficiar del programa 78 dones, ja sigui a través de la concessió d'ajuts econòmics, d'estar acollides a l'habitatge compartit i/o de participar als tallers.

Ajuts econòmics

El 2015 es van atorgar un total de 276 ajuts econòmics (198 el 2014) a 78 usuàries del servei (65 el 2014) per un import de 9.734,64 €, que suposa un increment respecte al 2014 del 28,57 % en el nombre d'ajuts econòmics satisfets que han beneficiat un 20 % més de dones i han suposat un 7,35 % d'increment en l'import de les ajudes.

De les 78 persones ateses, 76 són dones i 2 són persones transsexuals, 34 van rebre un ajut econòmic per primera vegada en el marc del projecte, i 44 van rebre més d'un ajut, una xifra que suposa el 43,59 %.

Taula 14. Tipus d'ajuts econòmics atorgats per Àmbit Prevenció

AJUTS ECONÒMICS	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Import en euros	Nombre d'ajuts	Import en euros	Nombre d'ajuts	Import en euros	Nombre d'ajuts
Habitatge	4.430,00	22	4.603,44	22	5.320,91	34
Tràmits administratius	2.764,80	31	2.151,60	22	2.355,53	29
Salut	849	16	864,07	29	364,55	13
Desplaçaments ¹⁵	876	85	1.449,30	125	1.693,65	200
TOTAL	8.920,70	154	9.068,41	198	9.734,64	276

Dins del projecte es preveu la possibilitat que les dones puguin tornar part de les ajudes (devolució del préstec) quan la situació econòmica els permeti fer-ho, tot i que la majoria no poden perquè es troben en una situació socioeconòmica precària.

El 2015 es van fer tres préstecs a 3 dones per habitatge per un import de 381,50 €, i es van retornar 440 € que corresponen a dos préstecs fets l'any 2014 i retornats aquest any 2015. Aquest import s'afegeix al pressupost total d'ajuts i es reinverteix en les dones.

La taula següent mostra les dades del perfil sociodemogràfic de les dones que van rebre aquests ajuts. Cal destacar que el 76,92 % són dones procedents de l'Àfrica subsahariana, fet que es manté en els darrers anys amb poques oscil·lacions, i més de la meitat es troben en situació administrativa irregular.

¹⁵ Desplaçaments inclou viatges i acompanyaments.

Taula 15. Perfil de les dones beneficiàries dels ajuts econòmics

PERFIL		2013		2014		2015	
		Nombre ¹⁶	%	Nombre ¹⁷	%	Nombre ¹⁸	%
Origen	Àfrica subsahariana	41	78,72 %	47	72,31 %	60	76,92 %
	Amèrica Llatina	4	7,69 %	8	12,31 %	8	10,26 %
	Europa de l'Est	4	7,69 %	6	9,23 %	6	7,69 %
	Magreb	2	3,85 %	2	3,08 %	3	3,85 %
	Espanya	1	1,92 %	2	3,08 %	1	1,28 %
Situació administrativa	Regular	35	67,31 %	33	50,77 %	35	44,87 %
	Irregular	17	32,69 %	32	49,23 %	43	55,13 %
Edat	20-30 anys	15	28,85 %	20	30,77 %	28	35,90 %
	31-40 anys	32	61,54 %	32	49,23 %	38	48,72 %
	Més de 41 anys	5	9,62 %	13	20,00 %	12	15,38 %
Fills i filles a càrrec	Sí	38	73,08 %	45	69,23 %	59	75,64 %
	No	14	26,92 %	20	30,77 %	19	24,36 %
Parella	Dones sense parella	38	73,08 %	51	78,46 %	53	67,95 %
	Dones amb parella	14	26,92 %	14	21,54 %	25	32,05 %
Nivell formatiu	No saben llegir ni escriure	5	9,62 %	6	9,23 %	8	10,26 %
	Primaris	14	26,92 %	16	24,62 %	23	29,49 %
	Secundaris	25	48,08 %	31	47,69 %	43	55,13 %
	Formació professional/universitària	8	15,38 %	12	18,46 %	4	5,13 %
TOTAL DONES ATESES		52	-	65	-	78	-

Habitatge compartit

Pel que fa a l'habitatge compartit, es va rebre un total de set demandes durant el 2015, de les quals només se'n va poder satisfer una, ja que les altres es van realitzar en moments en què el pis estava ple. El pis ha estat ocupat per 2 dones majors d'edat i la filla de 8 anys d'una d'elles; una de les quals havia entrat al pis a finals del 2014. Les dones van rebre seguiment per part de l'entitat i es van fer plans de treball individualitzats per treballar els aspectes següents: en l'àmbit socioeducatiu es van fer itineraris per millorar la formació de

¹⁶ El total de dones que van rebre un ajut econòmic el 2013 són 52.

¹⁷ El total de dones que van rebre un ajut econòmic el 2014 són 65.

¹⁸ El total de dones que van rebre un ajut econòmic el 2015 són 78.

les dues dones adultes i per fomentar-ne la recol·locació laboral; es va treballar l'organització domèstica i la planificació econòmica; es va potenciar l'aspecte cultural i de participació ciutadana així com la relació amb el veïnatge i família-escola; es va donar suport sanitari i emocional, i també legal.

Les dues dones eren d'origen nigerià, estaven en situació administrativa regular i no tenien parella, una tenia entre 20 i 30 anys i l'altra entre 31 i 40, i una tenia estudis primaris i l'altra secundaris.

Al llarg de l'any una de les dones es va traslladar a un habitatge de forma autònoma. Es manté coordinació amb el recurs del qual va ser derivada i amb el qual segueix vinculada. L'altra dona el mes de desembre va demanar una pròrroga del recurs d'habitatge fins que la nena acabi el curs escolar per garantir l'estabilitat en el procés iniciat a l'escola.

L'import d'aquest recurs pel que fa al lloguer, als subministraments i al manteniment va ser de 3.485,31 euros; les dones no van poder fer cap aportació econòmica a causa de la seva situació personal.

Tallers

Es van realitzar cinc **tallers per a mares subsaharianes**, que en total van sumar 90 hores (18 hores cada taller), en què van participar 28 dones i es van beneficiar de forma indirecte 37 infants.

Es va intervenir en l'àmbit familiar i es van treballar temes socioeducatius, la relació maternofamiliar, el sistema educatiu i el de salut, la interculturalitat, la inclusió al país d'acollida tant de les mares com dels seus fills/es, drets de les dones i com afrontar les discriminacions, i unes sessions de taller de cuina impartit per nutricionistes.

Totes les participants eren d'origen nigerià, i la meitat tenien entre 31 i 40 anys i gairebé l'altra meitat entre 20 i 30 anys. Un 32,1 % estaven en situació administrativa regular i en un 60,10 % dels casos estaven sense parella. Quant al nivell d'estudis, un 42,8 % tenien primària; un 39,2 %, secundària; un 14,2 % no saben llegir ni escriure, i un 3,5 % tenia formació professional/universitària.

Taula 16. Nombre de tallers impartits per Àmbit Prevenció

TALLERS	2013	2014	2015
Nombre de dones	30	28	28
Nombre de tallers	7	5	5
Nombre d'hores	108	76	90

1.3.2. Píndoles sociosanitàries per a dones que exerceixen a la via pública

El 2013 es va iniciar el projecte en què es realitzen **accions informatives i tallers de formació en salut sexual i reproductiva a dones i dones transsexuals** que exerceixen la prostitució a la via pública. Com a novetat el 2014, per tal de donar resposta a les demandes i necessitats detectades en relació amb la salut de les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats, es van realitzar també tallers de formació *in situ* en diversos locals/clubs. El 2015 es va donar continuïtat al treball iniciat en els anys anteriors. Aquest projecte el desenvolupa l'entitat **Metges del Món**.

El projecte pretén promoure la **prevenció de riscos sociosanitaris** de les persones que exerceixen el treball sexual a Barcelona per tal de millorar el seu estat de salut a través de

l'educació com a eina de transformació per al canvi, tenint en compte la forta demanda de les dones per disposar d'informació i atenció en aquest camp.

Durant el 2015 es van realitzar les píndoles següents:

Taula 17. Píndoles realitzades durant el 2015

Píndoles 2015				
	Carrer	Espais tancats	Entitats	Total
Sortides	32	16	19	67
Nombre d'usuàries	107	105	24	236
Atencions realitzades	473	267	121	861
Intervencions realitzades	504	487	121	1112
Intervencions educatives realitzades	388	146	0	534
Intervencions educatives sexe més segur	244	46	0	290
Intervencions educatives VIH	94	50	0	144

- 32 sortides a la via pública a la zona de les Corts, durant les quals es van dur a terme 473 atencions a un total de 107 dones transsexuals i 388 intervencions educatives (principalment relacionades amb sexe segur, un 62,88 %, i VIH, un 24,22 %).
- 19 accions formatives -tallers-, amb una assistència de 24 dones diferents, en col·laboració amb el SAS-Agència ABITS (3) i el Lloc de la Dona (16).
- 16 accions grupals a tres clubs de la zona de les Corts, per a un total de 105 dones.

Les **temàtiques que es van treballar** van ser: hàbits saludables, prevenció de malalties de transmissió sexual, planificació familiar i embarassos no desitjats, la reducció de danys en l'ús de drogues, la prevenció de la violència masclista, etc.

2. ATENCIÓ A DONES QUE EXERCEIXEN LA PROSTITUCIÓ EN ESPAIS TANCATS (LOCALS, CLUBS I PISOS)

L'atenció a dones que exerceixen en espais tancats la realitzen tres entitats de la ciutat: Lloc de la Dona, Creu Roja i Genera. L'Ajuntament realitza un conveni amb cadascuna de les tres entitats per donar suport a aquestes iniciatives.

L'objectiu dels tres convenis és prestar atenció a dones que exerceixen en espais tancats:

- Per oferir atenció i orientació social i sanitària i atendre les seves necessitats de forma integral. Creu Roja realitza aquesta tasca a l'Eixample i Lloc de la Dona, Germanes Oblates a les Corts i Sants-Montjuïc.
- Per tal d'incidir en els diferents factors de vulnerabilitat social i millorar així la seva vida en el marc dels drets humans des d'una perspectiva de gènere, mitjançant accions d'inclusió social i atenció integral. Genera realitza aquest projecte a diferents districtes de la ciutat.

A diferència de l'accés a les dones de l'espai públic, on sabem que s'arriba a gairebé la totalitat de les dones que ofereixen serveis sexuals, l'atenció a dones d'espais tancats presenta més dificultats a causa de la gran mobilitat dels espais i de les dones i, per tant, les dades que es faciliten es refereixen únicament als locals visitats, però no es poden extrapolar com a significatives per al conjunt d'espai tancats de la ciutat.

Com podem observar en la taula següent, el 2015 s'han visitat un 40,59 % més d'espais, passant de visitar 101 espais a 140 espais, i s'ha incrementat un 33,4 % el nombre de dones que han rebut atenció individualitzada respecte el 2014. Cal destacar que cada vegada més les dones coneixen els projectes per altres persones i demanen atenció encara que no treballin en els espais visitats.

Taula 18. Resum dels espais i dones diferents ateses als espais tancats 2015

PROJECTES 2015	ESPAIS TANCATS VISITATS				DONES DIFERENTS ATESES ¹⁹				Observacions
	Espais visitats	Espais visitats	Espais visitats	% variació	Dones ateses	Dones ateses	Dones ateses	% variació	
	2013	2014	2015	2014-15	2013	2014	2015	2014-15	
Eixample	30	50	66	32,00 %	45	158	237	50 %	Inici del projecte pilot l'1/10/13.
Les Corts i Sants-Montjuïc	14 ²⁰	37	51	37,84 %	17	124	191	54,03 %	Inici del projecte pilot l'1/7/2013.
Altres espais de la ciutat²¹	19	14	25	78,57 %	162	166	170	2,41 %	Inici del projecte el 2011.
TOTAL	63	101	142	40,59 %	224	448	598	33,4 %	

¹⁹ Es considera dones diferents ateses, aquelles que es troben en seguiment i atenció individualitzada.

²⁰ Només inclou el Districte de les Corts, ja que el treball al Districte de Sants-Montjuïc va començar el 2014.

2.1. DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS PROGRAMES D'ENTRADA A ESPAIS TANCATS

A continuació exposarem amb més detall les dades segons el projecte conveniat amb cada una de les tres entitats.

2.1.1 Atenció a dones que exerceixen en espais tancats del districte de l'eixample per oferir atenció social integral (CREU ROJA)

Aquest projecte s'adreça a les dones que exerceixen treball sexual a **espais tancats de l'Eixample**, realitzat per l'entitat **Creu Roja**. Mitjançant la visita a aquests espais, es contacta amb les dones per identificar situacions de vulnerabilitat, oferir **atenció i orientació social i sanitària i atendre les seves necessitats de forma integral**. També es dona resposta a través d'altres serveis propis de l'entitat, de derivacions a altres projectes de l'Agència ABITS o a d'altres recursos externs. Les principals demandes que tenen les dones són de caire sanitari, social, jurídic, formatiu i laboral i psicològic. El projecte té en compte factors específics de les dones i de la tipologia dels espais.

El projecte va iniciar-se l'1 d'octubre del 2013, i durant els primers tres mesos es va centrar en la prospecció i les visites d'espais tancats. El 2014 va augmentar exponencialment el nombre de dones en seguiment així com la complexitat de l'atenció social que requerien.

El 2015 es realitza una nova edició del projecte en què es van detectar²² 127 espais (113 el 2014), **dels quals 25 nous espais** i la resta ja havien estat detectats en anys anteriors.

Taula 19. Evolució i tipologia d'espais tancats detectats per Creu Roja a l'Eixample

ESPAIS TANCATS DETECTATS EIXAMPLE	2013 ²³ Nombre	2014 Nombre	2015 Nombre	2015 Nombre espais nous
Clubs	39	22	15	---
Pisos	51	52	51	9
Pisos dones origen xinès	--	14	28	6
Barra americana	--	18	20	1
Locals de massatge / relax	3	5	12	9
Altres (desconegut)	2	2	1	---
TOTAL	95	113	127	25

D'entre els espais detectats se'n van visitar de forma regular 66, dada que suposa un augment del 32 % respecte al 2014 (quan se'n van visitar 50); es van atendre 177 dones per primera vegada (158 el 2014) i, per tant, un total de 237 dones al llarg del 2015.

²¹ Alguns d'aquest espais es troben també als districtes de l'Eixample, les Corts i Sants-Montjuïc.

²² S'entén per espai detectat aquell del qual es té constància, per una recerca via internet principalment, que pot estar en funcionament. Per tant, un espai detectat el 2015 pot ser que ja estigués detectat el 2014. No poden sumar-se les dades anuals per aconseguir un total.

²³ Les dades corresponen a tres mesos d'execució del projecte, que es va iniciar l'octubre del 2013.

Taula 20. Evolució i tipologia d'espais visitats per Creu Roja a l'Eixample

ESPAIS TANCATS VISITATS REGULARMENT ²⁴	2013	2014	2015
	Nombre	Nombre	Nombre
Clubs	5	7	6
Pisos	7	18	23
Pisos dones origen xinès	0	4	13
Barra americana	17	19	17
Locals de massatge / relax	1	2	7
TOTAL	30	50	66

En aquests 66 espais visitats amb regularitat es van realitzar **323 visites** (248 al 2014, un increment del 30,24 %), i es van lliurar 919 targetes de contacte informatives del servei, 8.864 preservatius masculins, 221 preservatius femenins i 4.399 lubricants.

Una millora implementada durant el 2015 va ser la realització de **18 tallers o xerrades grupals a clubs i pisos d'altern sobre temàtiques sanitàries**, cinc dels quals en col·laboració amb voluntàries de Metges del Món. Aquests tallers i xerrades es van realitzar en 14 espais diferents (en quatre se'n van fer dos), i van abordar temes relacionats amb la prevenció de malalties de transmissió sexual, mètodes anticonceptius, higiene íntima, prevenció de drogodependències, prevenció i abordament de situacions de violències, l'estigma que suposa l'exercici del treball sexual i apoderament. Va ser un espai que va permetre resoldre dubtes *in situ* i desmuntar mites falsos, principalment relacionats amb la salut sexual i reproductiva.

Els espais visitats el 2015 han estat majoritàriament pisos (54,5 %, el 36 % dels quals de dones d'origen xinès) i barres americanes (el 25,8 %).

Pel que fa a la mida dels 66 espais visitats, en un 77 % dels casos tenien una capacitat d'entre 1 i 10 dones (la meitat dels quals tenien una capacitat d'entre 1 i 5 dones i l'altra meitat entre 5 i 10).

Finalment, pel que fa als horaris del total d'espais visitats un 38 % romanien oberts 24 hores, un 33 % ho feien en horari diürn i quasi un 29 %, en horari nocturn.

Taula 21. Capacitat dels espais visitats per Creu Roja a l'Eixample

CAPACITAT DELS ESPAIS TANCATS VISITATS ²⁵	2014	%	2015	%
	Entre 1 i 5 dones	15	30,00 %	25
Entre 5 i 10 dones	22	44,00 %	26	39,39 %
Entre 10 i 20 dones	10	20,00 %	13	19,70 %
Desconeguda	3	6,00 %	2	3,03 %
TOTAL	50	100 %	66	100 %

²⁴ Un mateix espai pot haver estat visitat més d'un any. No són dades sumatòries.

²⁵ Aquesta dada es comença a recollir el 2014.

A les visites a espais tancats es van observar 1.320 dones (839 dones el 2014) i es va contactar amb 1.111 dones (653 el 2014).²⁶ D'aquestes, **237 dones van rebre atenció i seguiment individualitzat**, 8 de les quals el reben des del 2013; 52 dones, des del 2014, i **177 dones han estat ateses per primera vegada el 2015** (158 el 2014, un increment del 12 %), amb qui es van fer entrevistes a la seu de l'entitat, acompanyaments a recursos i derivacions a la resta de serveis de la xarxa.

El perfil de les dones que van rebre atenció per primera vegada el 2015 eren dones que en un 58,75 % dels casos tenien càrregues familiars (el 31,64 % al país d'origen, el 23,16 % a Barcelona i un 3,95 % al país d'origen i Barcelona) i en un 22,03 % no en tenien. Es desconeix la situació del 19,21 % restant. Així mateix, del total de persones ateses per primera vegada el 2015, 5 eren dones transsexuals (8 el 2014 i 6 el 2013) i cap home (1 home el 2014 i cap el 2013).

Quant a l'origen de procedència, d'entre les 177 dones que van rebre atenció per primera vegada el 2015, un 86 % eren dones migrades: un 55,37 % de les dones provenien de Llatinoamèrica, majoritàriament de la República Dominicana, el Brasil i l'Equador. Les dones provinents de Romania representaven un 17,51 %, el primer país de procedència d'Europa de l'Est, i les autòctones un 14,12 %. No es va observar la presència de dones nigerianes a espais tancats del districte de l'Eixample. Cal destacar, també, que només es va atendre una dona procedent de la Xina, a pesar que es van visitar de forma regular 13 pisos on es trobaven dones d'aquest origen. Tot i així, es creu que és un grup nombrós al districte de l'Eixample, ja que la quantitat de pisos detectats és significativa. Per tal d'intentar aproximar-se més a aquest col·lectiu es va continuar disposant de la col·laboració d'una traductora/mediadora de xinès.

Taula 22. Dades de procedència de les dones ateses per la Creu Roja a l'Eixample.

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombr e de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
Àfrica	1	2,22 %	3	1,90 %	2	1,13 %
Llatinoamèrica	31	68,89 %	77	48,73 %	98	55,37 %
Europa de l'Est	10	22,22 %	54	34,18 %	39	22,03 %
Àsia	-	-	4	2,53 %	2	1,13 %
Europa	3	6,67 %	17	10,76 %	26	14,69 %
<i>Espanya</i>	3	6,67 %	16	10,13 %	25	14,12 %
Altres/Desconeguda	-	-	3	1,90 %	10	5,65 %
TOTAL	45	100,00 %	158	100,00 %	177	100,00 %

Si comparem la procedència de les dones ateses per primera vegada el 2014 i el 2015, hi ha un augment de dones procedents de l'Amèrica Llatina, en especial de dones originàries de l'Equador i el Brasil, i el de dones procedents d'Europa, que representaven un 10,76 % del total de dones ateses el 2014 i van passar a representar un 14,69 % el 2015 (el principal augment és el de les dones espanyoles). En canvi, les dones procedents d'Europa de l'Est han disminuït, ha passat del 34,18 % al 22,03 % (principalment les d'origen romanès).

²⁶ Pot haver-hi dones observades i/o contactades més d'una vegada, no són dones diferents.

Les dones en situació administrativa regular representaven un 78,5 % del total de dones ateses per primera vegada el 2015 (83,54 % el 2014 i 88,89 % el 2013). Cal tenir en compte que una part significativa de les dones en situació administrativa regular ho són per procedència de la UE, moltes d'elles no tenen el permís de treball ja que no han pogut tramitar el NIE.

Taula 23. Edat de les dones ateses per la Creu Roja a l'Eixample

FRANGES D'EDAT	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
De 18 a 25 anys	5	11,11 %	44	27,85 %	59	33,33 %
De 26 a 35 anys	22	48,89 %	81	51,27 %	62	35,03 %
De 36 a 45 anys	13	28,89 %	22	13,92 %	38	21,47 %
De 46 a 55 anys	-	-	2	1,27 %	7	3,95 %
Majors de 55 anys	-	-	1	0,63 %	2	1,13 %
Desconeguda	5	11,11 %	8	5,06 %	9	5,08 %
TOTAL	45	100 %	158	100 %	177	100,00 %

Les franges d'edat més representatives van ser de 26 a 35 anys, seguida molt de prop de la de 18 a 25 anys. De més de 45 anys hi ha molt poques dones ateses. L'edat mitjana de les dones ateses per primera vegada es va situar als 31 anys (29 anys el 2014).

La principal demanda va estar relacionada amb l'atenció sanitària en un 61,82 %. En concret, la revisió ginecològica representa un 41,67 % del total de les demandes efectuades en tots els àmbits (un 45,64 % el 2014). La van seguir les demandes socials (un 14,53 %), les jurídiques (un 11,24 %) i les formatives i laborals (un 8,53 %).

Taula 24. Demandes recollides a espais tancats de l'Eixample

TIPUS DE DEMANDES ²⁷	2013	2013	2014	2014	2015 ²⁸	2015	Observacions
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	
Sanitàries	32	55,17 %	204	72,60 %	319	64,31 %	Quasi un 70 % de les demandes sanitàries són revisions ginecològiques i quasi un 20 % estan relacionades amb la targeta sanitària. La resta són acompanyaments per temes sanitaris, interrupcions voluntàries de l'embaràs i Servei Trànsit (dones transsexuals).
Socials	10	17,24 %	20	7,12 %	75	15,12 %	Aproximadament un 35 % correspon a ajuts d'alimentació. La resta de demandes estan relacionades amb roba, campanya de joguines, ajuts al transport, bolquers i ajuts pels subministraments.
Formatives i laborals	6	10,34 %	37	13 %	44	8,87 %	Un 55 % corresponen a demandes laborals i un 45 % a demandes de formació
Jurídiques	10	17,24 %	20	7,12 %	58	11,69 %	Un 57 % corresponen a demandes d'atenció a estrangeria (renovació/tramitació NIE o nacionalitat) i un 38 %, a empadronament
TOTAL	58		281		496		

Les demandes de tipus sanitari, com cada any, van tornar a ser el tipus de demanda que més es recull, tot i que el 2015 en va disminuir la proporció (61,82 % respecte al 72,60 % del 2014). És habitual que un cop atesa la necessitat d'atenció de la salut sorgeixin altres demandes, que requereixen un procés més llarg i de més vinculació, fet que permet un treball a més llarg termini.

Les demandes de tipus social van augmentar significativament, i van passar a ser la segona demanda més recollida durant el 2015, a causa principalment de més coneixement per part de les dones dels recursos que ofereix l'entitat i perquè cada cop més les entitats del tercer sector cobreixen demandes de necessitats bàsiques a les que no poden fer front de manera ràpida els serveis socials (manutenció i suports econòmics puntuals).

Cal destacar també que l'increment més significatiu entre les demandes jurídiques van ser les relacionades amb l'empadronament, ja que per primer cop es va poder tramitar l'empadronament sense domicili fix, en coordinació amb el SAS d'ABITS. Pel que fa a les demandes formatives i laborals, s'observa un augment significatiu de la proporció de demandes formatives respecte a les laborals, ja que el 2015 representaven el 45 % i el 2014, el 13,51 %. Per tant, el 2015 gairebé es van equilibrar el tipus de demandes

²⁷ Una dona pot haver fet més d'una demanda

²⁸ El 2015 són les demandes fetes per les 237 dones que estaven en seguiment.

formatives comparades amb les laborals. Aquest fet es relaciona amb els efectes de la crisi econòmica, que implica que cada vegada sigui més alt el nivell de formació exigida per accedir a un lloc de feina en el mercat formal i, per tant, les dones es van adonar que si volien assolir un canvi de feina necessitaven poder acreditar un nivell de formació més alt.

Finalment, destaca que 11 dones van demanar atenció psicològica, dada que suposa un 3% d'augment respecte al 2014, i que 9 dones van rebre atenció relacionada amb situacions de violència de gènere per part de la seva parella o exparella. Aquest tipus de demandes es detecten gràcies a la relació directa amb les dones i el vincle que s'hi crea des de l'inici del projecte.

Per donar resposta a les demandes de les dones es van realitzar dos tipus d'intervencions:

Intervencions grupals fetes als clubs i els pisos: a través de xerrades i tallers amb les dones al lloc de treball tractant els temes que demandaven: prevenció de malalties de transmissió sexual, prevenció de drogodependències, mètodes anticonceptius, higiene íntima, prevenció i abordatge de situacions de violències, relacions de parella, l'estigma que suposa l'exercici de la prostitució i apoderament.

Intervencions individuals a dependències de l'entitat:

- 213 entrevistes individuals d'acollida i de seguiment per tal d'aprofundir en el coneixement de la seva situació en un espai de confidencialitat (111 el 2014). L'atenció telefònica ha permès tenir més disponibilitat i flexibilitat per atendre les dones i es van rebre nombroses demandes per aquest mitjà.
- 218 acompanyaments realitzats a recursos de salut, socials, etc. (119 el 2014). Un 91,28 % van ser acompanyaments per revisions ginecològiques a través del programa Apropa't (principalment al CAP Manso i en casos excepcionals al CAP Numància). Va ser molt útil la possibilitat d'acudir a un CAP, amb una atenció especialitzada, confidencial i sense cita prèvia. El 2015 també van augmentar els acompanyaments per IVE (interrupció voluntària de l'embaràs). Durant els acompanyaments es va poder establir un contacte més personal i fora del context laboral, moment que va facilitar una vinculació més propera amb les dones. Sovint l'acompanyament als serveis de salut permet crear un espai diferent per donar èmfasi a la salut de les dones, i s'intenta reforçar l'apoderament i la cura personal, a més de generar espais per poder compartir dubtes de qualsevol àmbit.
- 2 derivacions al servei Trànsit: atenció sanitària a persones transsexuals (10 el 2014)
- 53 derivacions a altres recursos i serveis d'altres entitats (17 el 2014): SAS de l'Agència ABITS, Anem per Feina, Fundació Surt, Consorci de Normalització Lingüística, Col·legi Oficial d'Advocats de Barcelona, Associació pels Drets de les Dones Genera, Servei SARA, SAIER-Creu Roja. El principal augment respecte al 2014 és a causa que el 2015, en coordinació amb el SAS de l'Agència ABITS, es va poder oferir l'empadronament sense domicili fix (22 derivacions), demanda que altres anys no es podia cobrir.
- 37 derivacions a recursos propis de l'entitat (17 el 2014): principalment atenció jurídica, i també atenció psicològica i servei d'ocupació. Es va augmentar la coordinació interna amb altres programes de l'entitat per poder oferir una atenció integral.
- 75 ajudes en alimentació, roba, joguines, transport, bolquers i subministraments (20 el 2014). També es va augmentar la coordinació interna amb diferents serveis que ofereix l'entitat.
- 53 tramitacions de targeta sanitària (55 el 2014)

La detecció, prevenció i atenció de **situacions de violència vers les dones** i de **tràfic d'éssers humans amb finalitat d'exploració sexual** es va abordar de manera transversal en totes les intervencions, ja sigui als espais tancats o a les entrevistes a l'oficina.

2.1.2. Atenció a dones que exerceixen en espais tancats dels districtes de les Corts i Sants-Montjuïc per oferir atenció social integral (LLOC DE LA DONA)

Projecte adreçat a les dones que exerceixen el treball sexual a espais tancats a **les Corts i Sants-Montjuïc** realitzat per l'entitat **El Lloc de la Dona, Germanes Oblates**. Té per objectiu accedir a **clubs, locals i pisos** d'aquests dos districtes a fi de conèixer-ne les característiques i definir prioritats d'intervenció: contactar amb les dones i oferir-los una atenció integral (principalment de caràcter sanitari, atenció social i/o de recol·locació sociolaboral en aquells casos que volen millorar la seva formació i/o buscar una altra ocupació, així com altres necessitats per millorar la seva qualitat de vida).

El projecte es va iniciar l'1 de juliol del 2013, amb una primera aproximació a la realitat del districte de les Corts. Arran d'aquesta prova pilot, es va observar que alguns espais tancats estaven situats a la zona limítrofa amb el districte de Sants-Montjuïc, i el 2014 l'entitat va ampliar la intervenció als dos districtes. El 2015 va seguir treballant als districtes de Sants-Montjuïc i les Corts.

A continuació s'exposen les dades dels espais detectats per aquest projecte.

Taula 25. Evolució dels espais detectats als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc per Lloc de la Dona.

ESPAIS TANCATS DETECTATS	2013	2014	2015	2015	
	Nombre	Nombre	Nombre	segons districte	
Barra americana ²⁹	10	12	4	Les Corts	4
				Sants	---
Clubs	---	---	9	Les Corts	6
				Sants	3
Pisos	15	54	86	Les Corts	35
				Sants	51
Pisos dones origen oriental	---	18	21	Les Corts	7
				Sants	14
Locals de massatge/relax ³⁰	2	3	14	Les Corts	8
				Sants	6
Altres (peep show/ cinema X) ³¹	2	2	2	Les Corts	2
				Sants	---
TOTAL	29	89	136	Les Corts	62
				Sants	74

²⁹ El 2013 i 2014 les dades de barra americana i clubs es comptabilitzaven conjuntament.

³⁰ S'ofereix massatge eròtic amb possibilitat de servei sexual. Dels locals de massatge/relax detectats el 2015, 5 de les Corts i de Sants-Montjuïc són de massatge eròtic oriental.

³¹ Els *peep-show* són locals amb espectacles eròtics on s'ofereixen serveis sexuals. També hi ha trobades amb clients a algunes sales de projecció de cinema X.

Dels 136 espais (62 a les Corts i 74 a Sants Montjuïc) detectats, 77 ho van ser durant el 2015 i se'n van **visitar de forma regular** (de 3 a 5 vegades l'any) **51: 21 al districte de les Corts i 30 a Sants-Montjuïc**. A més, es van cobrir 35 espais que no es visitaven regularment, per tant, es va cobrir un total de 56 espais. Els espais que es comptabilitzen com a coberts però no visitats és perquè hi treballen dones que contacten directament amb l'entitat per referència d'altres dones, dels o de les responsables dels locals o per altres agents. En aquests casos és molt complicat saber a quin districte és el local, ja que és una informació que les dones no acostumen a facilitar.

També es van visitar 13 espais que ja estaven coberts per les entitats Genera i Creu Roja (5 del districte de Sants, 3 de les Corts i 5 de l'Eixample), 6 que no van permetre l'accés i 1 en què només es va poder realitzar una única visita.

Entre els locals detectats hi ha un nombre significatiu de pisos on treballen **dones d'origen xinès**, però l'accés a aquests locals va ser molt limitat. Les dificultats van ser fonamentalment pel desconeixement de la llengua i la realitat cultural xinesa, així com per l'hermetisme i l'impediment de l'accés per part de les persones responsables dels locals.

Taula 26. Espais visitats als districtes de les Corts i Sants-Montjuïc per Lloc de la Dona

ESPAIS TANCATS VISITATS ³²	2013	2014	2015	2015	
	Nombre	Nombre	Nombre	segons districte	
Barra americana	5	5	3	Les Corts	3
				Sants	---
Clubs (fins al 2015 es comptabilitzava conjuntament amb barra americana)	---	---	1	Les Corts	1
				Sants	---
Pisos	5	23	39	Les Corts	13
				Sants	26
Pisos dones origen oriental	0	4	7	Les Corts	3
				Sants	4
Locals de massatge / relax	2	3	1	Les Corts	1
				Sants	---
Altres (peep show / cinema X)	2	2	0	Les Corts	---
				Sants	---
TOTAL	14	37	51	Les Corts	21
				Sants	30

En total es van realitzar 187 **visites a espais tancats** (108 visites el 2014, dada que suposa un augment del 73,15 %), durant les qual es van facilitar 38.169 preservatius masculins, subministrats pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Aquestes visites es realitzaven en horaris de matí, tarda i nit, depenent de l'horari del local i de la disponibilitat de les dones per poder tenir un temps per compartir amb les professionals.

Les dones diferents que van rebre atenció i seguiment individualitzat van ser 191 (124 el 2014), de les quals 133 van rebre atenció per primer cop el 2015 i 58 ja havien rebut atenció en altres anys. A més, durant el 2015 també va rebre atenció un home.

³² Un mateix espai va poder ser visitat diversos anys durant el desenvolupament del projecte.

El perfil de dones, era majoritàriament entre els 20 i els 40 anys, i el perfil predominant és el de dones entre 26 i 35 anys.

Taula 27. Edat de les dones ateses per Lloc de la Dona

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
De 18 a 25 anys	3	17,65 %	11	8,87 %	28	14,66 %
De 26 a 35 anys	10	58,82 %	35	28,23 %	64	33,51 %
De 36 a 45 anys	2	11,76 %	15	12,10 %	28	14,66 %
De 46 a 55 anys	-	-	-	-	9	4,71 %
Majors de 55 anys	2	11,76 %	2	1,61 %	3	1,57 %
Desconeguda	-	-	61	49,19 %	59	30,89 %
TOTAL	17	100 %	124	100 %	191	100,00 %

Amb relació a la procedència, la majoria de les dones ateses provenien de Llatinoamèrica (75,92 %), sobretot de la República Dominicana (quasi el 21 % del total), Colòmbia (8,38 %), Paraguai (7,85 %) i el Brasil (6,28 %). Les dones autòctones representaven un 12,04 % i les provinents de Romania, un 9,95 %. Cal destacar una certa tendència d'augment de dones provinents d'Amèrica Llatina i, en concret, procedents de la República Dominicana. En canvi, les dones procedents de l'Europa de l'Est ha disminuït, i en concret la disminució percentual més significativa és la de les dones procedents de Romania. Destaca que el nombre de dones ateses procedents de l'Europa de l'Est s'ha mantingut estable (22 dones el 2015 i 21 el 2014), i la variació percentual és conseqüència de l'augment del total de dones ateses.

Taula 28. Dades de perfil de procedència de les dones ateses per Lloc de la Dona

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
Àfrica	-	-	6	4,84 %	0	0,00 %
Llatinoamèrica	11	64,71 %	54	43,55 %	145	75,92 %
Perú	2	11,76 %	3	2,42 %	2	1,05 %
Argentina	1	5,88 %	1	0,81 %	2	1,05 %
Cuba	-	-	1	0,81 %	-	0,00 %
Veneçuela	-	-	4	3,23 %	5	2,62 %
Bolívia	-	-	1	0,81 %	7	3,66 %
Brasil	1	5,88 %	10	8,06 %	12	6,28 %
Colòmbia	3	17,65 %	6	4,84 %	16	8,38 %
Equador	-	-	4	3,23 %	8	4,19 %
República Dominicana	4	23,53 %	11	8,87 %	40	20,94 %
Paraguai	-	-	7	5,65 %	15	7,85 %
Uruguai	-	-	1	0,81 %	2	1,05 %
Xile	-	-	1	0,81 %	2	1,05 %
Hondures	-	-	4	3,23 %	6	3,14 %
Guatemala	-	-	-	-	1	0,52 %
Altres d'Amèrica Llatina	-	-	-	-	27	14,14 %
Europa de l'Est	2	11,76 %	21	16,94 %	22	11,52 %
Romania	2	11,76 %	18	14,52 %	19	9,95 %
Bulgària	-	-	1	0,81 %	-	0,00 %
Rússia	-	-	2	1,61 %	3	1,57 %
Àsia	1	5,88 %	1	0,81 %	0	0,00 %
Europa	3	17,56 %	18	14,52 %	24	12,57 %
Itàlia	-	-	2	1,61 %	1	0,52 %
Espanya	3	17,56 %	16	12,90 %	23	12,04 %
Desconeguda	-	-	24	19,35 %	-	0,00 %
TOTAL	17	100,00 %	124	100,00 %	191	100,00 %

Les demandes recollides el 2015 van ser 339 (296 el 2014), sense que s'observi cap canvi significatiu en els tipus de demanda ni en la distribució percentual. La majoria de demandes van ser de l'àmbit sanitari (53,38 %), que es van concretar sobretot en l'atenció a la salut sexual i reproductiva. També es van atendre demandes referents a l'atenció de medicina general, la tramitació de targetes sanitàries i les atencions psicològiques (9). Les demandes socials van representar un 21,55 %, seguides de les demandes formatives i laborals, un 16,04 %, i finalment de les demandes jurídiques, quasi un 7 %.

Taula 29. Demandes recollides a espais tancats de les Corts i Sants-Montjuïc per Lloc de la Dona

TIPUS DE DEMANDES	2013	2013	2014	2014	2015	2015	Observacions
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	
Sanitàries	20	71,43 %	163	55,07 %	213	53,38 %	Principalment d'atenció a la salut sexual i reproductiva. Altres demandes són d'atenció de medicina general, tràmit de targeta sanitària i atenció psicològica.
Socials	3	10,71 %	63	21 %	86	21,55 %	Inclou atenció a fills/es, habitatge, prestacions econòmiques i alimentació.
Formatives i laborals	5	17,86 %	47	16 %	64	16,04 %	Aproximadament el 52 % és atenció a l'àmbit formatiu i el 48 % a l'àmbit laboral.
Jurídiques	-	-	15	5,07 %	27	6,77 %	Principalment per atenció a estrangeria
Altres	-	-	8	3 %	9	2,26 %	Inclou explotació sexual i violències
TOTAL	28		296		339		

Per poder analitzar i donar resposta a aquestes demandes es van realitzar aproximadament 1.150 gestions, principalment entrevistes, acompanyaments a recursos sanitaris i coordinacions/derivacions a altres recursos. Així mateix per cobrir les demandes es van realitzar:

Intervencions grupals als locals:

A través del contacte amb les dones que exerceixen als espais tancats, es va detectar la necessitat d'informació i assessorament en l'àmbit sanitari (sobretot en matèria de salut sexual i reproductiva). Per donar-hi resposta, es van realitzar **16 sessions de formació** per 85 dones, en cinc espais diferents amb la col·laboració de l'entitat Metges del Món, i amb molt bona acollida per part de les participants (el 2014 es van realitzar 6 tallers per 28 dones a tres locals diferents). El format d'aquests taller inclou una part més teòrica, de transmissió d'informació i coneixements bàsics en temes de prevenció i hàbits saludables, i un espai més informal de diàleg i intercanvi d'experiències, en què les dones exposen temes i dubtes concrets i molt específics i en què les professionals poden detectar i fer prevenció de riscos, explorar temes d'interès, etc.

Intervencions individuals:

- S'han realitzat 214 acompanyaments, principalment en l'àmbit sanitari. Aquests acompanyaments són un espai molt pròxim que permeten crear un vincle de confiança i es poden detectar indicis d'explotació, violències o altres situacions de gran vulnerabilitat.
- 312 derivacions a recursos externs, de les quals 232 (74,36 %) a l'àmbit sanitari, principalment al servei Apropa't del CAP Manso, i també al Programa SIDA, CAP, ITS i ASSIR Drassanes; , així com a Salut i Família, CAS Benito Meni i Àmbit Dona.
- 69 coordinacions externes
- *Coaching* ocupacional a 15 dones

- 60 dones han participat dels itineraris formatius de l'entitat i 5 dones han estat derivades a serveis formatius externs (Fundació Emprèn, Consorci de Normalització Lingüística, Servei Solidari, Fundació SURT, Xarxa Laboral Raval, Anem per Feina, Mullor, Fundació Migra Studium, APRISE).
- 24 recursos externs contactats: els més utilitzats són els sanitaris (PASSIR Manso i PPAS-Departament de Salut), el d'atenció jurídica (GENERA) i els formatius (Fundació Emprèn, Fundació Surt)

2.1.3. Atenció a dones que exerceixen a espais tancats de la ciutat per incidir en les situacions des del marc dels drets humans (GENERA)

Projecte adreçat a dones que exerceixen **el treball sexual a pisos i locals de la ciutat** de Barcelona, per tal d'incidir en els diferents factors de vulnerabilitat social i millorar-los la vida en el marc dels drets humans des d'una perspectiva de gènere, mitjançant accions d'inclusió social i atenció integral i el coneixement de la realitat de les dones i dels espais privats d'exercici del treball sexual a Barcelona per adaptar i desenvolupar les accions en coherència amb les especificitats, les característiques pròpies i les constants transformacions de l'activitat. Aquest projecte el realitza l'associació pels drets de les dones Genera.

Aquest projecte forma part del Programa Integras-Barcelona, molt més ampli, que l'entitat desenvolupa a partir de l'any 2006 i ha disposat del suport econòmic de l'Ajuntament des de l'inici en format de subvenció o conveni. La trajectòria en aquest àmbit fa que algunes de les dones ja coneguin el programa i hi arribin per iniciativa pròpia, sense necessitat que treballin en algun dels espais visitats.

El 2015 es van realitzar 46 visites a 25 espais, 11 dels quals van ser visitats per primer cop: 6 clubs, 12 pisos i 7 locals de massatge/relax. A més, es van cobrir 22 espais sense visita, xifra que fa permetre arribar a un total de 47 espais coberts el 2015. El 2014 es va realitzar un total de 32 visites a 14 espais tancats (10 pisos i 4 clubs/locals), dels quals 3 es van visitar per primera vegada el 2014 (2 pisos i 1 club/local).

La distribució per districtes dels espais tancats visitats va ser:

Taula 30. Espais tancats visitats segons districte per Genera

ESPAIS TANCATS VISITATS SEGONS DISTRICTE ³³	2013	2013 %	2014	2014 %	2015	2015 %	2015 Espais Nous
Sarrià - Sant Gervasi	6	31,58 %	3	21,43 %	9	36,00 %	5
Sants - Montjuïc	5	26,32 %	2	14,29 %	2	8,00 %	-
Les Corts	1	5,26 %	3	21,43 %	3	12,00 %	1
Eixample	7	36,84 %	6	42,86 %	8	32,00 %	2
Horta-Guinardó	-	-	-	-	3	12,00 %	3
TOTAL	19	-	14	-	25	-	11

³³ Un local es pot haver visitat diferents anys des de l'inici del projecte, per tant, no són dades sumatòries

Dels 25 **espais visitats**, la majoria eren de mida mitjana: en 10 hi exercien el treball sexual entre 6 i 10 dones i en 6 més entre 11 i 20 dones. A més, en 7 hi treballaven entre 1 i 5 dones i en els 2 restants més del 20 dones. Cal destacar que, en general, locals visitats en anys anteriors tenen actualment menys dones treballant-hi.

Taula 31. Capacitat dels espais visitats per Genera

CAPACITAT DELS ESPAIS TANCATS VISITATS	2013	2014	2015	%
Entre 1 i 5 dones	-	-	7	28,00 %
Entre 6 i 10 dones	6	6	10	40,00 %
Entre 11 i 20 dones	9	6	6	24,00 %
Més del 20 dones	4	2	2	8,00 %
TOTAL	19	14	25	100 %

Pel que fa al nombre de les dones ateses, el 2015 es van contactar 330 dones i se'n van atendre individualment 170 (166 el 2014 i 162 el 2013), de les quals 114 treballaven a espais visitats, 22 a espais coberts sense visita, 26 es presenten com a acompanyants independents i 8 opten pel format "places"³⁴ tant dins del mateix Estat espanyol com entre països de la UE. De les 170 dones ateses, **103 ho van ser per primera** vegada el 2015.

La franja d'edat amb més representació entre les dones ateses és la de 28 a 37 anys, i representava un 38,24 % del total de dones ateses. La següent franja d'edat és dels 18 a 27 anys, un 22,94 %, i després la de majors de 42 anys, un 15,88 %.

Taula 32. Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2014	2014	2015	2015
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
De 18 a 27 anys	38	22,89 %	39	22,94 %
De 28 a 37 anys	69	41,57 %	65	38,24 %
De 38 a 42 anys	22	13,25 %	21	12,35 %
Majors de 42 anys	14	8,43 %	27	15,88 %
Desconeguda	23	13,86 %	18	10,59 %
TOTAL	166	100 %	170	100,00 %

Pel que fa a la procedència, les dones ateses eren majoritàriament de Llatinoamèrica (69,41 %): l'Equador, la República Dominicana i Colòmbia. Les dones autòctones van representar un 11,18 %, per davant de les dones d'origen romanès (7,06 %). Si comparem les dades de països de procedència del 2014 i el 2015, en general, es mantenen estables.

³⁴ El format "places" fa referència a l'estada d'una dona en un pis o local per un període de 21 dies; després d'aquest període la dona marxa a treballar a un altre pis o local. Una dona pot fer una plaça o més en un mateix pis o local o desplaçar-se entre diferents espais.

Taula 33. Dades de procedència de les dones ateses

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES ³⁵	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
Àfrica	4	2,41 %	5	2,94 %
<i>Marroc</i>	3	1,81 %	3	1,76 %
<i>Ghana</i>	-	-	1	0,59 %
<i>Guinea Equatorial</i>	1	0,60 %	1	0,59 %
Llatinoamèrica	120	72,29 %	118	69,41 %
<i>Perú</i>	1	0,60 %	2	1,18 %
<i>Argentina</i>	3	1,81 %	2	1,18 %
<i>Cuba</i>	5	3,01 %	6	3,53 %
<i>Veneçuela</i>	7	4,22 %	5	2,94 %
<i>Bolívia</i>	9	5,42 %	7	4,12 %
<i>Brasil</i>	16	9,64 %	10	5,88 %
<i>Colòmbia</i>	30	18,07 %	18	10,59 %
<i>Equador</i>	16	9,64 %	26	15,29 %
<i>República Dominicana</i>	22	13,25 %	26	15,29 %
<i>Paraguai</i>	8	4,82 %	9	5,29 %
<i>Uruguai</i>	1	0,60 %	2	1,18 %
<i>Xile</i>	1	0,60 %	2	1,18 %
<i>Hondures</i>	1	0,60 %	2	1,18 %
<i>Mèxic</i>	-	-	1	0,59 %
Europa de l'Est	14	8,43 %	20	11,76 %
<i>Romania</i>	10	6,02 %	12	7,06 %
<i>Hongria</i>	1	0,60 %	1	0,59 %
<i>Rússia</i>	3	1,81 %	6	3,53 %
<i>Bielorússia</i>	-	-	1	0,59 %
Àsia	3	1,81 %	0	0,00 %
<i>Xina</i>	3	1,81 %	-	0,00 %
Europa	19	11,45 %	20	11,76 %
<i>Itàlia</i>	1	0,60 %	1	0,59 %
Espanya	18	10,84 %	19	11,18 %
Desconeguda	6	3,61 %	7	4,12 %
TOTAL	166	100,00 %	170	100,00 %

³⁵ No es disposa de les dades de perfil de les dones ateses provinents únicament d'espais tancats corresponents a l'any 2013.

Pel que fa a l'àmbit administratiu, un 47,06 % de les dones estaven en **situació administrativa** regular, de les quals un 16,47 % tenien la nacionalitat espanyola. Únicament l'11,76 % estaven en situació irregular. Es desconeix la situació del 24,71 % restant.

Un 61,1 % de les dones disposava de targeta sanitària (55,42 % el 2014) i només un 5,3 % no la tenien (7,23 % el 2014), es desconeix el 33,5 % restant.

Les **principals demandes**, tal com ja va passar el 2014, van ser de caire sanitari. Es van realitzar 395 atencions en l'àmbit sanitari, que representen el 75 % del total d'atencions i es van mantenir estables respecte a l'any 2014 (en què se'n van realitzar 412). Quant a les temàtiques, destaquen sobretot les referents a salut sexual i reproductiva (51,14 % sobre les demandes sanitàries) i a la prevenció de ITS/VIH (23,29 %). D'altra banda, es va entregar material per promoure el sexe segur, es van tramitar targetes sanitàries i es van fer derivacions per IVE i medicina general.

Les demandes socials i d'atencions a les violències van seguir mantenint un pes rellevant, tenint especial incidència aquelles relacionades amb suport emocional i psicològic (39,2 % de les atencions d'àmbit social i atencions a les violències), apoderament (26,2 %) i la recol·locació laboral (22,3 %). D'altra banda, també es va intervenir per donar suport a les dones en situacions de violència masclista, ja sigui violència afectiva i/o social. Es van realitzar 130 atencions socials i de violències, que van representar un 25 % del total d'atencions, dades estables respecte al 2014, quan se'n van fer 120 i van representar el 23 % de les atencions.

Per tal de garantir una atenció integral, es van utilitzar els serveis propis i es van realitzar derivacions a altres recursos en l'àmbit de la salut: CAP i hospitals. En aquest sector, destaca el programa Apropa't del Servei d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva del Departament de Salut, servei d'infeccions de transmissió sexual i les clíniques ginecològiques. També es va treballar en l'àmbit social (Àmbit Dona) i de foment de l'ocupabilitat (Anem per Feina, Fundació Surt), entre d'altres.

3. SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I INSERCIÓ SOCIOLABORAL

Les principals actuacions i els indicadors globals dels serveis i recursos de formació i foment de l'ocupabilitat es detallen a continuació:

Taula 34. Projectes realitzats el 2015 en matèria de formació i ocupabilitat

PROJECTES 2015 ³⁶		Insercions 2011	Insercions 2012 ³⁷	Insercions 2013	Insercions 2014	Insercions 2015	Observacions
Dona i Prostitució. Projecte sociolaboral	Dones	20	31	17	25	17	2011: 82 dones en activitats formatives; 2012: 127 dones en activitats formatives; 2013: 180 dones en activitats formatives; 2014: 163 dones en activitats formatives; 2015: 174 dones. I 23 dones amb contractes laborals
	Contractes	20	32	17	32	19	
	Dones al mercat informal			12	13	8	
Dona Kolors (abans Enfilant l'Agulla)	Dones		2	3	4	1	2012: 25 participants; 2013: 38 participants; 2014: 36 participants; 2015: 21 participants. Les 4 dones amb contracte laboral el 2014 han seguit el 2015 al taller.
	Contractes		2	3	4	1	
	Dones al mercat informal			4	4	0	
DIR. Dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució	Dones	30	36	37	36	41	2012: 61 participants, 34 de les quals continuen en actiu el 31/12/12 (un grup acaba al març i un altre, al juliol del 2013). 2013: 79 participants, 39 de les quals continuen en actiu el 31/12/2013 (un grup acaba al març i un altre, al juliol del 2014). 2014: 80 participants, 35 de les quals continuen en actiu el 31/12/14 (un grup acaba al març i un altre, a l'agost del 2015). 2015: 81 participants, 15 de les quals continuen en actiu el 31/12/15 (un grup acaba a l'agost del 2016).
	Contractes	36	50	45	62	69	
	Dones al mercat informal			20	10		
ITI. Itinerari personal d'assessorament a la	Dones		16	17	21	18	2012: 25 participants i 73 insercions formatives 2013: 23 participants i 39 insercions formatives
	Contractes		24	27	40	37	

³⁶ Aquesta taula recull les insercions aconseguïdes durant cada any. Per a aquells programes que tenen edicions que inicien un any i acaben el següent i/o que tenen més d'una edició durant un any natural, s'han tingut en compte les insercions aconseguïdes de l'1 de gener al 31 de desembre de cada any.

Es dona la circumstància que una mateixa dona va poder treballar tant al mercat laboral formal com en l'informal.

³⁷ Aprovació de la nova mesura de govern que va significar l'ampliació del nombre de programes destinats a recol·locació laboral.

professionalització de les dones que han exercit la prostitució	Dones		16	17	21	18	2014: 24 participants i 50 insercions formatives 2015: 21 participants i 29 insercions formatives.
	Contractes		24	27	40	37	
	Dones al mercat informal			8	3		
Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de persones que exerceixen la prostitució i busquen alternatives laborals	Dones		10	22	37	31	2012: 44 participants i 10 insercions formatives 2013: 84 participants i 23 insercions formatives 2014: 119 participants i 29 insercions formatives 2015: 117 participants i 35 insercions formatives
	Contractes		14	33	45	38	
	Dones al mercat informal			12	8	8	
RAI. Intervenció per a la recuperació, apoderament i inserció laboral de dones que han estat víctimes d'exploració sexual	Dones		2	6	8	6	2012: 12 participants i 19 formacions (dades de l'1/03/12 al 31/12/12, l'edició finalitza el 28/02/13). 2013: 18 participants i 30 formacions (dades de l'1/4/2013 al 31/12/2013, l'edició finalitza el 31/3/2014). 2014: 12 participants i 27 formacions (dades de l'1/4/2014 al 31/12/2014, l'edició finalitza el 31/02/15). 2015: 21 participants i 36 formacions (dades de l'1/04/15 al 31/12/15). El 2015, 6 dones amb contracte.
	Contractes		2	15	13	6	
	Dones al mercat informal			7	3	1	
ACCIÓ. Intervenció integral en el col·lectiu de persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona	Dones		2	7	4	3 ³⁸	2012: 26 participants (dades de l'1/05/12 al 31/12/12, l'edició finalitza el 30/04/13). 2013: 31 participants (dades de l'1/7/2013 al 31/12/2013, l'edició finalitza el 30/6/2014). 2014: 22 participants (dades de l'1/07/14 al 31/12/14, l'edició finalitza el 30/6/2015). 2015: 33 participants, l'edició es va finalitzar el 30/06/15.
	Contractes		2	9	5	2	
	Dones al mercat informal				5	1	
Dona Impuls	Dones			10		10	2013: 43 participants 2015: 32 participants
	Contractes			10		10	

³⁸ Dades de l'1 de gener del 2015 al 30 de juny del 2015, corresponents a 6 mesos d'una edició del programa. De les 3 dones que van aconseguir feina al mercat de treball formal el 2015, 2 ho van fer a través de dos contractes i 1 a través d'un projecte d'autocupació.

	Dones al mercat informal			1		0	
TOTAL DONES CONTRACTADES		50	99	119 ³⁹	135 ⁴⁰	127 ⁴¹	42

³⁹ 159 contractes el 2013. 64 dones inserides al mercat laboral informal.

⁴⁰ 201 contractes el 2014. 46 dones inserides al mercat laboral informal.

⁴¹ 182 contractes el 2015. 18 dones inserides al mercat laboral informal.

⁴² Les insercions laborals dels projectes Rosas Crafts i Plaça de les Glòries, estan comptabilitzades dins els programes de l'Agència ABITS, dels quals venien derivades (DIR, ITI, RAI).

3.1 DESCRIPCIÓ DETALLADA DELS DIFERENTS SERVEIS I RECURSOS DE FORMACIÓ I FOMENT DE L'OCUPABILITAT

3.1.1 DIR: dispositiu integral per a la recol·locació laboral de les dones que exerceixen la prostitució

Definició del projecte

És un programa d'orientació laboral per millorar l'ocupabilitat adreçat a treballadores sexuals que volen entrar al mercat laboral formal. El ventall de recursos que ofereix el DIR permet a cada una de les dones participants definir i executar el seu projecte vital i professional, desenvolupar competències professionals i millorar la seva ocupabilitat en relació amb el mercat de treball, al seu objectiu laboral i al lloc de feina al que volen accedir. El banc de recursos és ampli i permet ajustar cada circuit amb la dona de forma individualitzada, a mida de les seves necessitats. Aquest projecte ha estat implementat per l'entitat Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada i l'Ajuntament hi dóna suport a través d'un conveni des del 2006.

A les dades de gener a desembre del 2015, s'hi inclouen quatre edicions del DIR⁴³:

Edició 5. (Annex 3) - 1 d'abril del 2014 a 31 de març del 2015⁴⁴:

25 dones participants, de les quals 23 van participar-hi durant el 2015 i van finalitzar l'edició.

Edició 6. (Annex 4) - 1 de setembre del 2014 a 31 d'agost del 2015⁴⁵:

16 dones participants, de les quals 12 van participar-hi durant el 2015 i 11 van finalitzar l'edició.

Edició 7. (Annex 5) - 1 de gener a 31 de desembre del 2015:

25 dones participants, de les quals 22 van finalitzar l'edició.

Edició 8. (Annex 6) - 1 de setembre del 2015 a 30 d'agost del 2016⁴⁶:

15 dones participants, totes actives a 31 de desembre del 2015.

Dades de perfil

Pel que fa a les dades de perfil de les participants, s'observa en totes les edicions una elevada presència de dones d'origen africà, un 37,04 % (38,27 % el 2014), la majoria provinents de Nigèria. Les segueixen les dones originàries dels països de Llatinoamèrica, un 30,86 % (20,99 % el 2014), i les d'Europa de l'Est, un 19,75 % (25,93 % el 2014), entre les quals destaquen les de Romania, un 16,05 % (mateixa proporció que el 2014). Les autòctones representen un 11,11 % (13,58 % el 2014).

⁴³ En aquest informe, a diferència dels informes anteriors emesos pel Departament de Feminismes i LGTBI sobre les actuacions de l'Agència ABITS, es recullen les dades de les diferents edicions del programa DIR en la seva totalitat (les dades de les edicions 5 i 6 ja es troben parcialment incloses en l'informe del 2014), la qual cosa permet fer un recull més acurat de les activitats desenvolupades en les diferents edicions del programa.

⁴⁴ Es compten les dades de l'1 d'abril del 2014 al 31 de març del 2015.

⁴⁵ Es compten les dades de l'1 de setembre del 2014 al 31 d'agost del 2015.

⁴⁶ Es compten les dades de l'1 de setembre del 2015 al 31 de desembre del 2015.

Taula 35. Dades per països d'origen de les participants

PAÏSOS D'ORIGEN	Edició 5 Annex 3 (abril 2014 a març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014 a agost 2015)	Edició 7 Annex 5 (gener a desembre 2015)	Edició 8 Annex 6 (setembre 2015 a agost 2016)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
Àfrica	12	6	9	3	30	37,04 %
Llatinoamèrica	3	2	11	9	25	30,86 %
Europa de l'Est	9	5	2	0	16	19,75 %
Àsia	-	1	0	0	1	1,23 %
Europa			3	3	6	7,41 %
TOTAL	25	16	25	15	81	100,00 %

Un 71,61 % de les participants tenien entre 26 i 45 anys, i la franja d'edat més significativa és la dels 36 als 45 anys.

Taula 36. Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	Edició 5 Annex 3 (abril 2014 a març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014 a agost 2015)	Edició 7 Annex 5 (gener a desembre 2015)	Edició 8 Annex 6 (setembre 2015 a agost 2016)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
De 18 a 25 anys	2	3	5	1	11	13,58 %
De 26 a 35 anys	10	4	6	4	24	29,63 %
De 36 a 45 anys	11	7	11	5	34	41,98 %
Majors de 45 anys	2	2	3	5	12	14,81 %
TOTAL	25	16	25	15	81	100,00 %

Un 41,98 % de dones tenien estudis primaris; un 41,98 %, secundaris; 8 dones havien cursat estudis superiors (9,88 %), i 5 no estaven escolaritzades (6,17 %).

Taula 37. Nivell d'estudis

ESTUDIS	Edició 5 Annex 3 (abril 2014 a març 2015)	Edició 6 Annex 4 (setembre 2014 a agost 2015)	Edició 7 Annex 5 (gener a desembre 2015)	Edició 8 Annex 6 (setembre 2015 a agost 2016)	NOMBRE TOTAL	TOTAL %
Sense escolaritzar	2	0	2	1	5	6,17 %
Primaris	12	4	12	6	34	41,98 %
Secundaris	9	9	9	7	34	41,98 %
Superiors	2	3	2	1	8	9,88 %
TOTAL	25	16	25	15	81	100,00 %

Totes les dones de les diferents edicions es trobaven en situació administrativa regularitzada, excepte una que estava pendent de la resolució de la renovació de la documentació, motiu pel qual el juliol va ser baixa de la 7a edició.

Accions d'execució del projecte professional⁴⁷

Per tal de garantir que cada una de les dones participants pogués desenvolupar el seu **projecte vital i professional de forma individualitzada** i a un ritme propi es va oferir un ventall de recursos:

- Orientació laboral per definir i executar el projecte professional.
- Accions per a la millora competencial: capacitació instrumental bàsica, tècnica i de competències transversals.
- Procés d'apoderament personal que permeti a les dones definir i executar el seu projecte vital, més enllà del projecte professional.
- Acompanyament personalitzat.
- Gestió d'ofertes laborals, borsa d'empreses col·laboradores i pràctiques a empreses.
- Aula de recerca de feina
- Servei d'assessorament legal, de gestoria i de tramitació de prestacions.
- Suport a dones que han patit o pateixen violència de gènere.

Taula 38. Accions per a la millora competencial

Accions per a la millora	Edició 5 ⁴⁸ Annex 3 (25 dones)	Edició 6 ⁴⁹ Annex 4 (16 dones)	Edició 7 Annex 5 (25 dones)	Edició 8 ⁵⁰ Annex 6 (15 dones)	TOTAL Nombre de dones
Tallers de tast Surt	4 Curs d'atenció al client	6 Curs marmitó, curs aux. cuina, curs costura	2 Curs de marmitó	-	6
Tallers de tast DIR	14 Cambra de pisos, marmitó / auxiliar de cuina	5 Atenció client, cambrera pisos, neteja polivalent, vendes	11 Operària de neteja professional	-	25
Derivació a recursos externs de recerca de feina	-	6	-	-	6
Escoles d'adults	-	3	-	-	3
Pràctiques ⁵¹	22 dones	8 dones	20 dones	-	50
	9 cambrera pisos	1 cambrera pisos	12 operària de neteja		
	3 mecànica sanitària	1 auxiliar vendes			
	1 auxiliar administrativa	1 auxiliar neteja	4 auxiliar de cuina		
	5 atenció al	2 atenció al	9 atenció al		

⁴⁷ Una mateixa dona va poder realitzar més d'un taller o acció formativa.

⁴⁸ L'edició 5 (annex 3) inclou les dades de tot el període (abril 2014 a març 2015).

⁴⁹ L'edició 6 (annex 4) inclou les dades de tot el període (setembre 2014 a agost 2015)

⁵⁰ L'edició 8 (annex 6) va començar a l'octubre del 2015 i moltes de les accions per les millores competencials estan previstes per al 2016.

⁵¹ Una dona pot fer més d'una pràctica. El número indica el nombre de dones diferents que han fet pràctiques i el detall, les pràctiques realitzades.

	client	client	client		
	10 marmitó / auxiliar de cuina	3 marmitó			
<i>Formació en línia (manipulació d'aliments)</i>	6	5	14	-	25
<i>Mòdul de tècniques de recerca de feina</i>	23	12	25	8	68
<i>Mòdul d'informàtica</i>	14	12	25	7	58
<i>Mòdul de català (Consorti de Normalització Lingüística)</i>	9	3	5	-	17
<i>Mòdul de castellà</i>	-	3	12	-	15
<i>Mòdul d'anglès</i>	-	1	7	-	8
<i>Mòdul de competències per al canvi</i>	12	12	25	-	49
<i>Mòdul de desenvolupament de competències transversals d'identificació, afrontament, relació</i>	23	12	25	15	75
<i>Mòdul de xarxa de recursos i mobilitat</i>	23	12	23	-	58
<i>Mòdul de planificació de la recerca de feina</i>	23	11	23	-	57
<i>Mòdul de prevenció de riscos laborals</i>	6	-	3	-	9
<i>Mòdul de projecte vital- apoderament</i>	-	-	-	15	15

Les accions realitzades d'acompanyament a la recerca de feina i d'assessorament laboral han estat diverses:

Taula 39. Accions d'acompanyament a la recerca activa de feina

Accions d'acompanyament a la recerca activa de feina	Edició 5	Edició 6	Edició 7	Edició 8	TOTAL Nombre de dones
	Annex 3 ⁵² (25 dones)	Annex 4 (16 dones)	Annex 5 (25 dones)	Annex 6 (15 dones)	
Aula de recerca de feina, assistència tècnica	23	11	25	15	74
Mòduls de seguiment per a la recerca de feina	23	12	23	<i>Encara no s'ha fet</i>	58
Tutories d'acompanyament al procés de recerca de feina	23	10	25	4	62
Tutories per la consolidació i el manteniment del lloc de treball	15	8	18	<i>Encara no s'ha fet</i>	41

⁵² Les edicions 5 i 6 van començar el 2014 i van acabar el 2015, i inclouen les dades de tot el període d'execució.

Taula 40. Assessorament laboral

Assessorament laboral	Edició 5 Annex 3 (25 dones)	Edició 6 Annex 4 (16 dones)	Edició 7 Annex 5 (25 dones)	Edició 8 Annex 6 (15 dones)	TOTAL Nombre de dones
Mòdul grupal assessorament laboral	12	-	22	-	34
Assessorament legal individual	2	2	8	2	14

Pràctiques a empreses

En les quatre edicions del DIR, un total 50 dones van realitzar pràctiques a empreses de diferents sectors:

- En l'edició 5, d'abril del 2014 a març del 2015, 22 dones han realitzat 28 processos de pràctiques.
- En l'edició 6, de setembre del 2014 a agost del 2015, 8 dones han realitzat 8 processos de pràctiques.
- En l'edició 7, de febrer a desembre del 2015, 20 dones han realitzat 25 processos de pràctiques.

Les dones de l'edició 8 no han arribat a aquest punt del procés a 31 de desembre del 2015.

Tipus de pràctiques: cambrera, dependent, atenció al client, reposadora de supermercat, auxiliar de vendes / decoració d'espai, cambrera de pis, auxiliar de neteja, neteja d'hospital, marmitó / auxiliar de cuina, auxiliar de la llar, mecànica sanitària i auxiliar administrativa.

Oportunitats laborals

Edició 5 (annex 3):

En l'edició 5 (d'abril del 2014 a març del 2015) 15 dones van optar a 24 contractes. El nombre de contractes és superior al nombre de dones ja que alguna d'elles ha tingut més d'un contracte, consecutius o no, durant el 2015. Les contractacions van ser bàsicament en els sectors d'hostaleria, serveis a les empreses i atenció al client: operària de neteja (9), cambrera de pisos (3), mecànica sanitària (2), informadora (6), promotora (3) i servei domèstic (1), i en la majoria dels casos corresponen als objectius laborals definits per les dones. Durant el 2015, 11 dones van optar al mercat de treball formal a través de 12 contractes, i el 2014 ho van fer 10 dones, a través de 12 contractes.

Edició 6 (annex 4):

En l'edició 6 (de setembre del 2014 a agost del 2015) 9 dones van treballar a través de 19 contractes, en les ocupacions d'operària de neteja (8), informadora (5), promotora (5) i dependent (1). En la majoria dels casos, les contractacions corresponen als objectius laborals definits per les dones. Totes les insercions laborals d'aquesta edició es van aconseguir durant el 2015.

Edició 7 (annex 5):

En l'edició 7 (de gener a desembre del 2015) 20 dones van trobar feina a través de 37 contractes, 20 dels quals de duració igual o inferior a un mes. Les insercions es van aconseguir en les ocupacions següents: operària de neteja (14), informadora (11) i promotora

(2), dependent (2), auxiliar de geriatria (2), auxiliar de la llar (1), manipuladora / operària en fàbrica / magatzem (4), agent cívic (1).

Edició 8 (annex 6):

En l'edició 8 (de setembre a desembre del 2015) 1 dona va aconseguir feina amb contracte de netejadora. Aquesta edició finalitza a l'agost del 2016.

Resultats globals del DIR l'any 2015:

En total, tenint en compte els contractes laborals de les diferents edicions, el 2015 van **trobar feina 41 dones a través de 69 contractes al mercat laboral formal. Els resultats globals corresponents al 2014 van ser de 36 dones al mercat laboral formal a través de 62 contractes i els del 2013 van ser de 37 dones**, a través de 45 contractes.

3.1.2 ITI: Itinerari personal d'assessorament a la professionalització de dones que han exercit la prostitució

Definició del projecte

Projecte adreçat a dones que exerceixen o han exercit el treball sexual i que recentment han tingut experiències al mercat laboral formal. Es pretén afavorir l'ocupabilitat i el manteniment al mercat de treball formal, incidint en la millora competencial. Aquest projecte està implementat per l'entitat Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada i l'Ajuntament hi dóna suport a través d'un conveni des del 2011.

L'itinerari, de nou mesos de durada, va començar el febrer del 2015 i va finalitzar l'octubre del 2015. En el transcurs del projecte van participar-hi 21 dones, una de les quals era transsexual. D'aquestes, 17 van finalitzar l'itinerari (4 van plegar: 2 es van donar de baixa a l'inici de l'itinerari per motius personals, 1 dona va trobar feina amb incompatibilitat horària per continuar el programa i 1 dona va plegar per motius de salut).

De les 21 dones participants, 12 es van incorporar al febrer (grup 1) i les 9 restants a l'abril (grup 2). Les dones del grup 1 no havien participat a cap edició anterior del DIR. Havien estat derivades de la xarxa d'entitats i complien el perfil requerit per l'itinerari pel que fa a tenir una mínima experiència laboral recent en el mercat de treball. Les dones del grup 2 provenien d'anteriors edicions del programa DIR (7 de l'edició anterior i 1 d'altres edicions) i 1 era de nova acollida (es va fer una excepció ja que tenia moltes de les competències tècniques bàsiques i instrumentals assolides). L'any 2014 van participar a l'itinerari 24 dones: 11 al primer grup, i les 13 restants, al segon.

Dades de perfil

Pel que fa a les dades de perfil de les participants, es va mantenir l'elevada presència de les dones africanes (38,10 %), tot i que va disminuir respecte al 2014, que era del 47,81 %; la majoria eren provinents de Nigèria (un 33,33 % sobre el total). Durant el 2015, les dones provinents de Llatinoamèrica van ocupar la segona posició (venien de l'Equador, Colòmbia, la República Dominicana, Uruguai i el Brasil), per davant de les autòctones (19,05 %) i les provinents de l'Europa de l'Est (14,29 %). Totes les dones autòctones que han participat a l'edició de l'ITI del 2015 formaven part del grup 1, és a dir, que no havien participat en cap edició anterior del DIR.

Taula 41. Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	6	26,09 %	11	47,81 %	8	38,10 %
Llatinoamèrica	8	34,78 %	7	30,43 %	6	28,57 %
Europa de l'Est	4	17,39 %	5	21,74 %	3	14,29 %
Espanya	5	21,74 %	1	4,17 %	4	19,05 %
TOTAL	23	1	24	1	21	100,00 %

La franja d'edat de 36 a 45 anys va ser la més nombrosa, seguida de la de 46 a 55 anys, i finalment de la de 26 a 35 anys. Pel que fa a l'edat, el grup és bastant homogeni, al voltant dels 35-45 anys; les dones romaneses i nigerianes eren en general més joves, i les dones llatinoamericanes més grans.

Respecte al 2014, hi va haver un augment de presència de les dones de 36 a 45 anys (que passen del 33,33 % al 61,90 %) i de 46 a 55 anys (del 4,17 % del 2014 al 23,81 % del 2015); en canvi, va disminuir el nombre de dones de 26 a 35 anys (que passa del 50 % al 14,29 %).

Pel que fa al nivell d'estudis, 11 dones (52,38 %) tenien estudis secundaris; 7 dones (33,33 %), primaris; 1 dona (4,76 %), estudis superiors, i 2 dones (9,53 %) no tenien estudis. Cal destacar que la majoria de les dones immigrades no tenien els estudis homologats a l'Estat espanyol. Durant el 2015, una d'aquestes dones va aconseguir homologar el títol de batxillerat i una altra que tenia estudis superiors va rebre informació per iniciar el procés d'homologació. De les dones autòctones, 3 tenien estudis primaris i l'altra estava fent un màster.

Referent a les càrregues familiars, 4 de les participants no tenien persones a càrrec (19,05 %) i 17 (80,95 %) tenien fills/es al seu càrrec, que en 8 casos vivien amb elles, en 3 residien al país d'origen però depenien d'elles econòmicament i en 6 casos tenien fills/es a càrrec aquí i al país d'origen. De les 17 dones que tenien fills/es a càrrec, 5 a més també tenien altres familiars a càrrec aquí i/o al país d'origen.

Les dones presentaven factors de vulnerabilitat, que principalment eren: inestabilitat en l'habitatge (61,90 %); cobertura de necessitats bàsiques com ara alimentació, roba, etc. (57,14 %); poca disponibilitat horària (57,14 %); manca de competència de base instrumental com el castellà i la informàtica (57,14 %); necessitats d'assessoria legal (57,14 %); manca de competència tècnica per accedir a l'objectiu laboral (42,85 %), i situacions de violència (23,80 %). És important destacar que, tal com es va constatar en l'edició anterior de l'ITI 2013-14, el perfil de les dones ateses no s'ajusta al requeriment inicial del projecte pel que fa a tenir les necessitats bàsiques cobertes i, a més, en general desconeixen els recursos per poder donar resposta a aquestes necessitats.

Per això, el projecte requereix treball en xarxa i coordinació contínua amb recursos interns (servei d'atenció social, assessoria legal, servei d'abordatge de violència) i derivació a recursos externs (informació, contacte i accés a recursos existents, coordinació, etc.). Aquest enfocament és l'element clau que fa possible incidir en l'àmbit laboral amb les dones.

Accions desenvolupades

L'itinerari s'estructurava a l'entorn dels objectius següents:

- Millorar l'ocupabilitat de les dones a través d'insercions formatives, desenvolupament i acreditació de competències.
- Mitjançar entre el mercat laboral i les dones per afavorir-ne l'ocupabilitat, la promoció i el manteniment al lloc de treball.
- Assegurar un abordatge integral dels casos atesos.

Per tal d'assolir-los es van establir una bateria d'accions que cada dona va anar articulant i desenvolupant de manera personalitzada i segons les seves necessitats per donar resposta als objectius propis en relació amb el projecte professional:

- Procés de posicionament vers la definició del projecte
- Abordatge del projecte vital
- Definició i execució del projecte professional
- Assessorament en la formació
- Assessorament en l'ocupabilitat
- Tallers d'apoderament i competències instrumentals
- Grups d'anàlisi, experiències i professionals a mà
- Formació instrumental
- Formació tècnica
- Desenvolupament de competències transversals
- Tècniques de recerca de feina
- Recerca activa de feina
- Accions vinculades a les necessitats vitals

Formacions

De les 17 dones que van finalitzar el programa, 13 van realitzar formació i 4 no, pels motius següents: per estar treballant, cosa que dificulta la conciliació familiar amb les formacions; per tenir ja formació i tenir com a objectiu la inserció, o per estar en un pla d'ocupació a jornada completa.

Les 21 dones van realitzar un total de 50 formacions, les mateixes que van realitzar les 24 participants del 2014: 16 dones van realitzar 27 formacions internes (formació pròpia que va oferir el projecte) i 13 dones van ser derivades a 23 accions formatives ofertes per recursos externs. Cal tenir en compte que una mateixa dona va poder fer una o diverses formacions internes i/o externes. S'ha fet especial èmfasi a augmentar competències relacionades amb la instrumentalització bàsica en informàtica i llengües (anglès, castellà, català), així com millorar aspectes com la lectoescriptura en castellà, actualment molt necessaris per a la inserció social i laboral.

Durant el projecte es va fer una feina constant en l'acompanyament, la derivació i la gestió d'accions formatives que va permetre incidir i fomentar la professionalització i el desenvolupament competencial per tal que les dones puguin emprendre trajectòries professionals, així com obrir noves opcions de formació que complementin i augmentin la seva ocupabilitat. La gran demanda de serveis/recursos de caire gratuït en relació amb la formació, a causa de l'alt índex de persones aturades, fa difícil en molts casos l'accés a formacions relatives a ocupacions de més qualificació pels processos de selecció que es deriven per accedir-hi (requeriments d'entrada: formació reglada, experiència, idiomes). Per aquest motiu pren especial rellevància la formació interna i la coordinació i el treball en xarxa amb els recursos externs.

Taula 42. Resum de les insercions formatives internes i externes

Insercions formatives internes 2013: 13 dones en total 2014: 19 dones en total 2015: 16 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa.	2013 DONES	2014 DONES	2015 DONES
Informàtica	14	23	14
Ajudant de cuina	4	-	-
Cambrera de pisos	1	1	-
Tècniques de venda	1	-	-
Anglès	-	7	10
Suport de lectoescriptura	-	-	2
Dones amb valor (programa d'emprenedoria)	-	-	1
TOTAL	20	31	27
Insercions formatives externes 2013: 8 dones en total 2014: 10 dones en total 2015: 13 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa.	2013	2014	2015
Català	4	2	1
Castellà	-	1	1
Lectoescriptura i formació instrumental	-	-	4
Anglès	3	-	-
Informàtica	2	-	2
Curs de manipulació d'aliments	8	11	-
Curs de carnisseria	-	1	-
Cambrera de pisos	1	-	2
Formació reglada: Educació secundària	-	2	-
CFGS diagnòstic imatge	1	-	-
Curs d'auxiliar de cuina	-	2	-
Dependent / Atenció al client	-	-	4
Neteja hospitalària	-	-	2
Caixera supermercat	-	-	1
Màster en tanatoestètica i tanatopràxia	-	-	1
Reposadora en petites i grans superfícies	-	-	1
Gestió i manipulació de residus urbans i industrials	-	-	4
TOTAL	19	19	23

Pràctiques a empreses

13 dones diferents van realitzar 13 processos de pràctiques a empreses gestionades en coordinació amb els centres formatius. Les formacions que van tenir pràctiques van ser: dependenta de fleca-atenció al client (3 dones), neteja hospitalària (2 dones), reposadora en petites i grans superfícies (2 dones), cambrera de pisos (1), gestió i manipulació de residus urbans i industrials (1), bugaderia (1), jardineria (1), caixera supermercat (1) i atenció al client (1).

Ocupació

De les 21 dones que van iniciar el programa, 16 estaven a l'atur quan va començar i 5 estaven treballant amb contracte. Durant el transcurs de l'itinerari 17 dones van aconseguir nous contractes (amb un total de 37 contractacions), i es va aconseguir un 100 % d'inserció de les dones que van iniciar l'itinerari a l'atur. A més, una dona que va iniciar l'ITI amb contracte va millorar la seva estabilitat laboral i va aconseguir la continuïtat i la renovació de la seva documentació, i una altra dona va complir el seu pla de treball, que no incloïa la recol·locació laboral ja que tenia una situació familiar que no ho permetia. Per tant, 18 de les 21 participants han tingut contractes durant l'itinerari, és a dir, un 85,71 %.

De les 21 participants en total, 18 dones van tenir 42 contractes durant l'ITI (37 contractes nous i 5 contractes de les dones que van iniciar l'ITI treballant), que van respondre a les ocupacions relacionades amb informadora (14), neteja (amb un total de 13 de les quals 8 eren d'operària de neteja, 2 de neteja d'hospitals i 3 de neteja industrial), cambrera de pisos (7), auxiliar de la llar (2), promotora (2), dependenta (1), manteniment i adequació d'espais públics (1), estètica (1) i reposadora (1). A més, 8 dones van tenir insercions sense contracte, que van anar compaginant entre insercions amb contracte, de vegades de forma simultània per complementar ingressos, però en general quan no tenien ingressos amb nòmina.

El 2014, de les 24 participants en total, es van inserir 21 dones a través de 40 contractes (que representaven el 87,5 % sobre el total de dones que van finalitzar l'itinerari).

3.1.3. ACCIÓ: Programa d'intervenció integral amb persones transsexuals vinculades a entorns de prostitució a la ciutat de Barcelona

Definició del projecte

Projecte adreçat a persones transsexuals que exerceixen la prostitució i volen incorporar-se al mercat de treball formal. El projecte incideix en la formació de la persona i el seu apoderament, però també en la sensibilització al món empresarial per afavorir-ne la integració i la no-discriminació. La primera edició del projecte es va iniciar l'any 2012, i se n'han realitzat tres edicions. Aquest projecte està realitzat per l'entitat Fundació APIP – ACAM i l'Ajuntament hi dona suport a través d'un conveni.

En les dades del 2015, s'hi inclou una edició del projecte:

Edició 3 - 1 de juliol del 2014 a 30 de juny del 2015⁵³:

33 dones transsexuals participants, de les quals 22 dones van iniciar el projecte durant el 2014 i 11 s'hi van incorporar durant el 2015.

⁵³ En aquest informe, a diferència dels informes anteriors emesos pel Departament de Feminismes i LGTBI sobre les actuacions de l'Agència ABITS, es recullen les dades de tota l'edició del Programa Acció (les dades del programa de l'1 de juliol al 31 de desembre del 2014 estan incloses també en l'informe ABITS 2014).

Dades de perfil

El perfil de les participants de l'Acció difereix de la tendència marcada en els altres projectes de formació i ocupabilitat. Les dones transsexuals provenien majoritàriament de Llatinoamèrica, seguides de les autòctones en un alt percentatge respecte als altres programes.

Taula 43. Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	Edició 2	Edició 2	Edició 3	Edició 3
	2013-14	2013-14	2014-15	2014-15
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	3	7,50 %	1	3,03 %
Llatinoamèrica	23	57,50 %	20	60,61 %
Europa	14	35 %	12	36,36 %
Espanya	14	35 %	11	33,33 %
TOTAL	40	100 %	33	100,00 %

Pel que fa a l'edat, les dones participants tenien una edat més avançada, situant-se majoritàriament en la franja de 36 a 55 anys.

Taula 44. Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	Edició 2 2013-14 Nombre de dones	Edició 2 %	Edició 3 2014-15 Nombre de dones	Edició 3 2014-15 %
De 18 a 25 anys	2	5 %		0,00 %
De 26 a 35 anys	9	22,50 %	9	27,27 %
De 36 a 45 anys	14	35 %	10	30,30 %
De 46 a 55 anys	12	30 %	10	30,30 %
Majors de 55 anys	3	7,50 %	4	12,12 %
Desconeguda				0,00 %
TOTAL	40	100 %	33	100,00 %

Accions desenvolupades

El projecte es va estructurar a través de les accions següents:

Itineraris personals, segons les necessitats específiques de les participants:

1. Itinerari social en què es realitza un treball profund (personal i d'apoderament) abans de realitzar qualsevol tipus d'acció formativa o d'inserció (cap dona va realitzar aquest itinerari).
2. Itinerari formatiu centrat en la realització de la formació tecnicoprofessional i els processos de tutorització i pràctiques que se'n deriven (28 dones).
3. Itinerari d'inserció en què es va treballar principalment la inserció i es van oferir també accions formatives i de tutorització (6 dones, 3 de les quals provenien de l'edició 2).

Cada una de les dones participava en un sol itinerari, i a mesura que s'assolien els pactes inicials que conjuntament s'havien establert es passava a l'itinerari següent. Per les característiques del col·lectiu, la majoria d'itineraris han estat formatius (28) i s'han generat 37 diplomes d'aprofitament de les formacions tècnico professionals.

A més, també es va treballar per donar a conèixer recursos que existeixen a la Ciutat de Barcelona propis del col·lectiu transsexual, amb la derivació de 6 dones al servei TRANSIT (promoció de la Salut de les Persones Trans) de Cat Salut.

Formació tecnicoprofessional:

Es van desenvolupar quatre accions formatives de la branca d'hoteleria. Van fer formació totes aquelles dones que seguien un itinerari formatiu, i en la seva majoria van fer més d'una acció formativa:

- Curs de cambrera de barra: 15 dones, 10 de les quals van superar amb èxit la valoració de competències.
- Curs de cambrera de sala (16 dones, 15 de les quals també han realitzat la formació de cambrera de barra, de les quals 13 acaben el curs amb èxit, amb una assistència superior al 70 %).
- Curs de cambrera de pisos (16 dones, de les quals 9 han superat el curs amb èxit).
- Curs d'atenció al client/a i relacions públiques (12 dones, de les quals 8 han superat el curs amb èxit).

També es va oferir formació de català a 10 dones.

Finalment, es van realitzar activitats grupals per treballar l'apoderament personal i l'apropament al mercat laboral a través de visites a empreses.

Pràctiques en empreses:

10 dones van realitzar pràctiques de cambrera de barra i sala. En l'edició 3, un total de 76 empreses es van mostrar receptives a futures col·laboracions, i amb 16 es van realitzar actuacions conjuntes: visitar les instal·lacions, acollir alumnes en pràctiques i fer sessions formatives.

Ocupació

Del juliol del 2014 al juny del 2015, 6 dones van aconseguir 3 contractes (agent de salut, cambrera de pisos i auxiliar de geriatrica), 2 dones van trobar feina al mercat laboral informal (ajudant de perruqueria i recepcionista) i 1 es va donar d'alta d'autònoma per iniciar un projecte d'autoocupació de neteja a domicili. A més, 1 dona ha estat seguint formacions específiques per poder assolir un nou projecte d'autoemprenedoria.

Durant el 2015 es van realitzar diferents actuacions en l'àmbit municipal per avaluar les polítiques municipals destinades a promoure la formació i el foment de l'ocupabilitat de les persones transsexuals. En aquest marc es va realitzar una avaluació d'impacte del Programa Acció i es va iniciar un procés de treball dirigit a la millora de les actuacions dutes a terme fins al moment. És per aquest motiu que el programa va finalitzar al juny del 2015, i no se'n va realitzar cap nova edició durant el segon semestre del 2015.

3.1.4. Dispositiu especial d'acompanyament per a la incorporació al mercat laboral i al teixit social de dones que exerceixen prostitució i busquen alternatives laborals

Definició del projecte

El projecte ofereix acompanyament i abordatge personalitzat a dones que es troben en una situació estructural o conjuntural de desorientació, per obtenir alternatives d'accés al mercat laboral formal. Està adreçat a dones en situació regular o regularitzable (en tràmit o que ja disposa dels anys suficients al país per demostrar l'arrelament), amb experiència laboral anterior o que hagin adquirit hàbits laborals a través de cursos de formació (higiene, puntualitat, responsabilitat, relacions socials, etc.). És un programa flexible, que accepta la incorporació de les participants en qualsevol moment i s'adapta a les seves necessitats personals.

Aquest projecte està realitzat per l'entitat coordinadora per a la inserció laboral Anem per Feina, i l'Ajuntament hi dona suport a través d'un conveni des del 2012.

L'any 2015 van participar al programa 117 dones i seu perfil segons procedència era el següent:

Taula 45. Dades de perfil per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
Àfrica	32	38,10 %	43	36,13 %	43	36,75 %
Llatinoamèrica	23	27,38 %	35	29,40 %	32	27,35 %
Europa de l'Est	14	16,67 %	24	20,17 %	23	19,66 %
Europa	15	17,86 %	17	14,29 %	19	16,24 %
Espanya	15	17,86 %	17	14,29 %	18	15,38 %
TOTAL	84	100 %	119	100 %	117	100,00 %

Van predominar, com podem observar, les dones provinents de l'Àfrica (36,75 %), sobretot de Nigèria (un 22,22 % del total), i les dones que procedien de Llatinoamèrica i de l'Europa de l'Est (sobretot de Romania). Van participar al projecte 18 dones autòctones, que van representar el 15,38 %.

La franja d'edat predominant és dels 36 als 45 anys, seguida per la franja dels 26 als 35 anys.

Taula 46. Nombre de dones per franges d'edat

FRANGES D'EDAT	2013 Nombre de dones	2013 %	2014 Nombre de dones	2014 %	2015 Nombre de dones	2015 %
De 18 a 25 anys	11	13,10 %	5	4,20 %	3	2,56 %
De 26 a 35 anys	23	27,38 %	39	32,77 %	33	28,21 %
De 36 a 45 anys	33	39,29 %	46	38,66 %	53	45,30 %
De 46 a 55 anys	12	14,29 %	22	18,49 %	24	20,51 %
Majors de 55 anys	5	5,95 %	7	5,88 %	4	3,42 %
Desconeguda						0,00 %
TOTAL	84	100 %	119	100 %	117	100,00 %

De manera afegida, un 91,45 % de les participants estaven en situació administrativa regular. I pel que fa als estudis, un 39,32 % tenien estudis primaris; un 38,46 %, secundaris; un 18,80 %, secundaris amb complement professional, i un 3,42 %, estudis mitjans o superiors.

Accions desenvolupades

El projecte es va estructurar en diverses fases:

- Fase d'informació i orientació:

Aquesta fase s'iniciava amb la realització d'una entrevista d'acollida a cada participant per fer un primer diagnòstic de la situació, que va servir per definir l'objectiu laboral i dissenyar un pla de treball individualitzat, que incloïa l'elaboració del *curriculum vitae*. Es van detectar i treballar les limitacions que podien dificultar l'ocupabilitat i es van realitzar derivacions a altres recursos i entitats especialitzades. Durant la resta del procés, s'acompanya les dones en el procés de recerca de feina, de coneixement del mercat laboral i se les dota d'eines perquè puguin mantenir el lloc de feina un cop l'hagin aconseguit.

Al llarg del 2015, en aquesta fase, es van atendre 67 dones que van definir o redefinir el seu objectiu laboral, 56 dones que van realitzar l'entrevista d'acollida, 55 que van elaborar el *curriculum vitae* i 33 que van participar en processos d'apoderament laboral.

- Fase de recerca activa de feina:

Es va oferir acompanyament i capacitació per a la recerca activa de feina a través de les noves tecnologies i el treball de tècniques de recerca de feina. Es va posar a disposició de les participants una borsa de treball i es va fer intermediació per a ofertes laborals concretes. Es va oferir seguiment a les dones que van accedir a feines, tant pel que fa a la incorporació com en el manteniment del lloc de treball, i també a les dones derivades a recursos formatius i pràctiques.

Del total de participants, 74 dones van fer recerca activa de feina.

- Fase de tancament:

Al llarg del 2015 es van donar de baixa del programa un total de 53 dones, ja sigui perquè es van desvincular del procés (25 dones el 2015) o perquè es va aconseguir consolidar plenament la recol·locació de la participant al mercat laboral formal (28 dones).

- Accions transversals:

Es va seguir realitzant intervencions de reforç com l'assessorament jurídic laboral (28 dones el 2015), l'assessorament jurídic d'estrangeria (6 dones el 2015), el treball de detecció de les limitacions per l'ocupabilitat (23 dones el 2015), el treball de la mobilitat urbana (10 dones el 2015) i la contenció de l'estrès laboral i/o vital (42 dones el 2015).

Es va fer seguiment de les dones tant durant el procés formatiu com laboral.

Formacions

31 dones van accedir a formacions de diversos àmbits (una mateixa dona va poder realitzar més d'una formació):

Taula 47. Resum de les formacions

ACTIVITAT FORMATIVA 2013: 21 dones en total 2014: 25 dones en total 2015: 31 dones en total Una mateixa dona pot haver realitzat més d'una inserció formativa.	2013 DONES	2014 DONES	2015 DONES
Informàtica	1	2	1
DIR	6	6	5
ITI	2	1	3
RAI	-	1	-
Dona Impuls	5	-	-
Cambrera de pisos	3	8	1
Manipulació d'aliments	1	-	-
Cuina	1	1	1
Curs de tatuadora	1	-	-
Cuidadora a domicili	1	1	1
Costura	1	-	1
Castellà/alfabetització	1	1	3
Autoimatge/entrevista	-	4	-
Olis / essències	-	1	-
Neteja	-	1	3
Neteja sociosanitària	-	-	1
Taller d'entrevista	-	-	1
Autoocupació	-	-	1
Prelaboral	-	-	1
Estel Tàpia	-	-	3
Capacitació recerca feina	-	-	2
Altres idiomes	-	-	1
Comerç	-	-	2
Treball als barris	-	-	1
Cambrera APIP	-	-	1
Formació reglada: ESO	-	2	-
TOTAL	23	29	33

Ocupació

Durant el 2015, 32 dones van entrar al mercat de treball formal a través de 39 contractes per empreses de neteja (12), geriatria a domicili (6), hostaleria (4), servei domèstic (4), comerç (4), cambrera de pisos (2), servei d'atenció domiciliària (2), gericultora residència (1), producció (1), costura (1), esteticista (1), atenció al públic (1). A més, durant aquest any 7 dones van accedir al mercat laboral informal a través de 13 feines.

De les 39 dones que es van inserir durant el 2015, 36 estaven a l'atur i 3 d'elles van aconseguir millorar l'ocupació; 2 tenien la situació administrativa irregular (van aconseguir insercions en el servei domèstic).

3.1.5 Projecte de formació sociolaboral

Definició del projecte

El projecte té per objectiu millorar la qualitat de vida de les dones que exerceixen treball sexual mitjançant **processos prelaborals, de formació i inserció sociolaboral** que es concreten en itineraris formatius i laborals personalitzats. Es caracteritza per ser molt flexible, ja que accepta la incorporació de les dones al programa en qualsevol moment, estableix la durada del procés formatiu de manera individualitzada, vincula el seu procés quan s'escaigui a les ajudes socials que permeten el seguiment de l'activitat i s'adequa a les necessitats canviants de les dones. Aquest projecte està realitzat per l'entitat Lloc de la Dona, Germanes Oblates, i l'Ajuntament hi dóna suport a través d'un conveni a partir del 2006.

Durant el 2015 van ser ateses **196 dones** diferents, que van fer itineraris de formació (128 dones) i itineraris d'inserció laboral (68 dones).

Dades de perfil

Cal destacar que un 69,39 % de les dones participants provenien de l'Àfrica subsahariana, principalment de Nigèria. La resta, i en menor mesura, provenien de Llatinoamèrica (14,80 %), el Marroc (5,61 %), Romania (4,08 %) i Espanya (3,06 %).

Taula 48. Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2015	2015
	Nombre de dones	%
Àfrica	147	75,00 %
<i>Àfrica subsahariana (quasi la totalitat de Nigèria)</i>	136	69,39 %
<i>Marroc</i>	11	5,61 %
Llatinoamèrica	29	14,80 %
Europa de l'Est	8	4,08 %
<i>Romania</i>	8	4,08 %
Espanya	6	3,06 %
Desconeguda	6	3,06 %
TOTAL	196	100,00 %

La franja d'edat més representativa és la de 26 a 35 anys, que representa un 43,88 %.

Més de la meitat de les dones participants al projecte (54,02 %) estaven en situació irregular, fet que va determinar-ne el procés de formació i d'inserció laboral i els sectors d'ocupació als quals van poder accedir.

El 28,06 % de les participants tenia estudis primaris; seguit pel 21,43 %, que els tenia secundaris, i el 2,04 %, que havia cursat formació superior. El 2,55 % de les participants no tenia estudis i es desconeix la qualificació del 45,92% restant.

Formacions

El projecte va oferir les accions formatives següents:

Taula 49. Actuacions formatives, nombre de dones participants i hores de la formació

ACTIVITAT FORMATIVA (Una mateixa dona pot haver fet més d'un taller)	2015 DONES	2015 Nombre d'hores
Classes de castellà i català (diferents nivells)	144	-
Curs d'atenció a la gent gran	10	56 h
Curs de servei domèstic	13	30 h
Curs tècnic de neteja	6	12 h
Tallers de salut bàsica	4	6 h
Sessions prelaboral 1	15	72 h

El 2015 es van oferir 128 itineraris formatius. Els cursos de servei domèstic i auxiliar de cuina van oferir pràctiques formatives a les participants.

El perfil de les dones ateses en el marc d'aquest projecte ha canviat en els darrers anys. Actualment, la majoria són dones immigrants nigerianes en situació administrativa irregular i amb baixos nivells de formació bàsica i de castellà i/o català. Per tant, són dones que abans de rebre formació tècnica necessiten formació prelaboral, ja que el seu perfil no s'ajusta a la majoria de recursos formatius que ofereixen altres entitats del sector. Aquest 2015, tal com ja es va començar a fer el 2014, s'han treballat de forma extensa continguts en tot el procés prelaboral, que comença en l'aprenentatge de l'idioma i paral·lelament s'introdueixen sessions sobre habilitats socials, cultura, salut, mercat laboral, recursos, tràmits, etc. Un cop adquirits aquests coneixements bàsics les dones van realitzar un itinerari formatiu tècnic personalitzat a les seves circumstàncies i necessitats, i en consonància amb la demanda del mercat de treball.

Es van realitzar 13 derivacions a recursos formatius externs, mantenint el seguiment a les dones per tal de donar-los suport i garantir l'assoliment d'objectius. Cal tenir en compte que una mateixa dona va poder accedir a més d'un recurs. Hi ha hagut una disminució de les derivacions a recursos formatius externs i s'ha potenciat la formació en aspectes prelaborals per part de l'entitat. Les derivacions es van fer a recursos com Tot Raval (taller de diagnòstic en salut), Metges del Món (salut sexual, bàsica i alimentació) i cursos d'idioma català i/o castellà.

Ocupació

Durant el 2015, 16 dones entren al mercat de treball formal, a través de 19 contractes que responien a les ocupacions de: hostaleria/neteja industrial (10), cura de persones grans i servei domèstic (4), cangur (1) i altres (4). 8 dones van trobar 10 feines (generalment a temps parcial) al mercat laboral informal de cura de la gent gran i servei domèstic (8) i hostaleria i neteja industrial (2). 2 dones han treballat tant amb contracte com al mercat laboral informal, a causa de la temporalitat de les feines. Per tant, 22 dones diferents han aconseguit una de les 29 feines, 19 al mercat formal i 10 al informal.

3.1.6 Projecte d'emprenedoria social DONA KOLORS

Definició del projecte

Projecte d'emprenedoria per crear **oportunitats de treball en l'àmbit de la costura**. Ofereix formació en costura majoritàriament a dones nigerianes amb l'objectiu de dotar-les del nivell de professionalitat necessari per a la confecció de productes. Es disposa d'un taller propi de fabricació de peces de roba i de producció de complements de moda i de la llar, que es comercialitza sota la marca social *Dona Kolors*. El taller ha obert una línia de confecció per a dissenyadors externs a la marca que sol·liciten cosir-hi la seva roba. Aquest projecte està realitzat per l'entitat Lloc de la Dona, Germanes Oblates, i l'Ajuntament hi dóna suport a través d'un conveni a partir del 2012.

El 2015 van participar al projecte 21 dones (36 dones el 2014), 12 de les quals van poder finalitzar tota la formació en costura.

Dades de perfil

Un 71,43 % de les dones participants procedien de l'Àfrica, principalment de Nigèria, i quasi la meitat tenien entre 18 i 35 anys.

Taula 50. Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%	Nombre de dones	%
Àfrica	31	81,58 %	29	80,56 %	16	76,19 %
Llatinoamèrica	6	15,79 %	5	13,89 %	2	9,52 %
Europa de l'Est	1	2,63 %	1	2,78 %	1	4,76 %
Espanya	-	-	1	2,78 %	2	9,52 %
TOTAL	38	100 %	36	100 %	21	100,00 %

Pel que fa a la situació administrativa, un 33,33 % de les dones estaven en situació irregular (7 dones) i 14 dones tenien una situació administrativa regularitzada (66,66 %).

Un 42,86 % tenien estudis secundaris, un 23,81 % els tenien primaris i una dona tenia titulació universitària (4,76 %). Es desconeix el nivell formatiu del 28,57 % restant.

Accions desenvolupades

Les dones participants van realitzar les formacions següents:

Taula 51. Insercions formatives

FORMACIÓ EN COSTURA ⁵⁴	Durada de la formació	Nombre de dones 2013	Nombre de dones 2014	Nombre de dones 2015
Fase inicial ⁵⁵	10 h setmanals	19	-	-
Primer nivell	10 h setmanals	6	13	6
Segon nivell	10 h setmanals	10	12	5
Taller complementari de formació en punt	10 h setmanals	4	4	-
Pràctiques (total) ⁵⁶	----	7	11	12
Pràctiques al taller Dona Kolors	10 h setmanals	---	4	3
Pràctiques externes	40 hores	7	8	-
Taller d'ús d'internet (2 h)	-	-	-	11
Sessió d'avaluació (2 h)	-	-	-	11

La formació tècnica en costura, d'un any de durada, es va complementar amb formació específica prelaboral orientada a l'exercici de la professió, en què van participar totes les dones. Una dona va realitzar cinc sessions individuals de *coach* per a l'autoocupació; 12 dones van fer pràctiques en botigues d'arranjaments, de les quals 3 van fer, a més, pràctiques al taller propi; 12 dones van rebre orientació sobre el mercat de treball actual (recerca de feina per internet, realització del *curriculum vitae*, possibilitats reals del mercat laboral) i economia domèstica.

Paral·lelament, es van fer 160 tutories individuals per valorar la situació personal i familiar de cada participant i fer seguiment del procés formatiu que realitzaven; 21 dones han rebut atenció social.

Durant el 2015 el taller de confecció va cosir per a 23 dissenyadors diferents i es va tenir presència en 33 botigues i a diferents plataformes de venda en línia. D'altra banda es va fer una millora important de la qualitat, el disseny i la diversificació de productes i es van incorporar dissenys nous per temporada.

Ocupació

Durant el 2015 es van mantenir els 4 llocs de treball del mateix taller (dones contractades el 2014) i es va contractar 1 dona més de forma temporal.

⁵⁴ Una mateixa dona pot participar en diverses formacions i realitzar més d'una pràctica.

⁵⁵ A partir de l'any 2014 es va distribuir el contingut formatiu en dos nivells.

⁵⁶ Una mateixa dona pot realitzar més d'una pràctica.

3.1.7 Projecte de formació en costura ROSAS CRAFTS

Definició del projecte

Projecte de formació en costura dirigit a dones en situació de vulnerabilitat davant el mercat de treball formal (ja sigui perquè han exercit o exerceixen el treball sexual, per haver estat víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'exploració i/o per formar part del col·lectiu de persones vulnerables) i que s'han acollit a programes d'ocupabilitat que duen a terme diferents departaments de l'Ajuntament de Barcelona. Les participants adquireixen la capacitat tècnica i la conducta emprenedora necessària per integrar-se en un procés d'adaptació laboral. Aquest projecte el realitza la Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació privada i l'empresa José Rosàs Taberner, SA (Rosas Crafts), amb qui es va establir un conveni a partir de l'any 2014.

El 2015 van participar al projecte 15 dones, 1 provinent del programa DIR⁵⁷; 4, del projecte MINA de la Fundació SURT; 3 van ser derivades del Servei d'Atenció Social a Població Itinerant (SASPI) de l'Ajuntament de Barcelona, i 2 del Servei d'Inserció Social (SIS) de l'Ajuntament de Barcelona.

Accions desenvolupades

Aquest programa ha volgut conjugar una actuació integral de capacitació i d'ocupació en el sector tèxtil.

Formació:

La finalitat d'aquesta formació és que les participants, que dins del seu projecte vital i professional defineixen com objectiu laboral ocupacions del sector tèxtil, millorin mitjançant una capacitació integral (teoricopràctica i acompanyament tutorial) la competència professional i, per tant, la seva ocupabilitat.

Es planteja un calendari de nou mesos de durada, perquè les dones adquireixin les competències tècniques, treballin les competències transversals i puguin portar a terme un procés de pràctiques en empresa.

La primera etapa va constar de tres mòduls formatius (Inicial, Intermedi i Pràctiques), en què les dones van realitzar 120 hores de formació tècnica i 75 hores de pràctiques al taller social RosasCrafts Social o amb empreses col·laboradores, i un mòdul de competències transversals i acompanyament a pràctiques de 60 hores.

Ocupació

L'ocupació laboral protegida a RosasCrafts Social anava adreçada a 5 dones de col·lectius vulnerables que van desenvolupar (2013-14) la formació en costura i que estaven vinculades al procés d'emprenedoria social sota el mentoratge empresarial de RosasCrafts.

L'objectiu d'aquest taller social va ser aconseguir, mitjançant el mateix treball de les dones, els recursos econòmics suficients per generar un salari per a cada treballadora, posant el focus en l'èxit i la continuïtat de l'empresa com a generador de recursos socials i en benefici comú.

⁵⁷ El Programa DIR s'ha explicat anteriorment.

També es va vincular l'activitat del taller a la formació en costura, i es van proporcionar places per desenvolupar els processos de pràctiques de les participants en la formació i es van valorar les possibilitats d'incorporació laboral d'alguna d'aquestes dones (rotació personal).

Finalment es va treballar la intermediació laboral amb empreses, per tal de tenir altres possibilitats d'inserció per a les dones participants, així com el treball en xarxa quant a la coordinació i/o la derivació a recursos perquè les dones poguessin desenvolupar el seu projecte professional i assolir els seus objectius laborals tant per compte propi com aliè.

3.1.8 Projecte del mobiliari urbà mòbil de plaça de les Glòries

Definició del projecte

Durant l'any 2015 es continua executant el projecte del servei de préstec de mobiliari urbà de la plaça de les Glòries gestionat per l'Ajuntament de Barcelona (Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal), durant el qual es va concretar la contractació de 7 dones derivades dels programes de foment de l'ocupabilitat de l'Agència ABITS (DIR⁵⁸, ITI⁵⁹ i RAI). Aquest projecte és gestionat per la Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada.

Es recullen les dades de l'1 de gener del 2015 al 31 de desembre del 2015.

Dades de perfil

La procedència de les dones participants va ser diversa (Àfrica, Llatinoamèrica, Europa de l'Est i Espanya). La franja d'edat majoritària va ser la de 46 a 55 anys.

Taula 52. Dades per països d'origen de les participants

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2015 Nombre de dones	2015 %
Àfrica	2	13.3 %
Llatinoamèrica	2	13.3 %
Europa de l'Est	4	26.6 %
Espanya	6	40 %
TOTAL	15	100 %

7 dones tenien estudis primaris; 5, tenien estudis secundaris, i 3 dones havien rebut formació superior.

Accions desenvolupades

En aquesta edició, es continua la col·laboració amb l'Ajuntament atesa la bona rebuda per part de la ciutadania. Aquest projecte, que es va iniciar com un projecte pilot, es converteix en un projecte de referència en el territori tant pel servei que dona com per l'oportunitat que representa envers al col·lectiu que inclou, ja que va permetre adquirir l'experiència laboral a les dones contractades provinents dels programes que tenen convenis amb l'Agència ABITS. D'una banda, les dones van millorar la seva ocupabilitat: coneixement del mercat de treball formal, millora del perfil professional i apoderament personal. D'altra banda, l'organització de l'ampli horari de treball en torns rotatoris de matí i de tarda va permetre adquirir experiència tant en el muntatge com en la retirada del mobiliari, així com en l'atenció a diferents públics segons dies i franges horàries.

⁵⁸ El Programa DIR s'ha explicat anteriorment.

⁵⁹ El Programa ITI s'ha explicat anteriorment.

Ocupació

Aquest projecte va permetre recol·locar 15 dones al mercat de treball formal, a través de 15 contractes, les quals provenien de:

- 6 del programa DIR
- 6 del programa ITI
- 3 del programa RAI

3.1.9 Projecte d'Inserció Sociolaboral Dona Impuls

L'Agència ABITS va encarregar a Barcelona Activa la confecció d'un programa integral que té per objecte oferir itineraris sociolaborals personalitzats a dones que exerceixen o han exercit el treball sexual per millorar l'ocupabilitat i permetre el seu accés al mercat laboral formal.

Es crea un projecte a mida que permet a les dones accedir a recursos formatius, d'orientació i acompanyament a la inserció a través de diverses fases: acollida al programa, orientació laboral i tècniques de recerca de feina, adquisició de competències transversals, formació i acompanyament a la inserció.

Aquest projecte es va iniciar el juliol del 2015 i va finalitzar al mes de gener del 2016. A la fase de selecció van participar 40 dones, i finalment van participar en el programa 32 dones.

Perfil sociodemogràfic de les dones ateses

Considerant que el programa anava adreçat a dones subsaharianes, un 92,31 % de les dones que van participar al procés d'acollida procedien de Nigèria; un 5,13 %, de Guinea Equatorial, i 1 dona era espanyola (que representava un 2,56 %).

Per franges d'edat, majoritàriament tenien de 26 a 35 anys (57,5 %), després seguia la franja d'edat de 36 a 45 anys (27,5 %), la de 18 a 25 anys (12,5 %) i en darrer terme hi havia la de 36 a 55 anys (2,5 %).

Referent a la situació administrativa, un 40 % tenia permís de treball i residència, un 32,5 % tenia el permís de residència en tràmits, un 12,5 % no tenia permís de residència, un 5 % de les dones estaven nacionalitzades, un 5 % tenia permís de residència i un 5 % no tenia passaport. Per tant, 22 de les 40 dones ateses no tenien permís de treball.

Fases del projecte

FASE 1. Acollida.

Les entitats hi van derivar 40 dones que van participar a les entrevistes d'acollida, 8 de les quals no van participar en el programa per desconeixement de l'idioma, ja que era necessària primer una intervenció específica per millorar aquest aspecte, i/o per tenir una situació personal que impedia realitzar l'itinerari adequadament.

Un cop seleccionades les dones que van participar en el programa, es van fer dos grups de treball en funció de la seva capacitat de lectoescriptura i es va realitzar una sessió d'inici del programa per a cada grup.

FASE 2. Orientació laboral i tècniques de recerca de feina

L'objectiu d'aquesta fase era dotar les usuàries dels coneixements necessaris sobre el mercat laboral i les tècniques i eines per a la recerca de feina que permetin una recerca autònoma i eficient i ajustades a les seves circumstàncies i nivell de partida.

Aquesta capacitació es va realitzar de manera grupal programant 10 tallers, 5 per a cada grup, de 3 hores cadascun durant els mesos de setembre i octubre del 2015, i hi van participar 31 dones diferents. Els continguts d'aquesta formació van ser els següents:

- Autoconeixement: a través d'una metodologia didàctica i participativa les usuàries coneixien els seus interessos professionals i fixaven un objectiu laboral. En aquest mòdul hi va participar un total de 25 dones.
- Currículum i carta de presentació: es va informar sobre la importància de les eines de recerca de feina, les principals tipologies i les recomanacions sobre cadascuna d'aquestes eines. En aquest mòdul hi va participar un total de 27 dones.
- Canals de recerca de feina: Es va donar a conèixer les principals vies per accedir a les ofertes laborals, i es va fer especial èmfasi en les noves tecnologies TIC. En aquest mòdul hi va participar un total de 26 dones.
- L'entrevista de feina: es va donar a conèixer els tipus d'entrevistes de feina i es va fer èmfasi en la importància de preparar-la. En aquest mòdul hi va participar un total de 28 dones.
- Aspectes laborals: es dotava les usuàries dels coneixements bàsics en normativa laboral perquè coneguessin els seus drets i deures i per promoure el manteniment de l'ocupació. En aquest mòdul hi va participar un total de 26 dones.

Durant la fase d'orientació i abans que comencés la fase de formació es van realitzar 28 tutories d'orientació, en què van participar 22 dones.

FASE 3. Adquisició de competències transversals

La gran majoria de les participants en el programa tenien un nivell baix o molt baix en lectoescriptura en castellà o català i en molts casos el nivell de comprensió de l'idioma era molt precari. Per tant, l'activitat de millora de l'idioma era comú a tots els itineraris que es van dissenyar.

També es va realitzar una formació en alfabetització digital enfocada a la recerca de feina en què van participar 21 dones.

A més, les 32 dones participants al programa en el marc de les tutories individuals i de forma transversal van treballar competències clau, que són aquelles característiques personals que estan relacionades d'una forma causal amb l'èxit en un determinat lloc de treball. Amb el treball d'aquestes competències es pretén completar l'encaix professional informant i desenvolupant les competències personals més demandades al mercat laboral en els perfils de cambreres de pisos, d'ajudant de cuina i de neteja.

FASE 4. Formació

Per tal d'oferir l'adquisició de les competències tècniques per desenvolupar una ocupació, es van realitzar tres itineraris formatius: ajudant de cuina, cambrera de pisos i neteja.

Es van donar d'alta als itineraris 32 dones, una de les quals no va obtenir el certificat d'aprofitament per falta d'assistència, i una altra dona va abandonar l'itinerari en un moment força inicial. Per tant, 30 dones van rebre el certificat d'aprofitament d'un itinerari formatiu.

Els tres itineraris constaven d'una primera part teoricopràctica de 85 hores i una segona part de pràctiques laborals en empreses de 40 hores:

- Itinerari ajudant de cuina: 13 dones van iniciar la formació, 5 de les quals no tenien el permís de treball i, per tant, no van poder realitzar les pràctiques a empreses. La part pràctica de les 85 hores teoricopràctiques es va realitzar a la cuina del Mercat Municipal de la Vall d'Hebron, per tal que totes les participants poguessin realitzar les activitats pròpies

d'aquesta ocupació encara que no poguessin posteriorment participar en les pràctiques a empreses.

- Cambrera de pisos: 9 dones van iniciar la formació, 5 de les quals no tenien el permís de treball i, per tant, no van poder realitzar les pràctiques a empreses.

- Neteja: 10 dones van iniciar la formació, 6 de les quals no tenien el permís de treball i, per tant, no van poder realitzar les pràctiques a empreses.

En total es van realitzar 16 convenis de pràctiques (corresponents a les dones que havien participat a algun dels itineraris formatius i tenien permís de treball), amb 3 empreses del sector de la neteja i l'hostaleria amb l'objectiu de posar en pràctica i desenvolupar els coneixements adquirits durant la formació en un context real i augmentar així les possibilitats d'inserció. Finalment van realitzar les pràctiques 14 dones, ja que 2 es van donar de baixa. Tant les empreses com les dones que van poder realitzar pràctiques van valorar de forma molt positiva l'experiència, i cinc centres de treball van manifestar interès a contractar les participants de seguida que tinguessin una vacant.

A més, també es va oferir un mòdul, en el qual van participar 17 dones, per obtenir el carnet de manipuladores d'aliments, ja que permet un ampli ventall de sortides laborals relacionades amb l'hostaleria, les seccions de productes frescos de comerços, la indústria alimentària, etc.

FASE 5. Acompanyament a la inserció

De manera individualitzada, totes les dones tenien el suport de la tècnica tutora del projecte per tal de tenir un espai on poder revisar la consecució dels objectius de l'itinerari. Realitzaven tutories de seguiment de la formació i d'acompanyament a la inserció. Els continguts desenvolupats van ser: seguiment de l'itinerari, recerca de solucions i recursos per a l'assistència al programa, recerca de solucions per problemàtiques personals diverses, reforç dels continguts impartits de forma grupal, posada en pràctica de manera personalitzada de les accions necessàries per a la recerca de feina, revisió d'acords i compliment dels compromisos adquirits. S'ha realitzat un total de 132 tutories individuals, comptant amb la participació de les 32 dones.

A més, també s'han realitzat tres tutories de seguiment grupals en acabar la formació professionalitzadora per valorar conjuntament la tasca feta fins al moment i generar un espai de debat i consulta.

També s'ha tingut el suport per a la recerca de feina activa, i s'ha posat un èmfasi especial en la incorporació de les noves tecnologies. En aquest espai grupal, en què cada dona avançava al seu ritme i rebia suport individualitzat, hi han participat 16 dones.

Insercions laborals

10 dones van trobar feina, totes elles amb contractes d'obra i servei determinat, en els sectors de neteja, informació i sensibilització, cambrera de pisos, ajudant de cuina i servei domèstic. Cal destacar que 2 dones van poder regularitzar la seva situació administrativa mitjançant dos contractes de servei domèstic.

OCUPACIONS	Número de contractes
Neteja	4
Servei domèstic	2
Cambrera de pisos	2
Ajudant de cuina	1
Informació i sensibilització	1
TOTAL	10

Els sectors en els quals es van aconseguir insercions són: serveis a empreses (6), serveis a particulars (2), sector social (1), hostaleria (1)

4. SERVEIS ADREÇATS A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

4.1 ABORDATGE DEL SERVEI D'ATENCIÓ SOCIOEDUCATIVA (SAS) EN ELS CASOS DE DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

El SAS és l'únic servei municipal especialitzat que té com una de les seves funcions específiques detectar i atendre víctimes de l'explotació sexual⁶⁰ i del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.⁶¹

S'entén per **tràfic** d'éssers humans la captació, el transport, el trasllat, l'acolliment o la recepció de persones recurrent a l'amenaça, l'ús de la força o altres formes de coacció, el rapté, el frau, l'engany, l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o la concessió o recepció de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre una altra amb finalitats d'explotació. Aquesta explotació inclou, com a mínim, **l'explotació de la prostitució aliena o altres formes d'explotació sexual**, els treballs o els serveis forçats, l'esclavatge o les pràctiques anàlogues, la servitud o l'extracció d'òrgans. No ha de complir necessàriament el trasllat entre fronteres. El tràfic d'éssers humans és, doncs, una greu violació dels drets humans i un delictes tipificat en el Codi penal espanyol (art. 177 bis) i és una forma d'expressió de la violència de gènere tal com marca la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, a Catalunya.

Al llarg de l'any 2015 es va fer una revisió en profunditat de la normativa europea i estatal per tal de cercar eines similars per a la detecció de les situacions de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual (d'ara en endavant TEH-FES) amb l'ajut de les quals es va fer una revisió i una redefinició dels **22 indicadors de detecció⁶² de persones víctimes del TEH-FES** dissenyats pel SAS.

⁶⁰ L'article 188 del Codi penal defineix *explotació sexual* com la determinació d'un tercer cap a una persona major d'edat a exercir la prostitució o mantenir-s'hi, "fent servir violència, intimidació o engany, o abusant d'una situació de superioritat o de necessitat o vulnerabilitat de la víctima, [...] així com el qui es lucrí explotant la prostitució d'una altra persona, fins i tot amb el consentiment d'aquesta".

⁶¹ Vegeu l'Informe ABITS 2013 i l'Informe ABITS 2014

⁶² Vegeu l'Informe ABITS 2014

DENOMINACIÓ ANTERIOR	NOVA DENOMINACIÓ
1. Disposició de documentació	1. No-disposició de documentació
2. Nombre d'hores al carrer	2. Exercir moltes hores
3. Grau de xarxa i suport social	3. Limitada o nul·la xarxa i suport social
4. Presència dels fills en la seva vida	4. Relació de la dona amb els/les fills/es
5. Disposició de diners	5. Manca de control sobre els seus diners
6. Marques físiques de violència	6. Marques físiques de violència
7. MTS per acceptar pràctiques de risc	7. Manca de poder de decisió sobre els seus drets sexuals i reproductius
8. Planificació familiar	
9. Despreocupació o deteriorament de la seva salut	8. Mostra despreocupació o deteriorament de la seva salut
10. Grau d'ansietat i depressió	9. Presenta símptomes d'ansietat i/o depressió
11. Capacitat de desplaçament i coneixement de la ciutat	10. Desconeixement de la ciutat i escassa capacitat de desplaçament
12. Zona territorial on viuen	11. Zona on resideix
13. Persones amb les que conviuen	12. Relació amb les persones amb les que viu
14. Canvi de residència constant	13. Canvi de residència constant
15. Mobilitat geogràfica	14. Alta mobilitat geogràfica entre ciutats o països
16. Detecció d'actituds de por i d'evitació	15. Detecció d'actituds de por i d'evitació
17. Nombre de trucades rebudes al mòbil	16. Nombroses trucades rebudes al mòbil
18. Resistència a parlar de temes personals	17. Resistència i/o incongruències a parlar de la situació personal
19. Compareixença a les cites pactades	18. Incompareixença a les cites marcades
20. Acompanyament d'una altra persona a les cites pactades o al carrer	19. Acompanyament d'una altra persona
21. Altres persones agafen el seu telèfon i dificulten o impedeixen la comunicació amb les professionals	20. Control sobre la seva comunicació per altres persones
22. Falta de coherència entre la realitat observable i el que explica la víctima	21. Falta de coherència entre la realitat observable i el que explica la dona
23. Incoherència o llacunes en relació amb el procés migratori i l'organització del viatge	22. Incoherència o llacunes en relació amb el procés migratori i l'organització del viatge

Aquests indicadors tenen a veure amb elements que estan relacionats amb la identitat i dades personals de la persona; el seu procés migratori; el grau d'autonomia i organització de la vida quotidiana; l'estat de salut, especialment els seus drets sexuals i reproductius; la disponibilitat de diners; la capacitat d'accés als principals recursos; la capacitat de mobilitat-, les relacions que poden establir amb els professionals i amb la xarxa d'iguals; etc.

Arran d'aquesta actualització i gràcies a un major coneixement i expertesa del SAS, l'any 2015 es va començar a sistematitzar el registre a la base de dades del SAS dels indicadors que les professionals observaven, de manera mensual i a partir del mes de gener del 2015.

El **criteri per al registre dels indicadors observats** es refereix exclusivament a aquelles dones **que han estat ateses a l'oficina**, i no recull els indicadors observats en dones detectades durant la tasca que el SAS realitza a la via pública.

De la bateria total d'indicadors de detecció, n'hi ha uns que són comuns a tots els espais, inclòs el carrer, però en d'altres, l'aplicació està més limitada a què es donin una sèrie de circumstàncies que en general al carrer no es donen, com el temps, la confidencialitat, la privacitat, un espai relaxat i tranquil per establir una entrevista en profunditat semiestructurada, etc. Els indicadors observats al carrer, generalment es limiten més a les incongruències i contradiccions sobre les seves dades personals (nom, data de naixement, edat actual, anys d'escolarització, temps que porta a Espanya, o ruta seguida) a part d'altres relacionats amb la seva actitud (més distant, menys comunicativa i menys confiada) i l'actitud cap a les dones de persones del seu entorn que les puguin estar controlant i que eviten o dificulten la comunicació de les dones amb el SAS i viceversa. Aquests indicadors observats al carrer són identificats per l'equip i registrats en el quadern de camp, però no es bolquen a la base de dades.

Al llarg de l'any 2015 el SAS va identificar indicadors compatibles amb una situació de TEH-FES per primera vegada en **66 dones noves ateses al servei**, dada que representa un 16 % de totes les dones ateses al servei en oficina aquest any i un 39,75 % sobre el total d'altres realitzades al servei el 2015 (166 nous expedients). A finals de l'any 2015, a la base de dades del SAS constaven registrats indicadors en un **total de 155 expedients**, xifra que representa un 37,53 % sobre les 413 dones ateses al llarg de l'any 2015. El 2015, doncs, el SAS va incrementar la detecció i l'atenció integral de dones VTEH-FES (acompanyaments socioeducatius, sanitaris, assessoraments realitzats per les advocades, etc.).

Detecció de possibles menors d'edat VTEH-FES

A partir del 2015, l'equip tècnic del SAS ABITS va detectar un augment de l'arribada de dones nigerianes molt joves a la zona de Ciutat Vella i la Vila Olímpica especialment, que presentaven indicadors de TEH-FES i de qui es va sospitar una possible minoria d'edat.

De la intervenció directa realitzada per part de les professionals amb diverses d'aquestes noies es va recollir que en els seus relats hi havia freqüents incongruències referents a les dates de naixement i l'edat actual que manifestaven, que dubtaven en manifestar l'edat o que directament van dir al SAS o a altres dones la seva edat, tot i negar-ho en altres entorns.

Atenent aquesta possible greu vulneració de drets humans i tenint en consideració la legislació vigent i l'obligació com a servei públic, es va procedir a actuar conseqüentment, amb la finalitat de poder confirmar aquestes sospites de possible minoria d'edat, de cara a la restitució dels drets que els podrien estar sent vulnerats com a menors i com a VTSE-FES, i es va informar els cossos policials, la Fiscalia de Menors i DGAIA.

4.2 ATENCIÓ INTEGRAL A DONES VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

4.2.1 Definició del projecte

S'entén per acollida aquella situació en la qual una dona decideix per si mateixa, o es donen ara les circumstàncies en les que pot decidir per si mateixa, de posar fi a la seva situació d'explotació i tràfic, trencar els vincles amb la xarxa o persones que l'estaven explotant i accedir a un recurs residencial. Aquesta ruptura pot suposar l'abandonament de l'exercici de la prostitució o no com a via d'accés a ingressos propis, però ja no es donarà una situació de tràfic o explotació.

L'acollida de les dones víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual es proporciona a partir del 2006 a través d'un programa específic. L'especialització del recurs i les diferències de perfil respecte a les dones va fer prendre la decisió d'establir aquesta col·laboració.

L'objectiu general del projecte és acollir la dona víctima del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual en un espai de seguretat per acompanyar-la en el procés de recuperació personal (independentment que denunciï o que finalment vulgui tornar al seu país). El procés es diferencia en tres etapes: **emergència, permanència i autonomia**.

Per donar resposta a l'atenció de les dones víctimes de tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual, l'Ajuntament de Barcelona treballa en aquest projecte mitjançant un contracte amb Adoratrices Esclavas Santísimo Sacramento y de la Caridad Provincial de España per al projecte SICAR cat amb l'objectiu de garantir-ne l'oferta i els estàndards de qualitat en l'atenció que s'ofereixi a les dones VTEH que siguin detectades a Barcelona.

La via d'accés a aquests recursos, es fa sempre mitjançant una primera entrevista exploratòria per valorar la demanda i situació de la dona, tenint sempre en compte la valoració del risc, i la urgència de la situació.

Un total de 117 dones van ser altes noves a l'entitat l'any 2015 i un 10 % va utilitzar els recursos d'acollida. El grau d'ocupació general a l'entitat tenint en compte les tres etapes del projecte va ser del 73,61 % en tancar l'any 2015 (inclou les noves acollides i les anteriors).

Taula53. Tipologia d'acollides realitzades per SICAR cat el 2015

TIPUS D'ACOLLIDES, 2015 SICAR cat	
Acollides a emergències	16 dones + 5 menors
Acollides a permanències	13 dones + 1 menor
Acollides a autonomia	10 dones + 2 menors
Total persones acollides	28 dones + 7 menors
Grau d'ocupació general	73,61 %
Acollides en estructures externes a SICAR cat	10 dones

4.2.2 Etapa d'emergència⁶³

En el programa d'acolliment d'emergència en l'any 2015 hi van ingressar **16 dones i 5 fills/es**.

Taula 54. Dades de l'etapa d'emergència 2013-15

SICAR cat	2013	2014	2015	% variació 2015-2014
Dones acollides	15	25 ⁶⁴	16	- 36 %
Fills/es	0	4	5	+ 25 %

Les dades indiquen un davallada en el nombre d'acollides al recurs. Tenint en compte que el fenomen del tràfic d'éssers humans és altament complex, no és possible establir una correlació entre el creixement o el decreixement dels casos que puguin arribar a ser acollits. Tot i així, hi ha dones que malgrat auto reconèixer-se com a víctimes, refusen ingressar en un recurs d'acollida, per la dificultat de realitzar un trencament total amb el seu entorn (moltes vegades vinculat als entorns d'explotació) i pel fet de poder-ho considerar una pèrdua d'independència, fet que requereix més esforços per oferir una atenció ambulatoria.

Pel que fa al perfil de les dones, 6 dones provenen del continent africà; 7 dones, de Països de l'Est, i les 3 restants, d'Àsia. La diversitat en la procedència de les dones indica una millora en la detecció de víctimes del tràfic d'éssers humans per part de tots els agents implicats i que les causes estructurals del TEH-FES són globals, i per tant no cal buscar-les al país d'origen sinó en les grans desigualtats de les relacions de gènere. En funció de les diferents nacionalitats es va requerir l'ús del servei d'interpretació que ofereix l'Ajuntament de Barcelona per garantir els drets de les dones, entre els quals, el dret a la informació i comunicació en la seva pròpia llengua.

Taula 55. Procedència de les dones ateses a SICAR cat etapa d'emergències

PROCEDÈNCIA DE LES DONES ATESES	2013 %	2013 Nombre de dones	2014 %	2014 Nombre de dones	2015 %	2015 Nombre de dones
Àfrica	40 %	6	44 %	11	37 %	6
Europa de l'Est	46,67 %	7	24 %	6	43 %	7
Europa Occidental						
Àsia	13,33 %	2	28 %	7	20 %	3
Amèrica Llatina				1		0
TOTAL		15*		25		16

Va continuar essent necessari adaptar el recurs a l'atenció dels fills i filles a càrrec de les dones acollides, víctimes alhora directament o indirectament de les situacions de tràfic.

El 42 % de les dones van ser detectades a la ciutat de Barcelona, i el 37 %, a l'àrea metropolitana. La resta procedien d'altres indrets de Catalunya.

⁶³ Segons les dades recollides en aquest apartat, les dades es refereixen a tot tipus d'explotació, no només l'explotació sexual. Tanmateix, l'explotació sexual suposa el 88 % sobre el total de les dones acollides. La resta són explotació laboral, matrimoni servil, mendicitat, explotació de servei domèstic.

⁶⁴ 2 dones havien estat acollides a final del 2013.

Del total de dones ateses en l'etapa d'emergències durant el darrer any 2015:

- 4 dones van continuar acollides a l'etapa de permanències
- 6 dones i el fill d'una d'elles van marxar a viure de manera autònoma
- 2 dones i els seus dos fills van ser acollits a recursos específics d'atenció a famílies víctimes de situacions de violència i toxicomanies
- 1 dona va ser traslladada a un altre recurs per motius de seguretat
- 1 dona i el seu fill van retornar voluntàriament al seu país d'origen mitjançant l'Organització Internacional de les Migracions (OIM)

A 31 de desembre 1 dona continuava acollida al recurs d'emergències.

4.2.3 Etapa d'autonomia

El 2015 es van mantenir els tres pisos ⁶⁵ per facilitar l'etapa d'autonomia de les dones VTEH-FES. Els equipaments (pisos) pertanyen al parc públic de l'Ajuntament i l'acollida i estada de les dones són gestionades per l'entitat Adoratrius. Els equipaments estan **finançats íntegrament pel Departament de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona**, si bé des de l'any 2009, la competència de la gestió és del **Consorci de Serveis Socials**. L'objectiu general d'aquesta etapa és consolidar el procés d'apoderament iniciat per la dona. És el moment de l'itinerari en què l'acompanyament educatiu es transforma en seguiment i suport.

Durant el 2015 es van **donar d'alta 5 dones**, si bé van ser ateses en total 12 persones (10 dones i 2 persones menors d'edat filles d'una usuària); així l'any 2015 es va arribar al mateix nombre d'ingressos al recurs d'autonomia (5) que els efectuats entre els anys 2012, 2013 i 2014. **Durant l'any 2015, es van finalitzar els processos de 6 de les dones**. Totes 6 van aconseguir finalitzar l'etapa d'autonomia, llogant una habitació o compartint pis. Algunes dones van continuar en seguiment a Serveis Socials.

En relació al **temps d'estada** de les dones que han finalitzat el procés veiem que aquests s'allarguen una mitja de 18 mesos. Les raons que ho expliquen són diverses, i no s'ha de posar només el focus en la dona, sinó que cal tenir en consideració les dificultats que suposa: tenir una situació administrativa irregular al país d'acollida, la manca d'oportunitats laborals per a les dones migrants, els requisits del mercat de lloguer d'habitatges/habitació, si bé també depèn de la situació de cada dona i que al seu torn pot ser conseqüència directa de la situació de tràfic i explotació viscuda (estat de salut general, capacitat d'autonomia, nivell de coneixement de la llengua, habilitats personals i formació, expectatives, etc.). La major dificultat que es van trobar les dones a l'hora de fer recerca de pisos van ser els requisits que s'exigeixen per llogar: disposar d'un contracte indefinit, nòmines, avals, etc., requisits que moltes de les dones no poden assolir. Això impedeix que puguin accedir a un pis i hagin de marxar molt sovint a una habitació.

Pel que fa a processos finalitzats amb èxit, el **90 % de dones que es van donar de baixa del servei l'any 2015** van assolir els objectius d'etapa finalitzant el procés d'autonomia i marxant autònomament a una habitació de lloguer, i alguna dona a un pis compartit amb el suport de SICAR cat. La resta, el 10 %, no va assolir els objectius per la dificultat a assumir la responsabilitat del seu dia a dia.

⁶⁵ S'identifica la dificultat estadística i quantitativa de parlar del grau d'ocupació dels recursos (pisos) disponibles, ja que en ocasions i com va passar al llarg de l'any 2015 un recurs-pis, pensat per a més persones, finalment només va poder ser ocupat per una dona, ja que no era recomanable la convivència amb d'altres persones a causa del seu estat de salut. En aquest apartat se seguirà el criteri de comptabilitzar el nombre absolut de dones acollides.

Les dades del **perfil sociodemogràfic** de les 10 dones que es van mantenir al recurs durant el 2015 són les següents:

- Nacionalitat: el 83,4 % de les dones acollides procedeixen del continent africà, concretament 9 de Nigèria i la resta de Gàmbia (1), Filipines (1) i Ucraïna (1). Comparativament amb els anys anteriors es manté més presència de les dones nigerianes i ha disminuït molt exponencialment l'acollida de dones de l'Europa de l'Est.
- Edat: el 50 % de les dones acollides té menys de 25 anys (es manté la tendència dels últims anys).

Dades relatives a la **restitució dels seus drets educatius, formatius i laborals**:

- Situació administrativa: es va aconseguir que el 80 % de les dones regularitzessin la seva situació (la resta ja tenia la seva situació administrativa regular en començar l'any).
- El 90 % de dones van participar del **programa RAI**⁶⁶. De les dones que van acabar el procés, el 50 % ho van fer amb un contracte eventual i l'altre 50 % estava en procés de formació.

Relacionat amb el dret a la salut, es van atendre problemes de salut mental greu, processos de recuperació terapèutica de les situacions de violències viscudes i de la superació de l'estigma de la prostitució:

- 2 dones van iniciar seguiment terapèutic individual
- 3 dones van continuar el seguiment terapèutic individual
- 3 dones van participar en sessions de teràpia grupal
- Es va fer l'acompanyament a 1 dona per aconseguir el certificat acreditatiu de discapacitat.

La convivència als pisos en alguns moments va ser difícil, per això una de les tasques del projecte és treballar la **resolució de conflictes**.

En relació al dret de les dones a desenvolupar un projecte propi i independent i per la condició de mares d'algunes d'elles, és molt important el procés de recuperació i treball individual que es porta a terme en els pisos de l'etapa d'autonomia, perquè puguin pensar en elles mateixes i prendre les seves pròpies decisions sense les pressions socials de gènere al voltant de la vivència de la maternitat. Això es va acompanyar en alguns casos amb el suport de l'administració competent en la protecció dels menors.

La intervenció amb les filles i els fills de les dones va presentar diversos reptes, com el mateix dret de les i els menors a l'educació, a una llengua pròpia, a la família, etc. Les situacions de tràfic poden produir situacions de desarrelament i xocs culturals entre la pròpia mare i les seves filles i fills.

⁶⁶ El projecte RAI està explicat posteriorment en aquest informe.

4.3. RAI: RECUPERACIÓ, APODERAMENT I INSERCIÓ SOCIOLABORAL DE DONES QUE HAN ESTAT VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

Definició del projecte

L'Agència ABITS contempla una línia d'intervenció específica enfocada principalment a la restitució dels **drets vulnerats** a les VTEH-FES, per tal que les dones puguin obtenir eines per a la inserció laboral i que també té en compte la interdependència de drets, per la qual cosa es treballen transversalment altres drets: salut, habitatge, drets econòmics, culturals, d'oci i temps lliure, etc. El procés està acompanyat per la possibilitat de fer teràpia i recuperació psicològica (que porta a terme una entitat especialitzada en l'atenció a persones migrades víctimes de greus vulneracions de drets humans⁶⁷).

Del Programa RAI s'han finalitzat dues edicions: la primera, iniciada l'1 de març del 2012 i finalitzada el 28 de febrer del 2013, i la segona, que va iniciar-se l'1 d'abril del 2013 i va finalitzar el 31 de març del 2014. Aquest projecte el realitzen la Fundació Surt. Fundació Privada. Fundació de Dones i l'entitat Adoratrices Esclavas Santísimo Sacramento y de la Caridad, i l'Ajuntament de Barcelona hi dona suport a través d'un conveni.

En aquest informe es recullen les dades corresponents a l'edició 3. De l'1 d'abril del 2014 al 31 de desembre del 2015⁶⁸

24 dones seleccionades (13 dones van ser noves incorporacions i 8 eren procedents de l'edició anterior; 3 dones van plugar). En total, 21 dones participants.

9 dones es van inserir al mercat laboral formal, amb 15 contractes.

Durant aquesta 3a edició del projecte RAI es van anar incorporant elements de millora, un dels quals radicava en una major sensibilització sobre els objectius del projecte i una millor detecció de dones amb el perfil per poder formar-ne part (mitjançant reunions, jornades i coordinacions), que van revertir en un increment en les derivacions de participants al projecte.

Un total de **38 dones van ser detectades** durant els processos de selecció d'altres projectes de la Fundació SURT per a dones que exerceixen la prostitució (37 dones van ser derivades al projecte DIR i 1, al projecte ITI)⁶⁹. D'aquestes 38 derivacions, el principal servei derivador va ser el Servei d'Atenció Socioeducativa de l'Agència ABITS (24 dones), que ja havia detectat indicadors compatibles amb una situació de tràfic d'éssers humans en 12 de les dones derivades.

Per tal d'avaluar la idoneïtat de la incorporació de les dones en el projecte RAI, es van realitzar entrevistes de selecció per tal de valorar: la situació actual i la relació amb la xarxa d'explotació, les mesures de seguretat que es podien assumir, el procés de recuperació iniciat i la situació de salut mental estable, entre d'altres.

Finalment, **24 dones van ser seleccionades** a participar de la 3a edició del projecte RAI. 13 dones van ser noves incorporacions i 8 dones provenien de l'edició anterior. 3 dones es van donar de baixa (2 per manca de vinculació al programa i 1 per les dificultats a establir mesures de seguretat).

⁶⁷ Entitat Exil.

⁶⁸ En aquest informe, a diferència d'informes anteriors, es comptabilitzen les dades de l'edició sencera, de l'1 d'abril del 2014 al 31 de desembre del 2015.

⁶⁹ Els projectes DIR i ITI estan descrits més amunt en aquest informe.

Així doncs, **21 dones diferents van participar i finalitzar** aquesta edició del programa.

Taula 56. Nombre de dones participants en el programa

3a edició RAI	Dones seleccionades	Dones participants
Edició anterior	8	8
Projecte SICAR cat	7	7
Altres entitats	4	2
Detecció del projecte RAI arran de la derivació a d'altres projectes d'inserció laboral	5	4
Total	24	21

Dades de perfil sociodemogràfic

Els països de procedència de les 21 dones participants en la 3a edició del projecte RAI han estat Nigèria (11), Romania (5) i la resta d'Albània, la República del Congo, Ucraïna, el Marroc i Gàmbia (1).

El 47,6 % (10 dones) del total de dones participants a l'edició 3, tenien edats compreses entre els 18 i 25 anys i la resta, el 52,4 %, entre els 25 i 30 anys. En l'edició anterior, en què van participar 18 dones, el 58 % tenia menys de 25 anys; el 37 %, entre 25 i 35 anys, i el 5 %, entre 36 i 45 anys. Aquest fet indica que en alguns casos les xarxes o persones explotadores capten les dones quan són encara menors d'edat.

Totes les dones van manifestar voler ajudar econòmicament a sostenir les seves famílies d'origen. El 44 % de les dones tenien fills, el 29 % de les quals convivia amb elles a Barcelona, i la resta es feien càrrec de la situació econòmica i/o prenia responsabilitats conjuntament amb l'administració.

A l'inici d'aquesta edició del programa, 13 dones disposaven de la documentació regularitzada al país d'acollida (62 %), mentre que les 8 participants restants (38 %) no disposaven de permís de residència ni treball. En el moment de finalitzar l'edició, el 100 % de les dones tenien regularitzada la situació administrativa.

Un 56 % (12) de les dones tenien un **nivell d'estudis** previs primaris o inferiors a primaris (el 25 %, estudis inferiors a primaris i el 31 %, estudis primaris). L'altre 44 % (9) tenien estudis que van des d'estudis secundaris a universitaris (un 25 %, estudis secundaris; un 6 %, estudis de batxillerat, i el 13 % restant, estudis universitaris). Es va oferir informació a 5 dones sobre el procediment per homologar els estudis i 1 dona en va acabar iniciant els tràmits.

Intervenció social

Es va valorar, sobre el total de les 21 participants, que el 95 % (20 dones) requerien **suport psicològic**. El 72 % (15 dones) va realitzar un tractament terapèutic grupal, i 13 dones van rebre atenció psicològica individual a l'entitat Exil, que, en alguns casos, es va combinar amb els serveis de la xarxa pública de salut mental. Des del projecte es treballa per identificar les situacions traumàtiques viscudes per les dones, ja que permet la recuperació, l'apoderament i la consecució d'un millor benestar i ajuda a l'acompanyament professional adequat en

aquells moments de les dones de més vulnerabilitat emocional, per tal de respectar els moments de pausa en el procés de millora i oferir-los el temps per reprendre'ls. En totes les fases es van realitzar accions transversals dirigides al procés de recuperació psicològica. Les dones sotmeses a un delicte tan greu que atenta directament envers els drets humans poden trobar-se en estats emocionals i mentals traumàtics que els impedeixin dur a terme la definició i l'execució dels seus processos amb normalitat i continuïtat.

Hi va haver dones que van ser víctimes d'aquest delicte fa anys i que sostenien que aquesta experiència ja no els afectava. En tots els casos les dones havien continuat exercint la prostitució malgrat haver-se alliberat de la situació d'explotació i havien normalitzat la prostitució com a única manera de subsistència. Quan la mirada sobre el que els va passar va ser la de reconeixement de la seva situació de víctima, les dones van anar transformant la mirada sobre elles mateixes i reconeixent un cert nivell de patiment, que es va poder derivar a suport psicològic especialitzat. També es van dur a terme teràpies no verbals que es van realitzar tant en grup com individualment, mitjançant tècniques com l'artteràpia.

Aquestes xifres són un èxit tenint en compte que moltes de les dones no tenen incorporat en els seus patrons culturals l'atenció psicològica i va costar molt poder fer aquesta vinculació al recurs perquè no reconeixien la teràpia com a quelcom útil ni necessari, a més es va poder constatar que sobretot les dones subsaharianes tenien molta por i estereotips enfront de la malaltia mental.

11 dones (52 %) van rebre suport econòmic per **cobrir necessitats bàsiques** que els permetessin sostenir els seus processos al RAI.

Grup prelaboral i grup laboral

El projecte es divideix en dos etapes, entre el **grup prelaboral** (per a les dones que necessiten una preparació quant a hàbits i formació prèvia) i les dones que configuren el **grup laboral** (aquelles que tenen com a objectiu materialitzar la inserció laboral):

- **Grup prelaboral. 16 dones** van participar en aquest grup. 6 dones van passar al grup laboral després de complir els seus objectius prelaborals i 6 dones que van iniciar el procés en aquest grup continuaran executant els seus processos en la propera edició del projecte. D'altra banda, 2 dones van finalitzar el procés estant en el grup prelaboral per manca de vinculació i 2 dones van ser derivades a altres recursos més adients.
- **Grup laboral. 11 dones** van conformar el grup laboral. 5 van iniciar el programa incorporant-se directament en aquest grup i les altres 6, com ja s'ha esmentat, provenien del grup prelaboral. Del total del grup laboral, 9 dones van aconseguir alguna inserció (el 82 %), i les 2 restants no ho van aconseguir perquè una acabava d'iniciar el procés i estava millorant les seves competències i l'altra, per raons de seguretat, va haver de fer canvis en la definició dels seus objectius. Les 9 dones que van aconseguir realitzar una primera inserció, van aconseguir un total de 15 insercions al mercat formal.

Sobre les 16 dones del grup prelaboral, 10 no disposaven de cap experiència prèvia en el mercat laboral (63 %), 4 tenien experiència al seu país d'origen (25 %), 1 (6 %) al país d'acollida i l'altra a d'altres països (6 %).

Sobre les 11 dones del grup laboral, 6 dones no disposaven de cap experiència laboral (55 %), 4 dones tenien experiència al país d'acollida (36 %) i 1 tenia experiència al seu país d'origen (9 %).

Des del punt de vista de la interdependència de drets i relacionat amb la realització dels seus drets educatius, formatius, culturals, i per tal de definir el projecte professional i vital de cada dona, es van realitzar entrevistes personals de diagnòstic i seguiment al llarg de tot el procés. També es van fer acompanyaments i coordinacions amb els serveis que atenen les dones.

Es van incorporar nous conceptes i algunes esferes de drets a part de les que ja es treballaven en edicions anteriors. Els 7 **reptes / esferes vitals** a definir i executar van ser:

1. Participació social i oci
2. Salut
3. Relacions interpersonals
4. Autoprotecció
5. Autonomia
6. Formació
7. Laboral

Es va decidir donar més valor al repte de l'**autoprotecció** pel gran nombre de dones que es va identificar que es trobaven en situacions de risc, ja sigui per la situació viscuda en el TEH com altres situacions de violència masclista, com per exemple amb la parella o exparella (5 dones van ser derivades al Servei d'Atenció, Recuperació i Acol·lida - SARA de l'Ajuntament de Barcelona). Es va valorar molt necessari poder treballar per a la identificació d'aquest risc i la reflexió entorn les eines d'autoprotecció que es poden posar en joc.

També es va incorporar l'**autonomia**, que es va treballar en espai individual amb cada dona, com una esfera diferenciada per tal que les dones definissin i planifiquessin també aquesta esfera per tal de cercar els recursos propis i externs que la fessin possible.

Es van continuar realitzant **accions grupals i individuals** per ajudar les dones a definir els seus reptes i, atesa l'heterogeneïtat de situacions dins dels grups prelaboral i laboral, es va realitzar la planificació dels diferents tallers grupals i activitats en funció dels interessos i de les necessitats detectades i no del grup al qual pertanyien.

A diferència de l'edició 2, les dones de l'edició 3 van presentar un **nivell idiomàtic més elevat** i això va permetre desenvolupar accions formatives més especialitzades. Per a l'execució del repte laboral que les dones es van marcar, es va treballar també en el desenvolupament de competències transversals (treball en equip, comunicació, responsabilitat, organització, etc.), en tècniques de recerca de feina i es van realitzar entrevistes d'acompanyament a l'execució del procés.

El programa RAI va oferir diferents accions formatives, tant internament des de l'entitat (idioma, informàtica, atenció al client), com externes en col·laboració amb altres escoles de formació.

Accions formatives programa RAI

El total de les 11 dones del grup laboral van realitzar formacions tècniques o pràctiques a empreses per tal de millorar les seves competències tècniques envers l'ocupació. Un total de 8 dones van realitzar 9 processos de pràctiques a diferents empreses.

El programa va dur a terme una important funció d'intermediació amb empreses i/o entitats per tal de comptar amb la seva col·laboració en l'oferiment de les pràctiques o de borses de treball.

Finalment, un total de 9 dones (el 82 % respecte del grup laboral format per 11 dones) es van inserir per primera vegada al mercat laboral formal. 2 de les dones van fer una segona inserció abans del tancament d'aquesta edició.

Les principals ocupacions van ser: cambrera de pis (1 inserció), manipuladora tèxtil (1 inserció), operària de neteja (6 inserció), hostessa-promotora (6 insercions) i dependenta (1 inserció). El tipus de contracte més habitual va ser el d'obra i servei (80 %) seguit dels de substitució, temporal i indefinit.

Taula 57. Sectors professionals

SECTORS PROFESSIONALS D'OCUPACIÓ DEL GRUP LABORAL	% DONES
HOSTALERIA	7 %
COMERÇ	26 %
SERVEIS A EMPRESES I ADMINISTRACIONS	53 %
EDUCACIÓ	7 %
INDÚSTRIA TÈXTIL	7 %
TOTAL	100 %

El tipus d'insercions, sectors i contractes obtinguts al llarg dels anys del RAI es manté, ja que no depèn tant de les capacitats de les dones sinó de les barreres estructurals de gènere que el mercat laboral imposa a les dones i que al seu torn es veuen travessades per nombroses interseccionalitats (nacionalitat, ètnia, llengua materna, cultura, edat, etc.). La majoria de les insercions van ser amb horaris parcials, tot i això superiors a la mitja jornada en torns de matins, tardes o caps de setmana. En molts casos els contractes van ser de duració molt reduïda; una dona, però, va aconseguir un contracte indefinit, i una altra dona va aconseguir un contracte temporal de dos anys de durada.

Cal recordar que en les edicions anteriors, l'any 2014, 5 dones es van inserir al mercat laboral formal, mitjançant 10 contractes.

4.4. SERVEI DE REPRESENTACIÓ JURÍDICA PER VÍCTIMES DEL TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

El 2015 es va mantenir el servei de representació jurídica per a les dones que volen informar-se sobre el procés de denúncia de l'explotació sexual de què són víctimes i/o la vulguin formalitzar.

Taula 58. Nombre de dones ateses pel servei de representació jurídica a víctimes de TEH

SERVEI REPRESENTACIÓ JURÍDICA VÍCTIMES TEH-FES	2013	2014	2015	% variació 2014-2015
Número dones	4	10	17	70 %

El nombre de dones ateses es va incrementar en un 70 % respecte de l'any 2014. Per tant, l'ús d'aquest servei a partir de la seva posada en funcionament continua creixent de manera exponencial. Aquest increment es pot explicar gràcies al fet que va continuar millorant la detecció de situacions de TEH per part del Servei d'Atenció Socioeducativa, així com la coordinació i les actuacions dels cossos policials. Així mateix, els processos judicials van ser més complexos i, a causa de les situacions de precarietat de les dones, es va fer necessari donar suport en l'àmbit social, sanitari, econòmic i d'habitatge.

L'Agència ABITS presta aquest servei mitjançant un contracte amb l'entitat Dones Juristes.

4.5. ALTRES RECURSOS D'ACOLLIDA PER A VÍCTIMES DE TRÀFIC D'ÉSSERS HUMANS AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL

Un any més es va preveure la possibilitat que les dones víctimes del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual poguessin ser acollides al Centre Municipal d'Atenció a les Urgències per Violència Masclista (CMAU-VM) en aquells casos en què no es va considerar convenient l'ingrés a SICAR o en acolliments fora de l'horari d'atenció del Servei d'Atenció Socioeducativa, formalitzat en el protocol del Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona (CUESB).

5. TREBALL EN XARXA I COL·LABORACIÓ D'ABITS

En aquest apartat es descriu a grans trets la participació i coordinació per part de l'Agència ABITS en diferents espais de treball tant amb entitats socials com amb altres actors institucionals.

Taula tècnica Agència ABITS

Impulsada per l'Agència ABITS, la Taula està formada amb caràcter permanent per les principals entitats que treballen en l'àmbit del treball sexual i del tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual i també està oberta a altres entitats o persones expertes que amb caràcter puntual es poden convidar a participar, a més de la participació de determinats departaments municipals directament relacionats amb algun dels temes que s'abordin.

Al llarg del 2015, la taula tècnica de l'Agència ABITS va portar a terme un total de 5 reunions (març, maig, juny, juliol i novembre) amb la participació principal de:

Entitats

- Adoratius Esclaves del Santíssim Sagrament i de la Caritat, Programa SICAR cat
- Anem per Feina
- APIP-ACAM. Associació per la promoció i la inserció professional
- Creu Roja, Assemblea Local de Barcelona. Àmbit Salut
- Fundació Àmbit, Àmbit Dona.
- Genera
- Metges del Món
- Oblates del Santíssim Redemptor, El Lloc de la Dona
- Surt. Fundació de Dones. Fundació Privada
- Prostitutes Indignades

Ajuntament de Barcelona

- Directora de l'Àrea de Serveis d'Equitat i Salut
- Directora del Programa de Dona
- Tècnica responsable de l'Agència ABITS
- Directora i tècniques del SAS
- Equip de tècniques dels Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD, Sant Martí i Ciutat Vella, etc.)
- Directora de l'Oficina per a la No-Discriminació (OND) i Drets civils
- Tècnica de l'Àrea de Prevenció, Seguretat i Mobilitat
- Tècniques de prevenció dels districtes de Ciutat Vella, Sant Martí, Eixample, les Corts i Sants- Montjuïc
- Foment de Ciutat
- Responsables dels programes d'atenció a la salut sexual i reproductiva de Barcelona (Apropa't i Trànsit)
- Servei d'Atenció a Immigrants, Estrangers i Refugiats (SAIER)
- Consorci de Serveis Socials

El mes juny del 2015, es va convocar una taula extraordinària, a la qual es va convidar a participar a Helena Maleno Garzón, investigadora experta en migracions i TEH, de l'organització **Women Link Worldwide**. Va exposar els principals resultats de la investigació que estaven duent a terme, que té com a objectiu descriure la situació de la infància víctima de tràfic, i de les filles i fills de les víctimes del tràfic (sobretot de les dones nigerianes)⁷⁰. Es van analitzar les intervencions que es realitzen a Barcelona i la protecció a la qual tenen accés les persones VTEH-FES per part de les administracions i les organitzacions socials.

El mes de juliol del 2015 es va convocar una altra taula extraordinària per debatre, entre les principals entitats que ofereixen programes per a la recol·locació laboral, maneres de millorar les eines actuals d'abordatge de les capacitats prelaborals de les dones ateses.

En la sessió del mes de novembre del 2015 es va treballar per l'avaluació conjunta de la taula i es van recollir propostes de millora que en permetran una reorientació de cara als propers anys.

Treball en xarxa amb les entitats que intervenen a espais tancats

L'Agència ABITS i les entitats que intervenen a locals, pisos i clubs van mantenir dues reunions de coordinació regular (taules de treball), a banda de les reunions bilaterals que l'Agència estableix amb cada entitat. Aquesta via de treball conjunta va permetre continuar amb la diagnosi de la situació de les dones que exerceixen la prostitució en espais tancats i en la definició d'estratègies d'intervenció. Per tal de complementar la tasca de les tres entitats, l'Agència ABITS en col·laboració amb l'entitat Exil van posar a disposició de les professionals durant el 2015 un espai de supervisió tècnica per tal d'aprofundir en les problemàtiques detectades i en una millora de l'atenció de les diferents casuístiques que presenten les dones ateses.

⁷⁰ Per ampliar informacions sobre la investigació consultar:
http://www.womenslinkworldwide.org/wlw/new.php?modo=detalle_proyectos&dc=72

Cal destacar que l'any 2015 l'entitat Creu Roja va dedicar una tasca suplementària en la detecció i l'entrada en pisos i locals de dones d'origen xinès en col·laboració amb el servei de mediació i interpretació de l'Ajuntament de Barcelona. La dificultat idiomàtica i cultural de les dones d'origen xinès continua fent molt difícil la tasca de contacte i accés i de moment les intervencions realitzades no s'han traduït en una atenció directa significativa cap a aquest col·lectiu de dones.

Coordinació amb els cossos policials

El 2015 es va continuar la coordinació amb els tres cossos policials competents a la ciutat de Barcelona. Aquesta es reforça mitjançant taules específiques de treball, amb l'objectiu de coordinar actuacions, definir línies estratègiques de treball conjunt, treballar per a la millora de l'abordatge de les situacions de TEH-FES, així com per afavorir els canals de comunicació ja existents. D'altra banda, es van continuar obrint vies de treball per augmentar la sensibilització i difusió de les actuacions que es realitzen per part del Departament de Feminismes i LGTBI i donar a conèixer la situació del tràfic d'éssers humans a la ciutat de Barcelona entre els i les agents dels tres cossos.

Es van dur a terme cinc taules de treball amb la Guàrdia Urbana i deu reunions de coordinació amb diferents responsables del cos policial local.

Es van realitzar tres taules de treball amb la Unitat Central contra el Tràfic d'Éssers Humans (UCTEH), una amb les responsables de les Oficines d'Atenció a les víctimes i una amb la Unitat d'Investigació Territorial de Mossos d'Esquadra de Barcelona.

Es van realitzar cinc taules de treball i coordinació en què van participar els tres cossos policials competents en TEH a la ciutat de Barcelona (GUB, MMEE i CNP).

L'Agència ABITS va assistir i donar suport a possibles víctimes del tràfic d'éssers humans, de cara a garantir la protecció dels seus drets i informar-les dels recursos existents a la ciutat, detectades pels cossos policials en operatius específics relacionats amb el delictes de tràfic d'éssers humans amb fins d'explotació sexual. Es van fer diverses entrevistes per tal de detectar indicadors compatibles amb alguna situació de TEH i per tal d'oferir els serveis i recursos especialitzats.

Al llarg de l'any 2015, ABITS va col·laborar en 12 operatius policials. A més també es va participar en la presentació de la Agència ABITS en sessions formatives per als agents dels cossos policials.

Coordinació territorial

L'Agència ABITS va mantenir la seva presència als districtes mitjançant coordinacions habituals, la participació a espais de treball i va informar de la tasca que es desenvolupa a consells de prevenció i seguretat.

En el cas de Ciutat Vella, es van mantenir deu sessions de treball en relació amb el Pla d'entorn de Salvador Seguí, i es va participar, entre d'altres, en tres reunions amb el veïnat de la **taula veïnal Salvador Seguí**. Els veïns que es reuneixen a la taula han expressat reiteradament les seves queixes pel que fa a diferents situacions que es viuen en aquesta zona, i focalitzaven la causa dels problemes en la presència de prostitució en aquests carrers del Raval. Les dones han seguit percebent l'actitud d'alguns veïns com a molt hostil, malgrat ser i sentir-se veïnes del barri i tot i mostrar-se d'acord en les dificultats de convivència que generen el soroll, la brutícia i la delinqüència que es concentra en aquesta zona de la ciutat i que no estan directament relacionats amb la seva activitat.

El 2015 es va mantenir també la coordinació amb el Servei de Gestió de Conflictes del Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic (Àrea de Qualitat de Vida, Igualtat i Esports) i amb el Gabinet Jurídic de la Direcció de Serveis Jurídics de l'Ajuntament.

Així mateix, es van realitzar dues reunions al districte de Sants per fer el seguiment de les actuacions dels diferents serveis municipals a Zona Franca.

Col·laboració amb els serveis d'atenció a la salut sexual i reproductiva

L'Agència ABITS va mantenir la feina de coordinació amb l'Agència de Salut Pública, el Consorci Sanitari de Barcelona i la Direcció del Programa de Salut pel que fa als programes Apropa't i Transít que atenen les dones i persones transsexuals que exerceixen el treball sexual a la ciutat, mitjançant tres reunions de coordinació. Així mateix, el mes de juny del 2015, es va realitzar una formació conjunta entre les professionals del SAS i les entitats que col·laboren amb l'Agència ABITS i els programes Apropa't i Transít en què es van posar en comú aspectes relacionats amb la salut i la situació sociocultural de les dones ateses.

Coordinació amb altres institucions i serveis municipals

L'Agència ABITS va mantenir a nivell tècnic la coordinació amb la Subdelegació del Govern a Catalunya, l'Oficina d'Estrangeria de Barcelona, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), la Fiscalia d'Estrangeria, el Consorci de Serveis Socials, etc. També es van dur a terme coordinacions amb el Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER), el CUESB (Centre d'Urgències i Emergències Socials de Barcelona) i el Centre Residencial Dolors Aleu.

Així mateix, al llarg del 2015 es van mantenir reunions amb l'Associació Infant, STOP SIDA, Fundació Tot Raval, Fundació Formació i Treball, l'Associació ALP i Aproxex.

Es van realitzar diverses sortides a la via pública amb membres del Parlament de Catalunya i es va mantenir una reunió presencial amb l'Organització Internacional per a les Migracions (OIM), amb seu a Madrid.

El mes de març del 2015 es va realitzar una formació per als nous estudiants de l'Escola Judicial i es va oferir la possibilitat que realitzessin pràctiques de treball al Servei d'Atenció Socioeducativa. També es van establir contactes amb els responsables dels diversos serveis socials de l'àrea metropolitana.

Com en anys anteriors es va mantenir la participació de l'Agència ABITS en la comissió tècnica del Circuit, que colidieren la Direcció de Feminismes i LGTBI amb el Consorci Sanitari de la ciutat. Així mateix, es van donar a conèixer els recursos i els serveis de l'Agència en diversos districtes territorials (Gràcia, Nou Barris i Sants).

Finalment, la Direcció de Feminismes i LGTBI va participar tant de la comissió de seguiment del Protocol català de protecció de les víctimes de tràfic d'éssers humans –que disposa de la participació de diversos departaments de la Generalitat de Catalunya, la Fiscalia Superior de Catalunya, l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Catalunya, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, l'Associació Catalana de Municipis i la Federació Catalana de Municipis– com de la presentació, el mes de febrer del 2015 a Barcelona, del II Plan Nacional contra la Trata con Fines de Explotación Sexual per part del Ministeri de l'Interior i el Cos Nacional de Policia.

Taula interinstitucional contra el tràfic d'éssers humans

L'any 2015 l'Ajuntament de Barcelona va impulsar la creació d'un nou espai de treball interinstitucional. Es va convocar la primera de les sessions de treball de la **Taula Interinstitucional contra el Tràfic d'Éssers Humans de Barcelona** a finals d'any (novembre) al Saló de Cròniques de l'Ajuntament de Barcelona. La Taula tindrà continuïtat al llarg del 2016.

L'objectiu principal de la taula és consensuar les estratègies i els mecanismes necessaris a curt, mitjà i llarg termini per abordar de manera integral i transversal la realitat del tràfic d'éssers humans a Barcelona. La taula ha d'esdevenir també un espai per reflexionar i recollir els punts forts i febles de l'abordatge actual, treballar de manera eficaç la definició de mesures d'actuació vinculants i efectives per a la prevenció del tràfic, la protecció de les víctimes i la persecució d'aquest delictes. Aquesta taula és l'espai de treball per arribar a la definició d'un circuit de funcionament consensuat per a la ciutat de Barcelona.

Els actors que conformen inicialment la taula són: la Regidoria de Feminismes i LGTBI, el Comissionat de Prevenció i Seguretat, l'Agència ABITS pel Treball Sexual, els tres cossos policials (Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra i Cos Nacional de Policia), la Subdelegació del Govern, l'Institut Català de les Dones, la Fiscalia d'Estrangeria, Judicatura i entitats socials (Genera, SICAR cat, Creu Roja, Fundació APIP-ACAM).

Sensibilització i difusió

L'Agència va ser present en diverses jornades en les quals va donar a conèixer la tasca que es realitza a l'Ajuntament de Barcelona:

- Cruz Roja Española: Detección e intervención con víctimas de trata de TSH (octubre 2015)
- GENDERIS. The gender dimension in anti-trafficking policies and prevention activities in Romania, Italy and Spain. Fundació SURT. Fundació de Dones. Fundació Privada (Catalunya); Fondazione Giacomo Brodolini i Differenza Donna (Itàlia); Center for Partnership and equality (Romania).

El mes d'octubre es va realitzar conjuntament amb el SAS una nova edició del seminari Abordatge del Tràfic d'Éssers Humans amb Finalitat d'Explotació Sexual, Eines per a la Detecció dirigit a professionals vinculats als serveis que formen part del Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones.

Es van atendre tots els i les estudiants provinents d'arreu de Catalunya que van demanar informació sobre el treball de l'Agència i la situació de les dones, així com estudiants provinents de Dinamarca i de la facultat d'Educació Social de la Universitat de Barcelona. També es va atendre periodistes de diversos mitjans de comunicació.

Així mateix el febrer del 2015 a l'Auditori del Col·legi de Periodistes de Catalunya, es va presentar el document *El tractament de la prostitució i el tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual als mitjans de comunicació. Recomanacions*, impulsat per l'Agència ABITS en col·laboració amb l'Associació de Dones Periodistes de Catalunya (ADPC) i elaborat conjuntament amb professionals de la comunicació. El document té l'objectiu d'orientar i donar eines als i a les professionals dels mitjans de comunicació per a un millor abordatge comunicatiu de la prostitució i del tràfic d'éssers humans amb finalitat d'explotació sexual.

A l'acte de presentació van acudir personal directiu dels principals mitjans de comunicació a més d'associacions, entitats i altres administracions, cossos policials i públic en general. Alguns dels mitjans adherits al document són: *ABC*, Agència Catalana de Notícies, Agència EFE, Ara Barcelona, TV i Barcelona FM, Catalunya Ràdio, El Mundo – Catalunya, *El País*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt-Avui*, El Singular Digital, E-Notícies, Expansión Catalunya, *La Razón*, *La Vanguardia*, Nació Digital, Onda Cero, Rac1, Ràdio Barcelona - Cadena Ser, TV3, Corporació Catalana Mitjans Audiovisuals -CCMA, TVE Catalunya, Vilaweb, La Xarxa, Prisa Radio, Europa Press, *El Mundo*.

Fruit d'aquest procés, es van establir acords amb el Col·legi de Periodistes i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya per al seguiment de la implementació de les recomanacions i per oferir formació als i les periodistes en matèria de prostitució i tràfic d'éssers humans.

6. PRESSUPOST 2015

El pressupost executat l'any 2015 ha estat 1.681.421 €, un 20,9 % del pressupost del 2014. En el quadre adjunt es detallen els imports per conceptes i s'efectua una comparativa del pressupost del programa des de l'any 2010.

PRESSUPOST	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015 executat	Variació 14/15 executat (€/ %)
Agència ABITS								
<i>Servei d'Atenció Socioeducativa (SAS)</i>	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27	351.695,86	347.293,49	
	211.674,23	241.986,71	287.942,50	317.867,27	317.867,27	351.695,86	347.293,49	
<i>Ajudes econòmiques a dones</i>	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00	20.000,00	24.723,54	
	11.721,00	16.000,00	18.000,00	18.000,00	20.000,00	20.000,00	24.723,54	
Formació i inserció laboral	265.217,10	356.369,75	710.762,47	819.081,14	686.008,03	799.665,26	845.420,63	
Dispositiu integral de millora (DIMO)								
Dispositiu integral per a la recol·locació laboral (DIR)	224.625,85	232.487,75	260.799,35	368.027,93	318.791,78	394.837,15	394.837,15	
Recuperació, apoderament i inserció laboral de dones víctimes d'explotació sexual (RAI)	88.008,90	99.745,99	110.000,00	111.448,11	111.448,11	
Itinerari personal d'assessorament a la professionalització (ITI)	83.290,00	83.290,00	83.290,00	94.624,25	81.957,06	81.957,06	
Intervenció integral amb persones transsexuals (ACCIÓ)	128.727,22	128.727,22	64.000,00	64.000,00	64.000	
Itineraris laborals i formatius	40.591,25	40.592,00	48.590,00	48.590,00	40.592,00	40.590,00	40.590	
Dispositiu d'acompanyament	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000,00	40.000	

Projecte de costura (1)	18.000,00	35.000,00	35.000	
Emprenedoria en costura (2)	30.500,00	25.588,31	
Dona Impuls (Barcelona Activa) (3)	61.347,00	50.700,00	52.000	52.000	
Disseny projecte laboral persones transsexuals								
Atenció social a dones	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30	27.447,30	34.964,1	
Urgències intermèdies (4)	24.838,50	24.838,50	24.838,50	24.838,50	27.447,30	27.447,30	27.447,30	
Formació hàbits saludables							7.516,80	
Atenció jurídica a dones					26.031,43	74.208,00	75.649,82	
	26.031,43	74.208,00	75.649,82	
Atenció a dones que exerceixen en espais tancats	10.000,00	20.000,00	38.648,14	75.232,54	103.464,37	103.464,37		
Eixample	7.808,14	31.232,54	52.464,37	52.464,37	
Les Corts	10.840,00	24.000,00	31.000,00	31.000	
Resta de la ciutat	10.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000	
Atenció a víctimes de l'explotació sexual	122.566,13	140.093,03	138.358,03	152.503,29	158.653,29	173.104,33	205.405,82	
Acolliment i protecció	96.197,22	99.564,12	99.564,12	99.564,12	99.564,12	113.822,33	113.822,33	
Pisos pont i pis autonomia	26.368,91	26.368,91	26.368,91	40.939,17	40.939,17	41.132,00	41.132,00	
Representació jurídica	14.160,00	12.425,00	12.000,00	18.150,00	18.150,00	17.992,70	
Altres projectes tràfic							32.458,79	
Estudis i avaluacions de projectes	14.160,00	21.073,84	52.717,69	40.384,50	61.914,26	35.365,98	33.311,23	

Diagnosis situació via pública								
Avaluació d'impacte ACCIÓ	16.000,00	13.945,25	
Avaluació d'impacte RAI	19.365,98	19.365,98	
Estudi de la situació de la prostitució a la ciutat de Barcelona	30.000,00	61.914,26		
Impacte Surt - DIR-TS	21.073,84		
Indicadors de seguiment	12.624,79		
Impacte del programa recuperació explotació sexual (Sicar)	10.736,90		
Les Corts	14.160,00		
Estudi comparatiu lleis	4.356,00		
Recomanacions a mitjans de comunicació	10.384,50		
Estudi legislatiu i social	25.000,00		
Base de dades del SAS	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	
Creació i millora. Manteniment	40.635,39	3.917,60	10.000,00	20.000,00	10.000,00	10.000,00	
Altres	18.460	4.381,87	22.673,83	2.700,00	6.700,00	8.000,00	11.188,01	
Comunicació, treball en xarxa i altres	18.460	4.381,87	2.673,83	2.700,00	6.700,00	8.000,00	7.132	

Cooperació Internacional	20.000,00	
Material profilàctic							4.056,01	
TOTAL	709.272,35	818.661,30	1.279.654,01	1.383.647,70	1.389.854,12	1.638.317,08	1.681.421,01	291.566,89 20,98 %

- (1) Projecte Dona Kolers - Oblates
(2) Projecte Conveni Rosas Craft – Fundació Surt
(3) Projecte per a un Programa d'Inserció Sociolaboral per a dones subsaharianes que exerceixen la prostitució
(4) El 2014 urgències intermèdies va incloure tallers de marentalitat adreçats a dones nigerianes usuàries del SAS

BCN

**Informe anual elaborat pel departament
de feminismes i LGTBI sobre els diferents serveis
i programes que conformen l'agència per a l'abordatge
integral del treball sexual (ABITS)**

INFORME ABITS 2015